Leonicenus de Vincentia
4058
(a.t.1)

AD ILLVSTREM MAGNANI-
MVMQ VE PRINCIPEM DO-
MINVM FEDERICVM DE GON-
ZAGA MARCHIONEM OMNI-
BONVS LEONICENVS DE VIN
CENTIA S.D.

Inhumaniſſime Prīceps grā-
maticæ libellus erudiendis li
beris tuis accomodatus que3
a me tantopere petebas: Illu-
ſtriſſimorum Principum Aui Patriſq;
tui uera progenies. Nam & ipī nihil an
tiquius habuerunt q̄ ut liberi ſui his ar
tibus inſtruerent: quibus ingenia ma
gna ad excelſioris fortunæ cultum ex-
citant. Quorū alter Victorinum Fel-
trenſem conduxit (quē Virū bone De
us) ætatis huius tā ſanctitate uitæ q̄ do-
ctrina præſtantiſſimū. ut inclytis filiis
genitori tuo ac fratribus litterarū ma-
giſter eſſet ſimul & uiuendi præceptor
Illum deīde imitatus Genitor tuus op
timus me dignum duxit condiſcipulū
ſuum cui tantam indolem traderet tua

dico fratrūq; tuoꝝ erudiendā. In quo mihi utinam fortuna affuisset studium certe nō deerat. Tu nunc utriusq; æmulus id præcipue curas ut liberi tui bonis moribus & optimis disciplinis imbuantur Itaq; ut eorū eruditioni pro uiribus consulerem hunc libellū quem postulabas quantum mihi per occupatōnes licuit breuiter & cōmode compilaui. quē si diutius desiderasti q̄ & tu uolebas & ego opinabar: primum excusabis negotia mea: deinde ipsius libelli tarditatem utilitate pensabis:

DE LITTERA.

Litteraꝝ aliæ sunt uocales: aliæ consonantes. Vocales sunt qnq;. a. e. i. o. & .u. q̄bus iūctis fiūt diphthōgi. æ. œ. au. eu. Prefa & his duæ transeūt in cōsonantiū potestatez i. & .u. quādo incipiūt dictionem in eadem syllaba: ut Iuno uenus. I. uero cū reperitur in media dictōne simplici antecedēte & subsequēte uocali p duplici quoq; accipit cōsonante: ut aio maior.

0300028280

Cõſonãtiũ aliæ ſũt ſẽiuocales: alie mutæ. Semiuocales ſunt quæ incipiẽtes ab e. deſinunt in ſe: ut. f. l. m. n. r. ſ. præter x. quæ incipit a uocali. i. quia apud græcos deſinit in eandem: ut xi. ſed. f. melius muta probat: quia nihil ſemiuocalis habet præter uocem. Ex his quattuor ſunt liquidæ. l. m. n. r. Liquide ſũt ante quas cum mutis præcedentibus iunctas licet ſyllabam in eadẽ dictione produci uel corripi: ut latebræ repletus.

Mute ſũt quæ incipientes a ſe deſinũt ĩ. e. Vt. b. c. d. g. k. h. p. q. t. Sed. h. nota eſt aſpiratõnis. k. &. q. magis ſupuacuas ẽẽ uoluerunt: qd' nil a. c. differãt. z. &. y. utimur ĩ græcis nõibus: ut zacinthus tyrannus.

HAEC DE LITTERIS QVAM BREVISSIME POTVI. NVNC DE GENERIBVS NOMINVM

.Nam de ſyllabis ratio non multum difficilis. Et nos ꝑ lunioribus tm̃ neceſſaria ſcribimus.

DE NOMinibus in a deſinentibus.

Na igit definentia nõia uiroꝝ
ut: Sylla. Iugurtha: & fluuiorũ:
ut mulacha: & ad officia uirorũ
ptinentia: ut scriba & a græcis
accepta: ut poeta: sophista: citharista.
primæ declinatõis masculina sũt oñia.
exceptis quattuor quæ apud græcos ma
sculina sũt: apud nos fœminina cartha:
catapulta: cataracta: margarita. Si uero
ad fœminas quoq; ptinẽt: ut auriga uel
a uerbis & ab aliis partibus oratõis fue-
rit cõposita cõia sunt: ut christicola: ru
ricola: troiugena: hæredipeta: conuena
trãsfuga. Cœtera uero fœminina sunt
excepto pasca pascæ qđ neutrũ est: sed
barbarũ & hebreũ. Mãna itẽ & noĩa lit
terarũ. a. k. h. neutra sũt indeclinabilia.
Nõia uero numeroꝝ: ut triginta: q̃dra-
ginta: q̃nquegĩta: cõia sũt triũ generuꝫ
& ĩdeclinabilia. Græca ĩ ma definentia
neutra sũt oĩa & tertiæ declinatõnis: ut
babtisma tis: toreuma tis: stema tis: em
blema tis.

In. e. correptũ neutra sũt: utm are: rete:

monile: ſedile .ſ3 cepe ĩ ſingl'ari nũero
ĩdeclinabile ẽ.ĩ plurali uero generis fœ
minini & prïe declinatõis:ut cepæ aꝝ.
numeroꝝ nõia ſũt generis oĩs ĩdeclina
bilia.ut q̃nq̃ mile:ſ3 mile ĩ pl'rali decli
natur.ut monile.

In.e.p̃ducta græca ſũt & fœminĩa.ut cal
liope:euterpe:cyrene:aragne: & græce
declinãt calliopes euterpes:cyrenes ara
gnes In.i.græca neut ſũt:ut gumi ſy
napi q̃d iã latĩe p̃nũtiat ſynapis fœĩnũ
latĩa uel cõia ſũt triũ generꝝ uel gtĩ uel
dtĩ figurate adiũcti õibus caſib:ut hu-
iuſmõi illiuſmõi:nihili: frugi:mãcipi:
neumãcipi officip̃di:Pret nuẽroꝝ nõia
ſẽp̃ pl'ralia:ut ducẽti:trecẽti q̃drĩgẽti:q̃
declinãt:ut ducẽti te ta.ducẽtoꝝ aꝝ orũ
Vigĩti uero ĩdeclinabile ẽ.

In io deſinẽtia uerbalia & ĩcorporalia:ut
lectõ cõiũctio.uel ĩ tudo:ut longitudo
fortitudo.uel ĩ do ut acredo:uel ĩ go ut
uirgo uligo mutãtia.o.ĩ.i ĩ.gtõ fœmiĩa
ſũt.exceptis cardo & ordo maſculini ge
neris.cætera oĩa ĩ.o.deſinẽtia maſculĩa

sũt:ut leo naso trhaso.exceptis latro &
hõ & bubo q̃ sũt duũ geneꝝ:& caro qd̃
ẽ fœmĩnũ:& ppriis fœminaꝝ: ut Iuno:
dido.Margo uero neutri generis ẽ.Præ
terea cupido quãdo deũ significat masc.
generis ẽ.& duo & ãbo & octo sẽp plra
lia generis oĩs:sz prĩa uariãt:hi duo hæ
duæ hæc duo.horuz duoꝝ haꝝ duaꝝ ho
rũ duoꝝ:his duobꝫ duabus duobꝫ. Silr
& ambo.Octo uero ĩdeclinabile ẽ.

In.u.desinentia neutra sũt cmĩa:ut cor-
nu:genu:gelu:ueru.

DE TERMINANTIBVS IN Mutas.

mĩa finita ĩ q̃libz mutaꝝ neutra
sũt:ut lac:alec:aliud:aliqd caput
occiput:sĩciput: Tam ĩ libet fini
ta ex præcedẽtibꝫ genera sortiũt:ut qs
q̃libet.q̃ q̃libet.qd̃ qd̃libet q̃tuslibet:ut
libet & utrũlibet. In al & ĩ el neut sũt
ut aĩal:tribunal:mel.fel:subtel. Præter
sal masc.ge.& p̃pria:ut hanibal michael

In il tria masculĩa sũt:pugil: mugil:stri
gil.duo cõia uigil:pugil:duo ueutra nil
nihil. Vnũ fœmininũ tanoq̃l.

In ol unū masculinū: Sol.
In ul quoq; unū mas. ut consul duo cōia
pſul exul. unū neutr; futul nom̄ oppidi
In az unū gene: oīs neq̄. ppria uō barba
ra ſiū hæbrea masculīa ut adā: abraā. ce
tera cōpoīta a qs q̄ qd̄ genera ex præce
dētibꝫ ſortiuſ: ut qſpiā q̄piaz qd̄piā: qſ
nā quænā qd̄nā: qdā q̄dā quoddam.
In em gene: oīs: ut totidē ſeptē nouē. & ī
im: ut undecī: duodecī. Præſ tātūdē qd̄
ē generis neutri & cim qd̄ ē nom̄ uici ī
declīabile. Cerubin & ſeraphin hæbrea
fœminino genere ꝓtulerunt.
In uz neuī ſūt: ut præliū: tēplū: præſidiū:
diuortiū. Præſ cētū qd̄ ē gene. oīs. Dici
mus tam̄ hoc cælū & hoc porrū. & pl̄ra
le hi cæli & hi porri. hoc frenū hoc filū
hi fili & hæc frena: hi fili & hæc fila ſecū
dū quoſdā. hoc epulū & hæ epulæ. hoc
balneū & hæ balneæ uel hæc balnea. ſūt
præſa ppria mulierꝫ nōia: ut glycerium
philorciū: dorciū: ſophroniū abrotomū
In am mas. ſūt: ut: pean. titan: euan.
In en ātecedēte. m. neut ſūt: ut carmē ag

men:omen:lumē. Præf flamen:nom̄ ſa
cerdotis.& ſiq̄ ꝓpria: ut damen nis:q̄
maſ.gene.ſūt. Quæ uero.m.nō habēt
ante.n.maſ.ſūt:ut lien:rien.ren:ſplen
pecten & a cano cōpoīta. Oſcen:tubicē
fidicē:tibicē:Præt inguen:nuguen glu
ten:q̄ neut ſūt & ſyren & troexen quæ
fœminina ſunt.

In in maſ.ſunt:ut delphin:telchin.

In yn græca ſūt.ut phœrcyn ys ꝓprium
qđ etiā phorcys huius cys dicitur.

In on itē maſ.ſūt & græca:ut caron:agō
Ioſon. Præt ſidon qđ eſt fœmininum.

In ar neutra ſūt:ut puluinar:laq̄ar:colū
bar:calcar:far:Præt lar:nar:boſtar:cæ
ſar.& oīa propria q̄ maſ.ſūt. Par cū ſu-
is cōpoſitis oīs gene.impar diſp cōpar:

In er ꝑe declīatōis maſ.ſūt:ut faber:fiber
coluber:ātoniaſter cancer ſocer:uafer:
lucifer:ager:niger:aper:caniſter: olea-
ſter:uter etiā & neuter.

In er uō tertiæ declīatōis tria gene:oīs:
uber:degener:paup. Quattuō fœ:maſ
mulier:linſ.acer ꝓ arbore. Neutra uō

ſũt oĩa fœtus ſtræ:ut cicer:piper:laſſer:
Præſ cucumer qđ ẽt cucumis diciſ. Fi-
xa ẽt ideſt ſubſtãtĩa ĩ ber & uer ſmĩatã
ut uber ideſt mãma pecudis:tuber ſubë
uer:cadauer:papauer. Præſ ĩber cũ ſuis
cõpoĩtis maſ. ut ſeptẽber & reliq̃. Præſa
neuẽ ſũt cãcer ꝑ mõbo:ruder itë:ſpĩter
Cæſa uõ ĩ er huiꝰ declĩatõis. i. ſtiæ maſ.
ſũt:ut aer ethë:ueſꝑ cãcer anſẽ paſſer:
craſ:uomer:qđ ẽt uomis facit. Nã adie
ctĩa q̃ ĩ er & ĩ is faciũt ntõs cõia ſũt:ut
alacer:celer:celeber:ſaluber:uolucer &
eiuſmodi omnia.

In ır maſ. ſunt om̃ia:ut uir leuir:treuir:
duumuir:triũuir:: decẽuir. Præter hir
& abdir:gaddir neuẽ & martyr cõe.

In yr græca ſunt:ut martyr cõis generis:
quod etiam martys attice facit.

In or unũ gñis oĩs & ĩdecliabile:ut q̃ttuõ
Tria fœ. arbõ:ſorõ:uxõ:Quattuõ neu
tra cor:adõ:marmõ æquõ. Quattuõ itẽ
cõia ĩdecor:memõ:ĩmemor: auctor:&
oĩa cõꝑatĩa:ut melior:maiõ: minõ deſi
or. peior uilior:& a colore compoĩtã:ut

diſcolor concolor :uerſicolor.& a cor-
pore:ut bicorpor:tricorpor cõmũia ſũt
Alia oĩa maſ.ut rubor: pudor: uictor:
amor:algor :honor : ſenior:etiam & a
puero compoſita publipor marcipor.
In ur neuẽ ſunt:ut ebur robur :iecur:fœ
mur.ſulphur gutt:fulgur. Præt furfur
turt:uult:ſat:aſtur:q̃ maſ.ſũt.Excipiũ
tur ẽt fur & ligur:qd ẽt ligus facit & au
gur q̃ ſũt cõia. In as tria maſ.ſũt:ut as
aſſis:mas ris:uas dis. Tria itẽ neuẽ fas:
nefas:uas ſis. Vnũ õe:ut hic & hæc &
hoc nugas.nã ꝓpria ſexꝰ diſcernit uiro
rũ:ut lenas:Mæceãs.Fœĩarũ.ut Pallas
dis.Q d ĩ õi tiãtõe obſẽuãdũ ẽ.Gẽtilia
nõ cõia ſũt oĩa:ut primas:optimas raue
nas aq̃nas:arcas. Nõia uõ nuõꝝ græca
fœ.ſũt:ut monas:trias d cas: Troas quo
q̃ græcũ.Et patronymica oĩa:ut pelias
ſ3 q̃ mittũt gtm̃ in tis & ipã græca maſ.
ſũt: ut gigas elephas :adamas. Cætera
ĩ as fœ.ſunt:ut pietas:maieſtas æſtas.
In bes fœ.ſunt:ut nubes:palũbes: labes:
Excipitur lebes tis maſculinum: & he-

bes quod eſt omnis generis.

In ces fœminini generis:ut merces dis.

In des patronymica. maſ.ſunt:ut ænea des:priamides:titides: Cætera fœ.ſũt: ut ſedes:ædes : clades:cædes.excipitur pedes cõis generis.

In ges.r. añcedente maſculina ſunt:ut gurges:merges:nõ añcedente.r.fœmi- nina ſunt:ut ſtrages:ſeges:teges.

In les añcedẽte.o.fœ.ſũt:ut ples:moles: ſoboles. Nõ añcedẽte.o.maſ.ut poples ueles:Præſ locuples generis oĩs.Ales & miles cõis.Pales dea pabuli fœmi.eſt.

In mes maſculina ſunt.ut trames:fomes Excipitur fames fœmi.& comes cõe.

In gues maſculini gene.magnes.Agnes uero mulieris proprium fœmininũ eſt.

In pes q̃ creſcũt ĩ gtõ fixa.i. ſubſtantiua maſ.ut pes:ſonipes:ſtipes: ſexq̃pes:im pes polypes.Præter compes foemininũ Non fixa uero generis omnis:bipes:q̃- drupes:loripes:æripes.

In pes quæ non creſcunt ĩ genitiuo foe. ſunt:ut apes:ſepes:uulpes.

In ſpes maſ.ẽ ceſpes fœ.ſpes oĩs ge.hoſpes
qđ hoſpita quoq; fœ.facit ſoſpes expes.
In ques unũ cõe eques: V nũ maſ.uel fœ:
torques.quî etiam torquis inuenitur.
In res unũ maſculinũ uerres. Fœ.res &
duo cõia hæres interpres. generis oĩs
teres. Nam ceres proprium eſt.
In ſes cõia: p̃ſes: obſes.oĩs ge.reſes deſes
In tes uel ſtes uel thes maſ.ſũt & pleraq;
græca: ut boetes: plaſtes: ãtiſtes agathes
Excipiť uates cõe & ſupſtes oĩs generis
In ues generis omnis diues.
In es.i.uel.u.uocali ãtecedẽte fœ:ſũt:ut
abies: qes: lues: ſtrues. Præť aries & pari
es maſ· & dies qđ in ſingulari numero
maſculinũ uel fœ.ẽ.ĩ pl̃rali uõ maſ:tm̃
gñis ẽ. Notãtur hic & hæc & hoc inqes
In es ſemper pluralia maſculina ſunt: ut
manes: pceres: pœnates. Excipiť fores
fœmininũ: & tres cõmunis generis·
In æs diphtongum unum maſ.præs dis
unum neutrum æs æris:
In is adiectĩa cõia ſũt: ut hoſtis fõtis ama
bilis: nobilis: qs maſ.ẽ cũ ſuis cõpoĩtis.

In bis & cis fixa sũt & masculina: ut or-
bis corbis: pubis fascis piscis.
In dis fœ sũt ut charibdis fidis
In guis mas: anguis unguis sanguis
In lis fœ uallis pellis bilis lis glis sis Præt
ædilis collis follis caulis glis ris q̄ mas
sũt & cũ his ānũari possũt mas. & fixa
natalis ānalis: aprilis qntilis: sextilis:
Præt uocalis cũ de littera dicit & noua-
lis: quæ fœminīa sunt.
In mis mas: sũt: hic uermis: semis: uomis
& cucumis: q̄ duo ēt ī er desinũt. Cæta
fœ. sũt: ut pyramis chlamys birēis: chla
mis græcũ ē qđ ēt scripta ăguit sic & py
ramis. Nã græca genus suũ semp in sua
terminatõe retinent.
In nis mas. sũt: ut panis: funis: pret canis
qđ: cõe ē. finis & clunis auctẽs ĩcerta fa
ciũt: & bipēnis fœ. qđ aliquãdo adiecti
uum uidet: ut ferro bipenna.
In ys græca sũt oĩa & genus suũ seruãt.
In pis fœmi. sunt: ut apis capis synapis:
pupis: cuspis: iaspis: aspis. Excipit lapis
mas. apd Virgiliũ legit. tricuspide telo

I n quis incerti generis torquis:ut ſupra diximus de terminantibus in ques.
I n ris fœ.ſũt:ut ſecuĩs:turris:febris: præter torris maſ.Notãt etiam auricularis ãnularis:molaris:pugillaris:ſubtelaris: q̃ iã:ut fixa maſ.ſũt gene. ꝓpria:ut ãte dictũ ẽ ſexus diſcernit:ut paris thibris.
I n ſis maſ.ſũt:ut ẽſis:mẽſis. & cõpoſita ab as aſſis: ut biſſis:treſſis.cæta fœ.ſũt ut claſſis:tuſſis meſſis:caſſis qđ græcũ eſſe genitiuus oſtendit.caſſidos enĩ facit græce & accuſatiuum caſſida.
I n tis fœ.ſũt:ut uitis:ratis:peſtis:neptis. Excipiũt uectis:poſtis:fuſtis:q̃ maſ.ſũt
I n uis fœminĩa.ſũt:ut auis: clauis:ouis: peluis.Præt puluis qđ ẽ maſculinum.
In xis fœmi.ut pixis.Excipit axis maſ.
I n is ãtecedẽte uocali fœmi.ſũt:ut diplois & hæmorois q̃ gtæca ſunt:& patronymica oĩa q̃cunq; ãtecedẽte littera fœmiſũt generis.ut theſeis æneis priamis.
I n os quattuor neutra ſũt.os oris:os oſſis.chaos melos:q̃ duo græca ſũt.Quattuor fœmi.cos dos: glos: arbos. Quĩq;

cōia bos:ſacerdos:cuſtos:cōpos:impōs
Cæſa maſculīa ſūt flos floris:mos moīs
lepos leporis:nepos nepotis & tros tro-
is qđ ē græcū:ſicut heros herois.

In us tertie declinatōis ſi mutāt.u.ntī ī e
uel ī.o.p obliquos caūs neuī ſūt ut acus
aceris:decꝰ decoris:ulcus ulceris:tergꝰ
tergoris maiꝰ maioris:minꝰ miōris :fœ
dus ris:ſidus ſideris. Excipiſ lepus lepo
ris maſculinū:& uetus ris generis oīs.

In us itē tertiæ declīatōis:ſi nō mutat.u ī
gtō mōſyllaba q̄dem neuī ſūt:ut ius ris
rus ruris:thus ris:crus ris. Præſ mus ris
maſculinū.grus gruis:ſus ſuis cōia. Po
liſyllaba uō fœīna ſūt:ut pecꝰ dis incus
dis:palus dis:ſalus tis uirtus tis & reliq̄.

In us uō ſecūdæ declīatōis uel q̄rte arboꝝ
q̄dē nōia fœīna ſūt:ut laurus:q̄rcus ficꝰ
fagꝰ.apđ Virgi.legiſ raſile buxū. Græ
ca mutātia os ī us apđ nos ſeruāt genꝰ
ſuū:ut polus maſculīm.ſynodus fœīnū

In bus maſculīa ſūt:ut nībꝰ albus rubeus
gibbus.præſ ītubus & tribꝰ fœminīa.ī
tubꝰ tam ī pl̄rali neutrū ē:ut hæc ītuba

In cus maſculina: ut orchus lucus ſuccus
Excipiť porticus acus ſpecus fœminina
Dicimus tam̃ hic locus hi loci & hæc lo
ca. hic iocus hi ioci & hæc ioca.
In dus maſculīa ſũt. ut mũdus ludus fun
dus. præť ſynodus methodus & eiuſmo
di græca fœminini generis.
In fus maſculīa ſũt. ut rufus tofus. nam
græca ſui generis ſũt: ut dixiũs maſculi
ni: ut ſciphus fœminini: ut paphus: cõ-
munis: ut philoſophus:
In gus maſculīa ſũt: ut rogus pagus ſagꝯ
Præť dypthõgus græcũ & ab eo cõpoſi
tũ diphtõgus: q̃ ſũt fœminīa. pelegus ãt
& uulgꝯ neutra ſũt. diciũs tam̃ etiã hic
uulgus. argus quoꝙ nom̃ ciuitatis neu-
trũ eſt & græcũ hoc argos. dicitur tam̃
in plurali hi argi argorũ.
In lus maſculīa ſũt: ut palus li. dolus ta-
lus tholus uallus menalus. Sibilus diciť
tamen in plurali hæc Sibila & hæc me-
nala: Excipiunť criſtallus & colus fœ-
minina. phaſelus appellatiuum: & pilus
græcũ ꝓpriũ nom̃ urbis: græca ſunt fœ

minina:& philocalus qđ ē cōis generis
In mus masculina:ut ramus:calamus:li-
mus.pret humus:dom̃us:dumus:hære
mus.Pergamus fœmininū.dicimus ta-
men ī plurali hæc ꝑgama.
In nus masculīa:ut canus:sinus:thronus
qđ græce trhonos dicit.pret anus anus
ui:manus nus:quæ fœminīa sunt:& pe
nus mō fœminini:mō neutri generis.
qđ etiā penu īuenitur.
In pus masculīa:ut lupus:lippus:cippus:
crispus.Excipitur pus neutrū.
In quus masculina sūt oīa.ut æquus ini-
quus equus antiquus.
In rus masculina:ut herus:carus:torus:
Pret uirus neutrū & nurus & socrus &
tyrus qđ græcū ē fœminina.dicimus ta
men hīc tartarus & in plurali hæc tarta
ra.hic gargarus & hæc gargara.hic tæ-
narus & hæc tænara.
In sus masculina:ut ursus cursus mar-
sus annosus curiosus blæsus.qđ græce
blesos.Excipit carbasus fœmininū. Di
cimus tam̃ ī plurali numero hæc carba:

ſa:nã abyſſus græcũ ẽ:ſicut paradiſus.

In tus maſculina:ut partus:lectus.ornatus. Excipiť arbutus fœmininũ.diciũs tam̃ ĩ plurali hæc arbuta:neritus ꝓpriũ inſulæ & coſtus appellatiuũ græca ſunt & fœminini generis: ſicut arctus quod ſignificat urſam.

In xus maſculina ſunt:ut luxus:ſexus: apud Plautũ inueniť uirile ſexus.

In aus duo fœminina laus:fraus. Propria maſculina ſũt:ut Nicolaus:Hermolaus

In eus maſculina ſũt:ut æreus:aureus:

In ous maſculina ſũt omnia:ut eous pyrous:

In ius diuiſas ſyllabas maſculina omnia ut fluuius:ſocius:iunius.

In ius uero diuiſas ſyllabas ſimiliter maſculina:ut grauis Caius.

In uus diuiſas ſyllabas maſculina:ut mortuus:tuus:ſuus:

In uus non diuiſas maſculina ſimiliter. ut auus:cauus:fauus.Excipiť aluus fœmininũ:

In.ſ.antecedẽte cõſonãte:ſi ſũt adiectĩa

cõia ſũt duũ generũ uel triũ:ut infans parẽs:prĩceps:municeps: ſapiens:prudens:ſolers:uecors. Si ſubſtãtiua ſũt & monoſyllaba fœminini ſũt generis:ut trabs:urbs:glans:mẽs:ſtirps:fors puls: Excipitur dens:mons fons:pons:q̃ maſculina ſunt. nõ monoſyllaba maſculini ſũt generis:ut triens: q̃drans:tridẽs adeps:præter hyems & cohors:q̃ fœminina ſunt.

I n. x. monoſyllaba fœminina:ut pax: falx:arx:lex:nix:nox:nux. Præt Rex & grex q̃ maſculina ſũt. dux cõe eſt:& ab eo cõpoſita redux. ſex & trux oñis generis.

I n ax non monoſyllaba ſi adiectiua oĩs generis ſũt:audax:pcax ptinax:ſi fixa fœminini:ut formax:ſtorax. Excipitur thorax maſculinũ quod ẽ græcũ.

I n ex adiectĩa cõia ſũt duũ generũ uel triũ:ut aurifex:opifex:ſimplex duplex Sex uero indeclinabile eſt generis oĩs. Subſtãtĩa uero maſculina ſũt:ut codex apex:ueruex:ſorex. Cortex uero ĩcerti

generis auctores faciunt. Excipiunt ca rex:latex:pellex:filex:ilex supplex:ui bex:ibex:quæ fœminina sũt.

In ix si adiectiua sunt oñis sũt generis Vt fœlix pernix. si substantiua fœminini:ut salix:filix:radix.fenix: cornix & uerbalia oĩa:ut amatrix:cantrix:uictrix:nutrix:legimus tam̃ uictricia sig̃ Excipiuntur fornix:calix:uarix:bombix:sandix:quæ masculina sũt.

In ox generis oñis sũt:ut uelox:pnox ferox.præter celox qđ ẽ fœminini.

In ux masculina sunt & propria:ut pollux uolux.

In nx fœminina: ut phalanx: deunx: quincunx. Excipiũtur coniunx cõe:& linx quod incerti generis est.

HACTENVS DE GENERIBVS PERSTRINXI : DEINCEPS DE CASIBVS. ET PRIMVM DE GENITIVO SINGVLARI: QVI ALIOS FERME EIVSDEM NVMERI DEMONSTRAT.

Na igitur maſculina uel fœmi-
nina uel cõia latina : ſiue græca
addita e. faciunt genitiuũ: ut hic
ſcriba. bæ. Hæc muſa ſæ. hic & hæc au
riga. gæ. Excipiũt una: ulla: nulla: ſola:
tota: alia: utra & ab eis cõpoſita: ut utra
q3 & alterutra: quæ oñia faciunt geniti
uum in ius: ſicut eoꝝ maſculina & neu
tra: ut unius: ullius: utrius: alius: Neut
tam neutri frequentius facit.
Apud antiquos. Altera: utra: gtõ alteri
us: utrius inuenitur. Et unus una unuꝫ
Huius uni unæ uno. Huius ulli ullæ ul
lo. Huius toti totæ toto. Huius ſoli ſolæ
ſolo. & huius alii aliæ alio. Hæc terra hu
ius terras. hæc moneta huius monetas.
Et multa eiuſmõi græce declĩata. Vñ ad
huc paſſamilias dicit & materfamilias.
l n. a. neutra græca oĩa accepta tis faciũt
gtm̃: ut pœma tis. ſcema tis. Apud anti-
quiſſimos hæc ſcema huius ſcemæ. hæc
diadema mæ. hoc emblema tis & hoc
emblematum emblemati.
l n. e. correptam latĩa ſũt neutra: q̃. e. ĩ is

correptã mutant:ut hoc mare ris & mo
nile lis. Excipiť hoc cepe qđ ĩ ſingulari
indeclinabile.in pl'rali hæ cepæ aꝝ facit
Apud antiquiſſimos haec cepa huius ce
pae.& hic cepitius & hoc cepitium.

I n.e:pductam graeca ſũt & fœmi.& uel
graece declinanť:ut haec libye huius li
byes ul' latīe mutata .e ĩ.a.ut haec libya
huius libyae.helena næ.

I n.i.latīa ſiue græca neutri ul' oĩs gene.
apotota ſũt:ut hoc gumi.hoc ſinapi:q̃/
uis haec ſinapis quoq; dicitur. Piperi ẽt
hoc piper huius piperis .ĩuenit hic &
haec frugi:nihili: mancipi:nauci:iſtiuſ
mõi:illiuſmõi & huiuſcemõi ĩťpoĩta ce

I n go ul'.do.latīa mutant.o.ĩ.i. & accipi
unt nis:ut uirgo nis.dulcedo dinis car/
do dinis:Quod ĩcerti generis auctões
faciũt.Homo ẽt mutat.o.ut hõ hõis.&
ab eo cõpoſitũ nemo nis. Turbo quoq;
binis.Apollo ſimiliť nis.q̃uis graecũ ſit
Anio ãt facit anienis.caro nis.Alia oĩa
ſuãt.o.ut leo nis:turbo onis:qñ ꝓpriũ
ẽ.Graeca tñ graece aliqñ declinãtur:ut

manto huiꝫ tos. Aliqñ latīe:ut Dido nis
Apud antiquos anien anienis: haec cānis
hūius carnis. Et ſciendū qđ ꝙnoꝫ in.o.
deſinentia faciūt ex ſe fœmininū in.a.
ut leo:leena uel lea:draco dracena.leno
læna caupo caupona:ſicut apud græcos
lacon lacena:ſtrabo ſtraba:

I n.u.latina neutr & aptota ī ſingulari:ut
genu:tonitru:cornu. Apud antiquiſſi
mos hoc cornū huius corni.& hic cor-
nus huius cornus. & hic gellus:& hoc
genus ſil'r pro genu.

I n.c.neutra duo.lac lactis:quod etiam
hoc lacte proferebāt.& hoc alec alecis.
quod ēt fœmininū īuenit:& carēt pl'rali
nūo .Nā lactes pl'rale uenit ab eo qđ ē
hæc lactis huius lactis ps inteſtinoꝝ.

I n.d.quoꝫ neutr: Aliud & qd & ex eo cō
poſita aliqd:ſiqd.nequid:q̄ faciūt alius
cuius alicuius gtm̄ & alicui dtm̄ ſecūdū
quorūdā ꝓnominū declīatōem. Bogud
propriū bogudis īuenit & Bulbud oppi
di nomen.

I n:t.hoc caput tis cū ſuis cōpoſitis ſinci

put:occiput.Cit & nepet ideclinabilia.

In al latina & barbara masculina ul neutra accipiūt is:hic sal salis:hanibal balis hoc tribunal lis:qd penultimā pducit. sicut alia neutra.

In el correptā accipiūt lis:ut mel mellis: fel fellis.

In el pductā uel il barbara accipiūt is:Vt daniel lis:tanaql.is: Nil latinū ideclinabile est.

In ol aut ul latina cuiuscūq; gene.similit accipiūt is:ut sol lis:cōsul lis:hic & hæc exul exulis.

In am unū generis omnis indeclinabile hic & hæc & hoc neq̄.

In im quoq; unū indeclinabile neutrum hoc cim nom̄ oppidi.

In um latīa seu græca. Apud græcos in on neutra sūt oīa & mutāt um in.i.Vt hoc templū templi:peliū lii: Excipiunt ppria mulierū q̄ fœminīa sūt:ut dorciū glycerium.

In an.in on mas.& fœminina uel græce declināt accepta os.ut pāpanos:delphī

delphinos.memnon nonos:ul' latīe ac
cepta is:ut delphin nis:memnon is:S3
in in desinētia ēt ī is finiūt:ut delphin:
ul' delphis nis:telchin ul' telchis nis.no
tant euaneuā:tis & quædā in on quæ as
sumūt.t.more græco: Vt lacoon laco-
ōtos lacoontis.demophoon demopho-
ontos.phōtis:leon qd' ꝓprium ē leontis
Quædā abiiciūt.n.& latīe declinantur
Vt leo nis:draco nis: Apd' latinos ple-
runq; a gtō græco in os fit ntūs ī us secū
dæ declīatōis:ut titan huiꝰ titanos.hic
titanus huius titani. Delphin nos.del-
phinus ni:elephas tos:elephātꝰ ti:abax
abacos:abacꝰ ci.æthiops.pos:æthiopus
pi.arabs bos: arabus bi. Ab actō quoq;
græco in.a.fit nōnunq; ntūs latinus fœ
minini gene.primæ declīatōis:ut hunc
panthera:hæc pāthera ræ:hūc crathera
hec crata ræ:hāc cassida hec cassida de.
In en correptā latīa mas.uel neutra mu
tata.e.ī.i.accipiūt nis:ut flamen nis car
men carminis.
In en ꝓductam latīa & græca masculīa

& fœ.accipiũt is:ut lien nis:ſplen is:da
men is.ſeben is.ꝑpria ſyren nis.

In ar latĩa & græca & barbara maſcu.uel neutri:ulꝫ oĩs gene. accipiũt is:ut Cæſä ris.hoc nectar ris:hoc boſtar ris:hic & hæc & hoc par ris:ſʒ neut̃ deriuatĩa producũt penultimã:ut lupanar ris a lupa: calcar ris a calce.nar quoqꝫ naris ꝓducit & far farris geminauit.r. Par & nar in ntō ꝓducũtʹ:ſʒ nar ĩ obliqs ꝓductã ſua uit.Par uero non ſicut & lar.

In er correptã ſæ declĩatōnis: q̄ a græcis ueniũt cōuerſa ros ĩ er mutãt er ĩ ri:ut Alexãdros alexãder dri: Euãdros euander dri:Ex qbus q̄dã ĩueniũtʹ ĩ utraqꝫ tẽminatōe ut euãdrus & euãder: teucrus & teucer.Quædã ĩ altera tm̃:ut hydrus ſcombrus.

In o er quoqꝫ latĩa:q̄ faciũt fœmĩnũ ĩ.a.er in ri mutãt:ut ater atri:qa facit atra:niger gri:qa nigra:culter tm̃ cultri facit:& cã cer cri ꝑ aĩali & aper apri:liber bri:colu ber bri:fabẽ bri:Sʒ ex his libra & fibra fōmãtʹ.licʒ ĩ diuẽſa ſignificatōe. Excipi

unſ adulſ teri:dexſ teri nō ſolū dextri:
Et ī ſer:ſper:ner deſinētia:ut miſ.ri:ꝑ
ſper:ri:tener eri:& a gero ulſ fero cōpo
ſita:ut corniger ri:lucifer ri. & præteꝛa
puer ri:gener neri:ſocer ri.acer eri uel
aceris:hiber beri uel hiberis ꝑ populo.
Nā hiberus ri magis ꝑ fluuio dici uideſ
Propria ſecunſ appellatiuoꝝ declīatōeꝫ
ut capē ꝑpriū & appellatiuū capri.Apē
quoq; ꝑpriū & appellatiuū apri. Aſp ꝑ-
priū & appellatiuū aſperi. Nā aſpri per
ſincopā ꝑferſ.Alſ & uter ꝑnominū de
clīatōem ſecunſ:ut ſupra dictū eſt:alte
rius:utrius:ſic illius iſtius.
Apd̄ antiquos inueniſ aper apra:coluber
colubra.ꝑſperus.ri.ꝑſpera:puer & pue
rus puera:unde puellus & puella & hic
& hæc puer:& ſocer & hic & hæc ſocrus
In ſter quoq; ſæ decliatōis er ī ri mutant
Vt auſter ſtri:apiaſter ſtri. oleaſter ſtri
Excipiſ ſequeſter qd̄ frequēter tertæ d̄
clīatōis inueniſ:ut ſequeſter huius ſtris
q̄uis fœīnū facit ſequeſtra.
In er uero tertiæ declinatōis correptam

cuiuſcūq; gñis accipiūt. is:ut cācer ceris pro morbo.mulier eris: mulcibē beris: ul' mulcibris rōabilius: ſi ab imbre ueīt celer eris:cadauer ueris:degener neris.

Excipiunf ī ber & cer cōia uel facientia fœmininū in is:ut celeber huiɔ celebris ſaluber huius bris:acer huius acris:alacer huiɔ cris:ımber quoq; imbris cū ſuis cōpoſitis:ut ſeptēber: october:nouēber december.

Apud antiquos hic & hæc acer:& hic & hæc acris:hic & hec alacer:& hic & hæc alacris:hic & hæc ſeptembris:octobris: nouēbris decembris.

I n ter quoq; deſinentia er ī ris mutāt: V t pater patris:equeſter ſtris:Excipiť latē lateris.Iuppiť Iouis.iter itineris. Apd' antiquos hoc iter iteris:& hoc itiner iti neris.accipiter huius accipiteris & accipitris:opiter opiteris & opitris.maſpitē teris & tris.:Dieſpiter teris & tris:ſic ēt Iuppiter teris uel tris declinari debuit: Nā īuenitur ēt hic Iouis huius Iouis.

I n er ꝓductā græca ſūt oīa & accipiūt.is

ut aer aeris:æther ris:clyſter is penulti-
ma ꝓducta:ſicut oĩa quæ apud græcos
ſuãt.ʜ.ĩ obliqs .cratyr crathros craſ ris
In ir maſculĩa accipiũt.i.ut uir uiri:leuir
leuiri.Excipiť gaddir ris neutrũ qđ ꝙ-
dã fœmĩnũ ēē uolũt.ir quoꝙ iris neutrum
Et abbadir ĩdeclĩabile : & mãtyr mar-
tyris græcũ.
In or latĩa maſ.uľ fœmĩna aut cõĩa ꝓducta
.o:accipiũt is:ut oratõ ris:ſaluator ris:
uxor ris:auctor ris:algor is. Notãť hæc
.o.cõripiētia:hic & hæc memõ ris a me
moro uerbo:indecor oris:a decus oris.
bicorpor oris.& tricorpor oris a corpo
re:arbor ris a robore: publipor poris &
marcipor poris a puero.
Apud ãtiquos hĩc algus huiꝰ algus:hic &
hæc memõis huiꝰ ris:qđ ſolũ cõꝓatiuũ
facit memorior:hic & hæc decor ris pe
nultima correpta ꝓ decorus.ra.rum.
In or uõ neutr latĩa græca quoꝙ maſ.oĩa
correpta.o.accipiũt is:ut hoc marmor
oris:æquor ris:hectõ ris.actor oris.pro
pria.excipiť ador cuius deriuatiuũ ꝓdu

cit.o.ut adoreus.rea.reũ.fortaſſe qa ue
nit ab adoro as.ĩueĩt ĩdifferẽt ador oris
penultima modo correpta :modo ꝓdu-
cta.Cor uero cordis aſſumit.d.

In ur cuiuſcũq; ſũt ge. accipiũt is:ut hic
uult ris:hic turt ris:hoc ſulfur is:hic &
hæc fur ris:Excipit ſat huius ſaturi.qa
fœĩnũ facit ĩ a.Excipiũt hæc ẽt hñtia ꝓ
.u.o.cõreptã robur oris: ebur ris:iecur
oris ul iecinoris:femur oris.Dicit tam̃
& hoc fœmen fœminis.

In as latĩa maſ:ul fœĩna ul cõia ablata.s.
accipiunt tis.ut Mecenas tis:ciuitas tis:
Arpinas tis.Excipiunt monoſyllaba as
aſſis:uas ſis:qd ĩ pl'rali ſæ declĩatõis ẽ:
ut hæc uaſa rũ:uas dis:mas ris:fas & ne
fas:hic & hæc & hoc nugas nideclina-
bilia.

In as uõ græca ſi faciũt gtm̃ græcũ in.u
prĩæ ſũt declĩatõis:ut lyſias liſiu:lyſias
ſiæ:amyntas amyntu: amyntas tæ.q̃ tñ
latini freqnt ꝓferũt ĩ a:ut lyſia:biria:ge
ta:marſia:Sꝫ ſi faciũt ĩ os gtm̃ tertie ſũt
declĩatõis:ut hic calchas calchãtos cal-

chātis :Pallas pallados ladis: & q̄ habēt
.n.&:t.ī gtō:vtm̄ ī an ſmināt: ut o pal
lan: Inueniſ tm̄ ēt ī.a.o palla.Apd̄ anti
quos hic calchas huiɔ calchæ ꝓfertur.
I n es correptā latīa maſ.ul' fœīua ul' cōia
mutata.e.in.i.& ablata.s. aſſumunt tis
ut merges gitis:ſoſpes pitis:miles litis.
Excipiūſ hm̄tia.æ.diphthongū ī penul-
tima:ut præpes petis:& a uerbis deriua
ta hm̄tibʒ.e.breuē ī penultima: ut teres
tis:hebes tis ab hebeo:īdiges tis ab indi
geo:ımpes īpetis ab īpeto:īterpres etis
ab īterpretor:& hm̄tia.i:añ.es:ut paries
etis:hic & hæc īqes etis:q̄ oīa ſuāt.e.in
genitiuo:ſicut ēt fœmīna:ut ſeges etis:
teges tis:A pede uero & a ſedeo compo
ſita faciūt gtm̄ ī dis:ſed.a pede ſeruant
.e.ut bipes pedis.A ſedeo mutant in.i.
ut obſes ſidis:præſes idis : Excipiſ apes
huius apis.inuenitur etiaʒ hæc apis.un
de apicula diminutiuum:ſicut a fidis fi
dicula.A pede compoſita plerunq; pro-
ducunt es.
I n es ꝓducta latīa.i.añcedēte ablata.s.aſ

ſumũt.i.ut dies diei:acies ei.Excipiť q́
es etis:& ab eo cõpoſitũ triũ gnũm ĩqes
etis.Alia oĩa.e.ĩ.i.mutãt: ut uerres ris:
cædes dis.Excipiť peſ dis:merces diſ:ce
res reris:hæres edis:locuples etis Notãť
ẽt fides dei:res rei:ſpes ſpei:plebes bei:
Apud antiquos q̨es q̨ei:& hic & hæc &
hoc q̨es q̨etis:& hæc req̨es req̨etis:nõ
ſolũ req̨ei:& fames famei.vñ abltũs fa
me p̨ducit ultimã.

In es uö græca p̨ductã faciẽtia gtm̃ græ-
cũ ĩ os uel eos & us mutant.o. uľ eo uľ.
.u.ĩ.i.ut chremes chremotos metis:Pa
lamedes palamedeos palamedis :etheo
cles etheocleus etheoclis. Inueniť tñ
hic chremes huiɔ chremis: ſĩc oĩa faciẽ
tia gtm̃ ĩ tos:ut laches lachetos lachetis
uľ lachis.Rhamnes rhamnetos rhãne-
tis uel rhamnis:q̃ ẽt apud græcos uarie
delinãť:ut dares huius daretos & dares
huius darii. Vnde etiaʒ apud nos dares
huius daretis:& dares huius daræ.hinc
accuſatiuus duplex inuenitur dareta:
& daren· Nã ĩ es:ſicut ĩ as faciẽtia gtm̃

græcū ī.u.prīæ ſūt declīatōnis: ut acha
tes acha tu.achates huiɔ achatæ:āchiſes
āchiſu āchiſes huiɔ ſæ :q̄dā tñ eiuſmōi
ēt tertiæ declīatōis inueniūtur:ut oron
tes huiɔ orontæ & orōtis: herodes huiɔ
herodæ uel herodis: timachides huius
timachidæ uel timachidis:tigranes hu-
ius tigrane.ul' tigranis.

Apd' antiquos hoꝝ dtūs pro gtō plerunq;
ꝓfert:ut oronti tucydidi: euripidi: pro
orontis:tucydidis: euripidis. & ꝑ abltō
achate:euphrate ab achate:ab euphra-
te:ſicut a penelope & ab aragne.Nā in
his.e.ꝓducit.ſicut.ā.ī dtō græco.

In is ꝓductā cuiuſcūq; ſīt generis latina
ablata.s.accipiunt tis:ut lis litis . hic &
hæc dis ditis:qd' in pl'rali facit hi & hæ
dites & hæc ditia:ſamnis tis:cuius neu-
trū hoc ſamnite inuenit'.Excipitur glis
gliris:vis huiɔ uis:uomis & cucumis &
ſimilia regulā ſeruāt termīatoꝝ ī er:ut
uomis uel uomer eris.

Apd' antiquos inuenit' actūs has uis.Ntūs
hæc pubis & pubē eris & hoc impube &

eius compoſituꝫ .hic & hæc impubis & impuberis.

In is uero correptâ latĩa ſimilẽ habẽt ntõ gtm̃:ut collis huius collis:Excipiť lapis huius dis:ſanguis huius nis: pollis linis cuſpis dis.ſemis ſemiſſis: caſſis dis qđ' ẽt hæc caſſida dæ declĩatur:ut añ dictũ eſt:A ſanguĩe cõpoſita nõ ſeruãt ſĩplicis declinatõem:ut exanguis huius exãguis:A cuſpide ſeruãt:ut tricuſpis dis. Capis ẽt capidis facit cuius diminutiuũ capidula:ſed græcũ ẽ ſicut caſſis.

Apud antiqſſimos ſanguen nis & pollen nis.& hic lapis huius lapis.

In is græca ſi ĩ gtõ græco cõſonãtẽ habẽt ante os.ut ſimois qđ' ẽt ſimoeis diciť ſi meontos.o.ĩ.i.mutãt ſimoẽtis.adonis dos adonidis:thetis dos thetidis.Si conſonãtẽ nõ habẽt gtõs ſimilis eſt ntõ:ut neapolis neapolios huius neapolis.

Apud ãtiquos thetis thetios.huius thetis. eius uocatiuus.o.theti.ſicut themis huius themis.o.themi.

In os latina ſi maſ.ſũt ablata.s. accipiũt

ris:ut lepos ris:flos ris. Excipitur nepos tis:ſi maſ. nō ſūt accipiunt tis:ut hic & hæc ſacerdos otis:cōpos otis: Excipitur hic & hæc bos uis:hæc glos ris:os correpta oſſis:os ꝓducta oris: cuſtos dis:qđ a cuſtodio uenit.

Apđ ātiquos hic & hæc nepos ĩueniť :hoc oſſū oſſi:& hoc oſſu huius oſſu.

In os græca os gtī græci ī is cōuertūt: ut chryſeros huiꝰ chryſerotos rotis:heros heroos heroois:Minos minoos minois

Apđ antiquos ĩueniť minos minonis:ſed magis ē a ntō minon. Nā & græci ꝑ hæros herō heronos:dicūt ēt athos ꝑ athō athonos ĩueniť:androgeos uŏ ꝑ androgeus cuius gtūs androgro atticum eſt.

In us correptā maſculīa .s. ulꝰ.t:ulꝰ.x.añ cedētibus latīa ſi ſint ĩcŏporalia ulꝰ eiuſdem nōis cū ĩcorporalibꝫ quartæ ſūt declīatŏis.ut uſus huiꝰ ſus:ſitus huiꝰ tus luxꝰ huiꝰ xus:partꝰ huiꝰ tus eiuſdē quo qꝫ nōis ut: magīatus huiꝰ tus.i:dignitas & qꝫ ī dignitate ē:ut ꝰſulatꝰ & cōſul. ſaltus huiꝰ tus.i. ſaltatio & ſylua ꝑ quā

ſaltatur a feris. Exercitus huiꝰ tus. ideſt exercitatio & multitudo q̄ exerceꝯ. uerſus huius uerſus. i. uerſio & carmen. Faſtus uero ſi eſt a faſtidio uerbo quartæ declīatōis ē. Nā faſtus ꝑ annali ſecūdæ q̄uis ēt quartæ īuenitur: ſed raro.

In ctus quoq; uel ſtus etiā corporalia maſculina ſūt quartæ declinatōis: ut fluctꝰ ructus: uictus: quæſtus hauſtus: niſi ſīt ꝑpria: ut Auguſtus: Sāctus: uł mobilia ut uictus cta ctū: hauſtus ſta ſtū. muſtꝰ ſta ſtuꝫ ꝑ nouus. ua. um. Excipiť lectus cti quādo ſignificat ſtratum: Alia oīa ſecūdæ ſūt declīatōis: ut Virgilius lii: numerus. ri. uentus ti: cibus bi. Notāť arcus. artus: acus uultus: ſpecus: lacus quātæ declīatōis. Et cū his portus: ſinus: cūrus: gradus. Intercus uero ſimplicis ſeruat declinationē ītercutis.

Apud antiquos ornati pro ōnatus. tumulti pro tumultus: fructi ꝑ fructus: & mł ta eiuſmōi inueniūť. Præťa hic lectꝰ huius. ctus. hic cibus huiꝰ cibus. hæc arcus fœ. gñis huiꝰ arcus. & ꝑ ıride hic arcus

huius ci. Arcus quoq; tā masculinuꝫ q̄
fœmininū īuenit cuius diminutiuum a
masculino est aculeus: hic artus & hoc
artu. Specus ēt aliqñ fœ. generis & neu-
tri. hoc specū ci. pl'rale hæc speca aꝝ: pe
nus sil'r masculinū fœ. & neutrꝫ: sꝫ mas.
& fœ. quartæ declīatōnis: ut hic & hæc
penus huius penus: Neutruꝫ uŏ tertiæ:
ut hoc penus oris. īuenit ēt hoc penum
ni: Ficus quoq; uiciū corporis quartæ d'
clinatōnis profert. Angiportus a portu
cōpositū. hic angiportus huius angipŏ
tus: & hoc āgiportū ti. Sil'r hic sinus ni
& hoc sinuꝫ ni. ꝑ uase prīa ꝑducta. hic
sibilus huius sibilus. uadus huius uadus
uulgus huius uulgus.

In us uero correptā fœminina si sint ar-
boruꝫ nomina secundæ declinatōis sūt
ut ornus orni: fagus gi: Excipiunt quer
cus: laurus: pinus: cornus ficus: q̄ tā se-
cunde q̄ quartæ īuenitur.

In us correptā fœminina si non sunt ar
borum nōia quartæ sūt declinatōnis. ut
hæc nurus huiꝰ nurus: hæc tribus huiꝰ

bus:hæc manus huius nus cũ ſuo cõpo
ſito centimanus:hæc anus huius anus:
Excipitur aluus alui:humus humi:do-
mus mi & domus:Colus li & colus: Ve
nus ueneris:ĩcus ĩcudis media ꝓducta:
pecus pecudis.

Apd̃ antiquos inuenitur hæc anus huius
anuis:& hic aluus alui.hoc humum mi
hoc pecu huius pecu. Vnde pl̃rale hæc
pecua.hæc intercus tis quod ſimplicis:
ſeqtur declinatõem:ut diximus: & hic
& hæc & hoc intẽrcus.

In us correptam neutra ſi habuerĩt uer-
ba in ero per eris faciũt gtũm:ut põdus
deris.pondero ras.ulcus ris.ulcero ras:
holus ris:holero ras.latus ris:latero ras
Fœnus tam̃ oris:& pignus oris facit.li-
cet ab eis ſint fœneror & pignero:Sed
ſi non habuerĩt uerba gtm̃ ꝓ oris faci-
unt penultĩa correpta:ut littus littoris
Tempus oris:niſi ſint cõꝓatiua:q̃ ꝓdu-
cũt.o.ut maius oris:minus oris.Excipi
tur hoc uirus uiri. uulgus uulgi quod
tam neutri q̃ maſculini eſt. Et hoc

pus indeclinabile.

Apud antiquos inuenit hoc pignus gne-
ris:& hoc fœnus neris.p.e.ſicut ſũt eo-
rũ quoq; uerba.

In us coreptã cõia uel oĩs ge.tertiae ſũt
declĩatõis:uetus ris:ligus uł ligur ris.

In us correptam græca q̃ apd' græcos in
os deſinũt cuiuſcũq; ſint generis mutã
tia.o.in.u.ſecũdæ ſũt declinatõis:ut cy
ros.hic cyrus ri:ſynodus: hæc ſynodus
ſynodi.Pelagos:hoc pelagus gi:chaos:
hic chaus chai. philophos : hic & hæc
philoſophus phĩ:

In us productã latina monoſyllaba cuiuſ
cũq; generis tertiæ ſũt declinatõnis: ut
ut hic mus ris:qd' a græcis accepimus.
hoc plus pluris: thus ris:rus ris. hic &
hæc grus gruis.& hic & hæc ſus is abſq;
.r.& ſus qd' a græcis eſt.

In us pductã latĩa ſupra ſyllabam fœmi.
ſimiliter ſũt tertiæ declinatõis & ablata
.s.aſſumũt tis:ut ſalus tis:uirtus tis.Ex
cipiunt tellus ris:pallus dis:qd' etiã cor
ripitur in ntõ.

In us productā græca masculina: si apud græcos gtm̄ faciūt ī os tertiæ sūt declīa tionis: ut œdipus œdipodos œdipodis. Melampus dos melāpodis. Si uŏ faciāt apud eos gtm̄ in .u. fæ sūt declīatōis: Vt panthus panthu. Hic panthus panthi. & eius uocatiuus græcus o panthu.

In ys græca sūt tm̄modo & mutant ys gtī in is: ut phorcys phorcyos phorcis Erinys erinyos erinis. Chlamis uŏ chla midos chlamidis. āphibrachys ys amphībrachis.

In æs dipgthōgū duo īueniunt. hic præs prædis. hoc æs æris.

In aus fœminina sunt & ablata. s. accipiunt dis. laus laudis. fraus fraudis.

In eus græca sūt & us in: i. mutant: ut ty deus dei. Latini in q̄busdā mutant eus ī es productā: ut achilleus achilles. Perseus perses. Quod etiā Dores faciunt. Vñ & utūs in .e. longā īuenit: ut o achil le. o perse. o ulixe. Nā ulixei gtūs est. ab ulixeus ntō: sicut achillea actūs est ab ntō achilleus. Græci tam̄ e diuerso p es

eus aliquãdo ꝑferũt:ut ꝑ geryones geryoneus.pro antipates antipatheus: & pro ares areus.

In.x.ſi a uerbis ſint ĩ go deſinentibꝫ ablata x aſſumũt gis:ut grego grex gis:rego:Rex regis:lego lex gis.cõiungo cõiunx cõiugis abſq;.n.& a uerbo græco: phrygo frux gis.Nam illos in hoc q̃i ſequimur.

Apud antiquos hic & hæc & hoc frux ĩueniſ:ꝑ hic & hæc & hoc frugi.

In.x.uero ſi a uerbis non ſint in go deſinentibus ablata .x.aſſumunt cis:ut fallax cis:lux cis:nex cis & penultima producũt.Oĩa in.x.per obliquos caſus natura uł poſitõne.Excipiunt q̃ mutãt.e. in.i.correptã:ut apex picis:uertex ticis remex gis:& q̃ ĩ.x.deſinũt maſculĩa latina:ut fornix cis:uarix cis.& barbara: ut uolux is:pharnax cis:& ꝑterea grex gis crux cis fax cis:nux nucis:pix picis: dux cis:trux cis:coniũx gis:ſalix cis:& q̃ nec.g.nec.c.hñt ante.x.ut nix niuis ſupellex tilis.ſenex nis.nox quoq; no-

facit ſm græcos q nyx nyctos declinãt
Nã græca ſuãt cõſonãtẽ ſuã:ut phæax
phæacos.phæas phæacis:onyx onycos:
onyx cis:Cõpoĩta ſĩpliciũ declinatõnẽ
ſequnt:ut pnox pnoctis:exlex exlegis
A pud antiquos hæc nix ninguis: hæc ſu
pellectilis huius ſupellectilis: hic ſenex
huius ſenicis.
I n.bs.ms.ps.interpoĩta.i.faciũt gtm̃:ut
urbs urbis:hyems hyemis:inops inopis
Sꝫ ſi e hẽant añ.ps.uel.bs.& nõ ſint mo
noſyllaba mutãt.e.ĩ.i.ut prĩceps pis:ce
lebs bis. A capite uõ cõpoſita ablata·s.
& mutata.e.ĩ.i.accipiũt tis:ut ãceps an
cipitis:biceps bicipitis.
A pd̃ antiquos ancipes pitis:& ancipis:Bi
ceps bicipitis & bicipis.& præcipes præ
cipitis & præcipis.
I n.ns.ls.rs.ablata.s.accipiũt tis:ut mõs
tis:puls tis:pars tis. Excipit̃ frõs dis:fo
liũ & lens dis aĩal:glãs dis:libripens dis
Et a corde cõpoſita uercors dis: cõcors
concordis.
A pud antiquos inuenitur hæc concordis

huius cõcordis:hæc discordis huius dis

DE DATIVO ET ALIIS CASIBVS

Primæ declinationis.

Rimæ declĩatõnis dtũs similiſ
& gtũs ĩ.æ. diphthongũ desinit
Vt huius musæ huic musæ:ni
si diæresis fiat: Vt pictai:aulai
militiai:pro pictæ:aulæ:militiæ.

Accusatiuus ĩ am desinit:ut hãc musam.
Et in an si sit a græco in as. Et ĩ en si sit
a græco in es:ut hũc æneã hũc anchisẽ
A fœmininis quoq; græcis ĩ.a.desinen-
tibus poetæ pferũt actm̃ græcũ ĩ an: Vt
æginan:sed raro.

Vocatiuus in.a.correptã:ut o poeta:nisi
græce producat:ut o ænea. Aliqñ etiã a
ntõ ĩ es græco.ĩ.e.longã desinit græce:
ut achates o achate non solũ primæ sed
etiã tertiæ declĩatõis:ut achilles o achil
le.Chremes o chreme :& a ntõ græco ĩ
.a.quoq; uel.e:pductas vtũs similiter p
fert a poetis nonnunq̃:ut o Caliope.o.
nemea.

Abltũs ĩ.a.productã:nisi sit a græcis ter-

minātibus dtūm in.ʜ.ut achatʜ penelo
py.tūc enī ī.e.lōgā desinit:ut achate ꝑ
achata:penelope pro penelopa:q̄i dtūs
græcus ꝑ ablt̄o latino ponat. Calpe tn̄
Iuuenalis cōripuit dicēs:Sed lōge calpe
relicta:

Nominatiuus & vtūs plrales similes sūt
gtō & dtō singulari.

Genitiuus fit addita rū.ablt̄o singlari:ut
a musa aꝝ:nisi sicopa fiat:& maxīe ī cō
positis pronymicis:ut graiugenū ꝑ gra
iugenaꝝ:& tyndaridū ꝑ tyndaridarum

Dtūs & abltūs mutāt extremā.a.ablt̄ ī is
ut a poetis musis. Excipiūt pauca q̄ trās
figurātur ex masculīs nō hn̄tibꝫ neut̄:
ut a natus:nata natabꝫ:A libertus:liber
ta libertabꝫ:& reliq̄ eiusmōi:& tn̄ ēt ī is:
ĩueniūt:ut filiis ꝑ filiabus:ambæ præte
rea:& duæ ambabus & duabus.

Apud antiquos inuenit eabus.

Accusatiuus quoq; fit addita.s.ablt̄ō:ut a
musa:has musas.

DE DATIVO ET ALIIS CASIBVS Secundæ declinatōis.

Ecundæ declinatõis dtũs & ab
latiuus ſingl̃aris fit a gtõ mu-
tata.i.in:o.ut uiri uiro:teneri
tenero:mneſtei mneſteo. Or
pheus orphei:ſed in eiuſmodi nõibus:
q̃ in eus deſinũt:ut orpheus dtõ græco:
uti ſolẽt poetæ:ut orphei ꝑ orpheo.
Accuſatiuus quoq; a gtõ fit mutata.i.ĩ uꝫ
ut priami priamũ:tydei tydeũ: ſꝫ ĩ his q̃
ĩ eus terminãt actõ plerũq; græco utun
tur:ut tydea:illionea.
Vtũs a ntõ in.r.uel.m. deſinente ſimilis
eſt ei:ut luciſer o lucifer:templũ o tem-
plum. Nam tymbre nõ eſt a nominatĩo
tymber:ſed tymbrus: ſicut puere apud
antiquos a puerus. Sed a ntõ in eus græ
cus ſeruatur vtũs o tydei o capaney.pro
pria a ntõ in ius abiiciunt us:ut Virgili
us o uirgili:laurentius o laurenti.
Apud antiquos ĩuenitur .o. Mercurĩe.o.
Virgilie & ſimilia. Alia omnia conuer-
tunt us in.e.ut myrtus o myrte:cinthi-
us o cinthie. Excepto uno filius qđ uo-
catiuũ tã ĩ.i.facit ẽ in.e. ut o fili o filie:

Ntūs tñ aliqñ ꝑ vtō poīt:ut o fluuius o po
pulus.
Nominatiuus & vtūs pluralis ſimilis ē ge
nitino ſingl'ari in maſculinis & fœmini
nis:ut hic doctus huiꝰ docti hi & o do-
cti:hæc platanus huius platani: hæ & o
platani. Notaſ dii pro dei:ſicut in dtō &
abl'tō diis pro deis:q̄ per ſynereſim ei ī
.i.longā facta uidentur.
Antiqui enī.i.ꝓductā per geminū.ii.ſcri
bebant:unde nūc etiā dii & diis mono-
ſyllaba ſūt. In neutris uero mutāt.i.gtī
ī.a.ut templi:hæc & o templa.
Genitiuus pl'ralis abl'tō ſingl'ari addit rū
ut docto doctoꝝ: uiro uiroꝝ:niſi fiat ſī
copa ī his q̄ neut̄ ñ hñt:ut uirū ꝓ uiroꝝ
Deū pro deoꝝ:diuū pro diuoꝝ:numuꝫ
pro numoꝝ:iugerū ꝓ iugeroꝝ. Dicitur
tam̄ & hoc iuger ris. fit tamē etiā in his
quæ habēt neutra:ſed raro:ut ſociū pro
ſocioꝝ & rutulū pro rutuloꝝ. Iniquum
pro iniquoꝝ:paruū pro paruorum. Fre
quentius tam̄ fit ī his quæ numeros ul'
menſuras ſignificāt:ut ſenū pedum ꝓ-

ſenorũ. In pronominibus uero ẽt apud antiquos inueniſ: ut meum: tuũ noſtrũ pro meorꝝ: tuorꝝ: noſtrorꝝ.

Dtũs & abltũs pl̃ralis mutãt. o. abl̃tĩ ſĩgularis ĩ is: ut uiro uiris: platano platanis: tẽpla tẽplis. Notãt pauca ĩæqualia: hoc uas uaſis: hæc uaſa ſorꝝ: his & ab his uaſis. Et nõia feſtorꝝ: ut hæc uulcanalia horũ uulcanaliorꝝ: uel uulcanaliũ: his & ab his uulcanalibus Sil̃r ſaturnalia floralia compitalia & ſil̃ia his. Necnon a domo haꝝ domorꝝ & domuũ: his & ab his domib3. Sũt ẽt q̃dã defectĩa: ut huius tabi: huic & ab hoc tabo. Maria: æra: uina: mella. ordea gtõs & dtõs plurales raro hñt ĩ uſu: Duo præſa & ãbo duorꝝ & amborꝝ. In neutro duũ duob3 & ãbob3 duab3 & ãbabus. Duo ẽt ꝑ actõ duos poĩt

Actũs pluralis addit. s. abltõ ſingulari: ut hos dños: has platanos: neutra ſẽꝑ accuſatiuũ ſimilẽ hñt ntõ & vtõ: ut hæc templa. Actõ hæc templa. Vtõ o templa.

DE DATIVO ET ALIIS CASIbus Tertiæ declinationis.

Ertiæ declinatiõis dtũs a gtõ fit abiecta.s.& ꝓducta.i.ut hoc ſce ma huius tis huic ti: mare huius ris huic ri· In græcis tñ corripitur .i.ut palladi.

Actũs mutat is gtĩ ĩ em:ut huius ſolis hũc ſolẽ flamĩs flammẽ Excipiũt ĩ is deſinẽ tia quæ gtm̃ habẽt ntõ ſimilẽ. Sũt autẽ hæc plerũq; græca ul' ꝓpria: ut tiberis ti berĩ:uel tibris tibrĩ: fabaris fabarĩ:arãs ararĩ.Nã arar per apocopẽ.Lucanus ꝓ tulit.& greca ſimiliter neapolis neapolĩ charybdis charybdĩ·Alpes q̃uis pluraliter tm̃ declinet:ſicut ſyrtes inuenit tam̃ actũs ſingl'aris uarius illius ĩ em:ut hãc alpem huius alpin:im ut hãc ſyrtĩ. Latina ẽt ſimilit hæc turrĩ:ſecurĩ:pupim:ſi tim reſtĩ:uim maguderĩ:burĩ peluĩ tuſſi.Ex his tñ ẽt q̃dã ĩ em faciũt actũ:ut pupẽ:ſecurẽ. Cætera oĩa:ut dixiũs ĩ em deſinũt:ut hũc pr̃em leporẽ : Auctores tñ tã ĩ hac q̃ ĩ aliis declĩatõnibus actũm græcũ plerũq; ſuãt:ut lampada:titana: ſyrena.

A pd⁹ ātiquos inuenit: hæc lāpada lāpadæ
V ocatiuus similis est ntō: ut pater o pat:
I n græcis aliqñ græcus seruat uocatiuus
ut Tibris o tibri: pallas o palla: ut supra
diximus thebais thebai.
A bl̄tūs in neutris in .e. desinētibʒ: ut hoc
monile & ī adiectiuis & gentilibus faciē
tibus neutrū in .e. per .i.. ꝓfertur: ut ab
hoc monili: ab hoc utili: ab hoc rauena-
ti. Excipiunt ab hoc gausape & propria
ut reate: prænestε. Notat ēt ab hoc rete
& ab hoc natale. Gentilia ēt plerunqꝫ: ut
ab hoc Arpinate. Similit oñia neutra
in al: ut animal: ceruical : Ab hoc aīali
ceruicali. In ar item neutra penultimaʒ
per obliquos producētia: ut hoc calcar:
lucar: a calcari. lucari. Et q̄ termināt ac-
cusatiuū tm̄imō in im: ut uim tiberī: ti-
grim & reliqua eiusmōi a ui: tiberi: tigri
Nam q̄ actūm ī em & ī im termināt: ea
tā in .i. q̄ in .e. faciunt abl̄tūm: ut pupeʒ
uel pupim: A pupe uel pupi: turrem uel
turrim: turre uel turri. Nomīa quoque
mensium in .i. tm̄: ut septēber: october:

c 9

a ſeptembri octobri· Imber etiam imbri
Quītilis ſextilis a qntili ſextili.

P er.e.uero &.i. indifferenter profertur idem caſus ſcilicet abltūs tertiæ declina tionis in omnibus trium generum cōi- bus:ut hic & hæc & hoc par.Ablatīo ab hoc & ab hac & ab hoc pare uel pari:ue tus uetere uel ueteri:Audax audace uł andaci.inops inope uel inopi: demens demente uel dementi.Concors concor de uel concordi.Vigil quoqꝫ & pugil & artifex in.e.& in.i.faciunt. memŏ autē memori magis.Cōtra uero ſoſpes & ho ſpes:ſoſpite & hoſpite.

A pd̄ antiquos hec retis huius r̄tis:hæc re tia huius r̄tiæ:hæc gauſapes & hæc gau ſapa:Pluralia quoque hæc gauſapa gau ſaporum:quaſi a nominatiuo gauſapuꝫ hic & hæc Arpinatis & hoc arpinate & ſimilia.Communia quoque in er ſi non exeunt ēt in is per.e.ſolam proferūt:ut hic & hæc & hoc papauer a paupere:de

gener a degenere: uber ab ubere. Com
paratīa In or ꝑ.e.&.i.ut hic & hæc ma
ior re uel maiori: minor minore uel mi
nori. Similiter quæ ī uis ul' guis ul' gnis
desinunt: ut ciuis ciue uel ciui: auis aue
uel aui: Vnguis unge uel ungui: Ignis
igne uel igni: uel in ctis. Vectis uecte l'
uecti. Et fere omnia ante is duas conso
nantes habentia in eadē syllaba: ut ne
ptis nepte uel nepti: Pestis peste uel pe-
sti: Hostis hoste uel hosti: Amnis amne
uel amni: Vltrix etiam & Victrix quæ
neutrum plurale faciūt in.a.per: e.&.i.
terminant Vltrice uel ultrici: Victrice
ul' uictricia Et gētilia ī as: ut Rauenas te
uel Rauenati Propria uero appellatiuis
similia per.e.solum proferuntur: ut Iu
uenalis a iuuenale Martialis a Martiale
Fœlix a Fœlice. Rudis etiam pro uirga.
per.e. Ab hac rude. Strigilis uero quod
Vel a stringendo deriuatur: Vel a stlen
gis Græco facit in.i. Strigili. Alia om-
nia In.e. Correptam Terminant: Vt
ab hoc Patre· Ab Hac Matre: ab hoc &

ab hac militiæ.

Nominatiuus plʼralis fit a gtō singulari is in es productā mutata in masculinis & fœmininis & cōibus: ut huius patris patres: matris matres: cōsulis consules: fœlicis lices. In neutris uero ab ablto sīgu lari hoc modo. si desinūt in. i. tm̄ uel in e. & ī. i. addita. a. ut a monili monilia ab audace uel audaci audacia. Excipiuntur a uetere ulʼ ueteri uetus. a ludicri ludicra & cōparatīa a maiore ulʼ ori maiora: ab hoc amplustri amplustra: Si uero desinit in. e. tm̄ mutatur. e. in: a. ut a carmine carmina. a capite capita.

A pdʼ ātiquos pluria īueniť & īde cōpoītū cōpluria & āplustria.

Genitiuus pluralis in omnibꝫ quæ terminant abltūm singularē in. i. solum facit ium: ut ab hoc sedili sediliū: lacunariū calcari riū. & q̄ termināt ntm̄ ī as ut as assiū: mas marium: ciuitas ciuitatium: pietas tiū q̄ ꝑ syncopā sæpe ꝑferuntur: ut ciuitatum: ꝑbitatū :& quæ in es quæque in is exeunt parisyllaba in ntō

& genitiõ ī es:ut uulpes pium:fedes di
um:molles lium. Præter uates uatum.
In is:ut ignis igniũ:collis colliũ:narris
narrium. Præt canis canũ: panis panũ
iuuenis iuuenũ. In duas quoq; conſonã
tia exeũtia faciũt in ium:ut ars artium:
põs tium. urbs biũ. Sic ergo & merx ciũ
Præt hyẽs hyemũ: forceps pũ:prĩceps
pũ:mũiceps pũ mãceps pũ. Sil'r ī ium fa
ciunt tm̃ pl'r declĩata:ut manes niuꝫ:al
pes piuꝫ:tres triuꝫ:q;nquatres q;nqua
triuꝫ:uires riuꝫ. plures riuꝫ. Et q̃ ter
minãt abltũm tã ī.e:q̃ ī:i.ut fœlice ul' ci
cium. pare uel pari rium:prudẽte ti pru
dẽtiuũ:amãte ul' ti tium:niſi p ſicopã p
ferãt:ut prudẽtum:amãtum: cæleſtum
& ſimilia. edace ul' edaci ciũ fallace ul' ci
fallacium. Excipiunt a uigile li gilum:
uctere ri rum:memore ri memorũ:ſup
plice ci plicum. artifice ci ficum:parẽte
ti tum. & comparatĩa:ut meliori re me-
liorum. Alia uŏ terminãtia ablatiuum ĩ
.e.tm̃ mutãt.e.ĩ um:ut pœnate pœnatũ
pſule ſulum:carmĩe num. lubare rum:

Excipiuntur carne carnium: dite ditiuꝫ lite litium: niuæ niuium: nocte noctiuꝫ imbre briū. qđ imbri ēt facit: ut dixiūs cū ſuis cōpoſitis: Notaſ ēt a boue boum & nō bouū: & bobus: ſiue bubus: nō bouibus: ab alite alituū: & non alitum.

Apud antiquos marū ꝓ mariū: ſedum ꝓ ſediū: mēſum ꝓ mēſium: parentiū ꝓ parentum: hoſpitiū ꝓ hoſpitum.

Dtūs & ablᵗtūs fit a gtō ſingulari īteriecta bus: ut hōis hominibꝫ: matris matribꝫ Excipiť bobus: ut añ dictum eſt. Cicero pœmatis ēt dixit ꝓ pœmatibus: ſicut toreumatis: emblematis & eiuſmodi.

Accuſatiuus pluralis ſilis eſt nominatiuo hi patres: hos patres: hi conſules hos cōſules: hi & hæ homines: hos & has homines. Excipiuntur quædam græca: quæ hūc caſum in is productaꝫ faciunt ſolum: Vt ſardis: has ſardis: alpis has alpis: ſyrtis has ſyrtis: trallis has trallis: Quæ uero in ſingulari numero genitiuum ſimilem habēt nomīatīo: ut hic & hæc oīs huius oīs. & ſēꝑ plᵗralia: ut ma-

nes:penates:plures.& ī er definētia que
termināt abl'tm̄ in.i.ut acer ab acri. Et
imber cū suo cōposito december.& ī ns
uel.rs.terminātia:ut hic fōs:hic & hæc
iners hoꝝ ōium actūs ꝑ pluralis raro ī es
frequenter in is terminātur.Apd' Vir-
gilium īuenitur hos tenacis ꝑ tenaces:
apud Ciceronē has litis pro lites.ī græ
cis græcus actūs aliqñ in as correptā:ut
thoracas ꝑ thoraces:archadas ꝑ archa-
des:troadas ꝑ troades: & similia his.

DE DATIVO Q VARTAE DE-
clinatōis:& aliis casibus.

Atiuus quartæ declinationis fit
a gtō abiecta.s. & addita.i.ut se
natus senatui:manus nui: Apd'
Poetas abl'tūs pro dtō plerunq; inuenit
ut mœtu pro mœtui:uictu pro uictui.
A ctūs a ntō mutata.s.in.m: Vt Senatus
hūc senatū:manus hāc manū.
V tūs similis ē ntō:hic senatus o senatus:
hæc manus o manus.
A bl'tūs a gtō abiecta.s.ut ab hoc senatu:
ab hac manu.

Nominatiuus plralis accusatiuus ēt & uocatiuus similes sūt genitiuo singulari: ut huius uisus hos uisus & o uisus: hæc idus hax iduū semp plrale est: sicut ōium festox nomina.

Genitiuus plralis a nominatiuo singulari abiecta.s.& assūpta um.ut Senatuuz manuū apud Virgiliū currū p curruuz inuenitur per syncopā.

Dtūs & abltūs a genitiuo singulari mutata.u.in.i.& interposita bu: ut Senatibz manibus. Excipiūtur quæ seruant.u.artubus: arcubus: portubus : tribubus: lacubus. Neutra uero in.u. desinentia assumpta: a faciūt nominatiuum & accusatiuum & uocatiuum plrales: ut genua cornua. Quorum datiuus & ablatiuus fit ad ımilitudinem masculinorū & fœminox: ut genibus: cornibus.

DE DATIVO QVINTAE DECLInationis: & reliquis casibus.

Atiuus quintæ declinationis similis ē gtō. uterq; enī abiecta.s.nominatiui assumūt.i.ut

dies diei:& ſeruant.e.productam noſa
tiui ſi fuerit .i.ante.es.Alioqn corripi-
unt:ut fides fidei.

A pud antiquos inuenitur die pro diei &
fide pro fidei:& acie pro aciei:requie ꝑ
requiei:& quod uetuſtiſſimum ē:dies ꝑ
diei.

A ccuſatiuus mutat.s.nominatiui ī em:ut
diem:rem:fidem.

V tūs ſimilis eſt ntō:ut dies o dies:fides:
o fides.

A l'tūs abiicit.s.ntī:meridies meridie aci-
es acie.

N tūs pl'ralis actūs quoq; & vtūs ſimilis ē
ntō ſingl'ari :hic dies:hos dies:o dies:

G tūs fit addita abl'tō ſingulari ruꝫ:ut die
dieꝫ.re.reꝫ.Qui caſus in aliis huius d'
clīatōis nōibus in uſu non eſt.

A pud antiquiſſimos tñ inuenitur:ut faci
erum:ſpecierum.

D tūs & abl'tūs fiūt ab ablatiuo ſingulari
addita bus:ut die diebus.re rebus.Qui
caſus ſimiliter in aliis nominibus apud
pleroſq; deficiūt.

HINC ANOMALA SEV DEFECTI
VA percurrenſ tam&ſi ea ſuperius:ut
quæq; nobis occurrebāt attingimus.

Vnt quædam nōia ciuitatum
in æ diphthongū deſinētia ſe,
per pl'ralia:ut uercellæ:cumæ
baiæ:thebæ: athenæ : amiclæ:
micenæ.Pleraq; tñ ex his ſigulariť apd'
poetas prolata ĩueniũtur: ut hæc thebe
huius thebes.hec micene cenes: Simili
ter pluralia tm̃ inſidiæ:nuptiæ:diuitiæ:
excubiæ:induciæ:exuuiæ:nugæ:exeq̃e
inficiæ quiſquiliæ:kalendae:nonae:nũ-
dinae:minae:illecebrae:ſcopae: plateae
& ſiqua ſimilia his:ut ſcholæ:tenebrae
latebrae:q̃ raro ſigulariť declinantur.

In es item ſemp pluralia fœminina:alpes
ſyrtes grates:lacťes:ambages: fores ĩue
nitur & ab hac fore.Opes uepres:uires
inuenitur tamen hæc uis hanc uim ab
hac ui.Maſculina etiã manes:penates:
proceres:primores:annales:sẽtes:unuz
cõe hic & hæc tres:unũ fœmininũ in us
haec idus hanz iduum.

Sunt quædam mutantia genus:hic locus
hi Loci & hæc Loca:hic locus hi ioci &
hæc ioca:hic lorus græcum & hæc lora.
hic tartarus ſimiliter græcū hæc tätara.
hic gargarus hæc gargara.hic menalus
hæc menala:& fœīnū hæc carbaſus plu
raliter hæc carbaſa.hæc ſupelex:plura-
liter hæc ſupellectilia.Neutra ēt hoc fre
nū:hi freni & hæc frena:hoc cælū hi cæ
li:hoc porrū hi porri:hoc raſtruȝ hi ra
ſtri & hæc raſtra.

Suut quædam mutantia declinationem.
Vt hæc paſcua paſcuæ & hæc paſcua pa
ſcuorū:hoc epulū:hæ epulæ epularum.
hoc cepe:hæ cepæ aꝝ.hoc uas:hæc uaſa
oꝝ.hoc cetus ceti.hæc cete cetorum:ſȝ
græcū ē.Nā pl'ralia neutri ge.in.e.lati
na eſſe nō poſſūt:hoc iugerū geri:hæc
iugera iugeroruȝ & iugerū & iugeribus

Sunt etiam in.a.neutra ſemper pluralia:
Vt Arma:mœnia:ſerta:præcordia inte
ſtina:caſtra:roſtra de nauibus:teſqua:
exta:comitia:uitalia:uirilia : genitalia:
georgica:bucolica:et feſtoꝝ nomīa ſil'r

Floralia:ſaturnalia:cõpitalia:orgia:dio
nyſia:trieterica & eiuſmodi oĩa:de ſpe-
cu & penu ſatis dictũ eſt.

Sunt quædam deriuatĩa nõ ſuantia genꝫ
primitiui.ut beta:rana:malua betaceus
maluaceus:ranunculus:Scutũ: ſcutella
uel ſcutulla:glandiũ glandula:unguis:
& anguis:ungula & anguilla:acus acu-
leus:nubes nubilũ:enſis ẽſicula: priſtri
nuꝫ priſtilla:canis canicula. Ex quibus
pleraq; mutãt ẽt ſignificatõeꝫ primitiui

Nomina ad pondus uel menſurã ptinen-
tia plꝛalitate carẽt.Aurũ:argentũ:plũ-
bum:ſtagnũ:auricalcũ:ferrũ cuprum:
gĩgiber:piper:cicer ſiler:ordeũ:frumẽ
tũ:inueniť tam̃ ordea:frumẽta:& triti-
cum:oleũ:æs:mel:uinũ:inueniť tamen
mella:uina: æra.Præſa lac fel:uer:pela
gus:uulgus:uirus: humus : tellus:ſitis.
puluis:ſanguis:pontus: lux pax:lues:
fames:labes:

Sunt quædam tam ſecundæ q̃ quartæ de
clĩetõis:ut laurus:quercus: cornus:pi-
nus:ficus:colus: Domus quod ĩ tribus

casibus est secundæ: ut domo domorum domos. Inuenit & has domus. In aliis uero quartæ huius domus: huic domui hãc domum. o domus: hæ domus his & ab his domibus. nã domi aduẽbiis ascribitur.

Sunt etiam nomina quorũ ntũs in usu nõ ẽ: ut prex: uix daps: scobs: trabs: scrobs ops: stirps.

Sunt alia q̃ duos tm̃ casus habẽt: ut tabi tabo: tãtundẽ: tãtidẽ: fors: forte.

Sunt quæ unũ tm̃ habent: ut istac ditõe spõte. Quod tam̃ dici potest aduerbiũ pro nomine.

Sunt in. i. semp plralia masculina: ut gemini cancelli: fasti: fori: ducenti: tricẽti: quadrigenti quingenti: sexcenti: septingẽti octĩgenti: nonigenti:

Sunt & ĩ. e. masculĩa sẽp plralia: ut hi cometæ horũ cometarum.

Sunt quæ naturaliter carent uocatiuis: ut qualis: talis: quantus: tantus: quot: tot & ab eis deriuata. Præterea ullus: alius: alter: uter: neuter: uterq; alteruter: nemo

bini.terni:quaterni & reliq̃ eiuſmodi.

Nomina numeroꝝ a quattuor uſq; ad cẽ-tum pluralia ſunt oĩs generis & indecli nabilia.

DE NOMINE PERSTRINXIMVS QVAE NECESSARIO PRAE-cipienda uidebant. De uerbo itidem fa ciemus: ut de uariis ac dificillimis Præ-teritoꝝ formis breuiter & cõmode tra-ctemus ſupinorũ etiam. Quibus cogni tis participioruꝫ quæ ex his naſcunt co gnitio ſequetur. Nam reliqua tempora non ferme uariant: niſi pauca admodũ anomala: de quibus poſtea dicetur cum defectiuis.

SEQVITVR de uerbo: & de prima cõ iugatione. De præteritis uerboꝝ & ſu-pinis primæ coiugatõnis.

Rimæ coniugatiõis uerba oĩa ſminãt præteritũ ĩ aui: & ſupi-nũ ĩ atũ ut amo as ui amatũ la boro laboraui laboratum. Ex cipiuutur q̃ deſinũt ĩ: ui. hæc ĩferius col lecta cũ ſupinis eoꝝ. cubo cubui cubituꝫ

micui caret ſupino. plico plicui plicitus
ſeco ſecui ſectū: neco necui nectum: fri
co fricui fricturū: domo domui domitum
tono tonui tonitum: ſono ſonui ſonitū
crepo crepui crepitum: ueto uetui ueti-
tum: nexo nexui nexum. Præterea do
dedi datum. ſto ſteti ſtatum: iuuo iuui
iutum: lauo laui lotum uel lautū. Notā-
tur plico quod cum præpoſitione com-
poſitum facit in ui. explico explicui ex
plicitum cum nōie in aui: ut multiplico
caui tum: Inueniſ tam: ſed raro applica
ui & implicaui citum uel catus: Et mico
cuius compoſitū dimico dimicaui dimi
catum. Et cubo quod in compoſitione
facit incubo incubas incubui: & incum
bo incumbis incubui incubitū. Et tono
intonui intonatū: & neco necaui atum:
ferro: neco necui nectus alia ui. & lauo
cuius ſupinū inueniſ lauatum & lauatu
rus participiū: & lauo lauis tertiæ coniu
gatōis: & poto cuius itē ſupinū potatū &
potum: unde poturus: & ſto qđ ī cōpoſi
tione ſeruat duplicatōem præteriti: Vt

conſtiti:præſtiti:& ſupinū facit præſti-
tum & præſtatū:& conſtatū:unde con-
ſtaturus:ubi producitur.a.cū in ſimpli
ci corripiatur.Et do quod cuz aduerbio
circum ſeruat coniugatōem ſuam circū
do as circundatum.Cum aliis uero mu
tat:ut trado dis traditum ēt qđ penulti-
mā & añpenultimā ubiq; corripit:ut da
mus:dabimɔ:datus:daturus.

DE SECVNDA CONIVGATIOne

Ecundæ coniugationis uerba in ui
diuiſas præteritum termināt: ut habeo
habui:rubeo rubui:doceo docui.Exci-
piunt hæc iubeo iuſſi: ſorbeo quod etiā
ſorbo dicitur ſorpſi uel ſorbui:mulceo
mulſi:maneo manſi:neco necui:quieo
quieui.Quieſco inchoatiuum eſt hæ-
reo hæſi:luceo luxi:polluceo polluxi:ci
eo cies:quod etiam cio cis quartæ coniu
gationis eſt ciui uel cii:& que.u.conſo-
nantem habent ante eo:ut moueo mo-
ui:foueo foui:caueo caui: Conueo qđ
etiam coniuo tertiæ coniugationis coni
conixi:ferueo qđ etiam feruo ſimiliter

tertiæ cõiugationis inuenitur ferui. Di
citur etiam ferbeo ferbui: & in deo uo-
cali producta: uel ar ante deo faciũt in
si: ut rideo risi: suadeo suasi ardeo arsi:
p̃ter strideo: siue strido stridi. E. uŏ ul'
.a. breuib3 ante deo in di: ut sedeo sedi:
uideo uidi. Excipiunt' etiam duplicãtia
præteritũ hæc. Pendeo pependi: tondeo
totondi: mordeo momordi: spõdeo spo
pondi: quæ in compositione tamen nõ
geminant. Et habentia au ante deo: Vt
audeo ausus sum: gaudeo gauisus sum.
antiqui etiam gausi & ausi dixerunt &
ausim ausis ausit in subiunctiuo. Exci-
piunt' quoq; in geo. l. uel. r. antecedenti
bus. Vt indulgeo indulsi: fulgeo fulsi:
algeo alsi: urgeo ursi: turgeo tursi: ter-
geo tersi: mulgeo mulsi uel mulxi: diffe
rentiæ causa secundum quosdam & lõ-
ga ante geo posita: ut lugeo luxi: augeo
auxi: frigeo frixi. Excipiunt' etiam ĩ leo
habentia ante. l. aliam consonantem in
eadem syllaba: Vt impleo impleui: fleo
fleui. cleo cleui: & ab oleo composita: ut

adoleo adoleui:exoleo exoleui: quod ẽt
olui facit:ſimiliter redoleui & redolui:
Sed adolui etiam non ſolum adoleui di
cebant antiqui. A deleo quoq; deleui &
obſoleo obſoleui: Excipitur quoq; unus
in queo torqueo torſi.

Supina a præterito in ui diuiſas conuerſis
ui in .i. correptam aſſumunt tum: ut ha
bui habitum. Excipiuntur teneo tenui
tentum: Doceo docui doctum: Cen-
ſeo cenſui cenſum. Et neutra omnia q̃
carent ſupinis: Vt patui: carui ualui: ſtu
pui: tepui: horrui: parui: egui. Et cũ his
actiua metui: & timui: A pateo tamen
paſſum. a careo caſſum. dicitur partici-
pium uero cariturus: quaſi a ſupino ca-
ritũ: ſicut ualiturus a ualitũ.

A præterito in ui ſyllabam mutat ui in tũ
Vt ciui citum moui motum. Excipiun-
tur caueo caui cautum: faueo faui fautũ
Nam oleo & ab eo compoſita: ſicut præ
teritum uariat: ita & ſupinum: Vt olui
Olitum & oleui oletum: Aboleo Abo-
lui abolitũ: & aboleui aboletũ: adoleo tñ

adoleui adultū facit:

A præterito uerborum ī deo cuiuſcunque terminationis facit in ſum:vt rideo riſi riſum:ardeo arſi arſuz:mordeo momö di morſum:audeo auſum: gaudeo aſſū pſit.i.gauiſum:ſedeo geminauit.s.ſeſſum.prandeo quoq; pranſum:q̄uis neutrum ſit. Vnde & ꝑticipium habet præteriti:vt prandeo prandi pranſus:Sicut cœno cœnaui cœnatus:iuro iuraui iurātus:Pateo patui paſſus:titubo titubaui titubatus.

A præterito in ſi quædam uerba faciūt in um uel in tum:vt indulſi indultum:uel indulſum:mulſi multum vel mulſum: torſi torſum vel tortum: Quædam ī ſū tm̄:vt fulgeo ſi fulſum: alſi alſum:terſi terſum.

A præterito in xi ſupinū facit ī ctum: Vt luxi luctum:auxi auctum.

DE TERTIA CONIVGATIONE

Ertiæ coniugationis verba in cio antecedente.a.faciunt præteritum ī ci .a.in.e.productam mutata:vt facio feci

iacio ieci cum ſuis compoſitis: vt inficio infeci: iniicio inieci. Inuenitur & icio ici. I. uero antecedente faciũt in xi mutata. i. in. e. ut aſpicio aſpexi. illico illexi Excipitur elicio elicui. Pelliceo uero pellexi & pellicui: & apud antiquos allicui.

In dio unũ fodio fodi penl'tĩa ꝓducta cũ ſuis cõpoſitis: ut confodi.

In io. e. añcedẽte: unũ ĩuenit meio qd' caret præterito & ſupino.

In gio ſimiliter unũ: vt fugio fugi penultima producta cũ ſuis cõpoſitis: ut refugi confugi.

In pio ca antecedente: ca in ce productã mutata abiiciunt. o. vt capio cepi cũ ſuis compoſitis: ut incipio incœpi. Cu uõ antecedente in ui terminant præteritus penultima producta: vt cupio cupiui cũ ſuis compoſitis: ut concupio concupiui Alia in pio deſinentia in ui diuiſas faciunt: Vt rapio rapui: ſurripio ſurripui & ſurpui per ſyncopam: ſapio ſapui quod etiam ſapiui fecit cum ſuis compoſitis: vt reſipui. Cœpio' qd' ĩ uſu non eſt cœpi

facit.

In rio unum inuenitur tertiæ coniugati onis. Pario peperi: quod etiaʒ quartæ uetustissimi protulerūt.

In tio per si præteritum faciunt quatio quassi cum suis compositis concutio cōcussi.

In uo diuisas mutāt. o. in. i. Vt acuo acui spuo spui: arguo argui . Excipiūt struo struxi: pluo pluui: uel plui: coquo coxi: linquo liqui.

In uo syllabam. l. antecedente. o. in. i. cō uertunt: ut soluo solui: caluo calui: uoluo uolui. Vocali aūt ꝓducta añcedēte facit ī xi: ut uiuo uixi.

In bo uocali naturalr̄ lōga añcedente bo in psi conuertunt: vt scribo scripsi: nubo nupsi: Alia uero non habentia uocalem longam. o. in. i. mutant: ut bibo bibi: lābo lābi. Excipiť īcumbo bui & alia a cubo cōpositā.

In co. n. antecedēte abiecta. n. o. in. i. cōuertunt: ut uinco uici. s. antecedēte sco in ui mutāt: vt quiesco qeui: pasco paui

consuesco consueui: uel consuetus sum nisi sit icohatia: q̄ carēt præteritis. Excipiť cōquisco ɔquesi: cōpesco scui: disco didici deposco d'popposci. vocali lōga añ cedēte faciūt in xi: vt dico dixi: duco duxi. R. uŏ añcedente unū iueniť parco pepci l' parsi.

In do penl'tia natural'r lōga do ī si cōuĕ tūt: ut ludo lusi: rado rasi: uado uasi: euado euasi: diuido ēt diuisi facit: cedo cessi gemīat. s. Excipiūť cedo cecidi: pedo pepedi: cudo cudi: vl' cusi. strido qd' freqn ter strideo ꝑferť stridi. Tria abiiciūt. n. fūdo fudi: fīdo fidi: scīdo scidi: qd' scicidi ꝑferebāt: Cœsa ꝑuāt: ut pādo pandi: defēdo defēdi: scādo scādi. sil'r duplicantia ꝑuāt. n. ut pēdo pepēdi: tēdo tetendi. Excipiť tūdo tutudi penl'tia mŏ ꝑducta mŏ correpta. cado ēt ī prīcipio gemīať: ut cecidi. A do & sto ɔpoīta gemīnāť ī fine: ut trado didi: cōdo cōdidi. vñ abscō. do didi: resto restiti: cōsto cōstiti. Cæsa cōpoīta ñ geminānt: ut ꝑpēdo ꝑpendi: ꝑtūdo ꝑtudi. Exceptis a disco & posco cō

positis ꝑdidici: depoposci. Notaſ ēt de-
curri & decucurri.

In go.r.añcedēte faciūt præteritū ĩ ſi: Vt mergo merſi: ſpargo ſparſi: Tergo ſiue tergeo terſi. Alia ĩ go ſiue guo ĩ xi faciunt ut cingo cīxi: ango anxi: tĩgo uł tĩguo tinxi: ungo uel unguo unxi. lingo linxi. Rego rexi cuius cōpoſita ſeruant .e. ĩ præterito: Vt porrigo porrexi: ſurgo ſurrexi. Excipiuntur Pango pepigi uel pegi: tango tetigi: Pungo Pupugi ł punxi. unde repupugi uel repunxi: frāgo fregi: ago egi: lego legi cum ſuis cōpoſitis: Vt confregi: exegi: relegi. Notātur a lego cōpoſita: tria neglexi. dilexi: & ĩtellexi.

In .ho. deſinētia mutant ho ĩ xi: ut veho uexi: traho traxi.

In lo faciunt præteritum in lui: Vt Alo alui. Colo colui: conſulo ↄſului. Excipiūſ uello uelli ł uulſi ꝑcello ꝑculi excello exculi: ſʒ excellui ĩ uſu ē: qđ ł ab excelleo magis formaſ. & geminātia: ut pello pepuli: fallo fefelli: tollo tetuli: pro quo

ſuſtuli dicimus.

In mo deſinẽtia uocali ꝓducta añcedẽte. .o.in pſi conuertunt: ut demo dempſi: promo prõpſi:como compſi. Alia oñia faciũt ĩ ui diuiſas: Vt uomo uomui:tremo tremui. Excipiunt emo emi:premo preſſi.

In.o.antecedentibus.o:uel.g.ꝑ ui diuiſas faciũt:vt pono poſui:cũ ſuis cõpoſitis:ut præpoſui:appoſui:gigno & ſecundũ antiquos geno genui: Sil'r a cano cõ poſita ſuccino ſuccinui: occino occinui qd' ẽt occanui protulerũt. Alia oĩa in ui ſyllabã terminãt:vt ſino ſiui: ſtẽno ſtra ui:cerno creui:ſperno ſpreui:lino liui: vel lini ſm antiquos. Nam leui & releui magis ſũt a leo qd' ĩ uſu nõ eſt: ſicut de leo deleui. Excipit temno tempſi.

In pu.e.breui penultĩa añcedẽte mutãt :o.ĩ ui diuiſas: Vt ſtrepo ſtrepui & obſtrepo pui. Alia oĩa cõuertũt.o.ĩ ſi: Vt ſcalpo ſcalpſi:carpo pſi:ſculpo pſi:ſpo pſi:repo pſi. Excipit rumpo rupi.

In ro finita per ui ſyllabã terminant: Vt

tero triui:quæro quæſiui:& ſero ſeui cu
ius compoſita etiam in ui diuiſas faciũt
Sed mutata ſignificatione:ut deſero de
ſerui.ideſt derelinquo. Diſero diſerui.
ideſt diſputo:& inſero ĩſerui pro immit
to.Excipiuntur gero geſſi:uro uſſi:uer
ro uerſi uel uerri:curro cucurri.

In ſo.o.in.i.conuertentia aſſumũt ui:vt
arceſſo arceſſiui:laceſſo laceſſiui:uel la
ceſſi . Excipiuntur faceſſo faceſſi:ca-
peſſo capeſſi:uiſo uiſi: quæſo quæſi qđ
etiaʒ quæſiui profertur & melius pinſo
pinſui.

In to.c.antecedente quatuor inueniunt
flecto flexi:plecto plexi apud antiquos
necto nexi uel nexui:pecto pexi uł pe-
xui & pectui ſm alios.E.breui antece-
dẽte duo:peto petiui meto meſſui.r.añ
cedẽte ſił r̃ duo uerto v̂ti:& ſtẽto ſtertui
.t.gemĩato vnũ vt mitto miſi & vnũ itẽ ĩ
ſto vt ſiſto qđ qñ ſignificatõeʒ hẽt acti-
uã caret ꝑterito qñ abſolutã facit ſteti
ſic ſto cũ ſuis cõpoſitis vt reſiſto reſtiti.

In xo duo ĩueniunt:texo texis texui:&

nexo nexis: uſ nexas nexui.

Supina a præterito ĩ ci faciũt ĩ ctũ: vt uinco uici uictũ abiecta.n.ſic ẽt lĩquo liq li ctũ facio feci factũ: iacio ieci iactũ: icio ictum. Cõpoſita ſuãt. e. præteriti: vt infeci ĩfectũ. ĩieci ĩiectũ. Excipiũt depoposci depoſcitũ & didici diſcitũ apd̃ quoſdã:

A præterito ĩ xi mutãt xi ĩ ctum: vt aſpexi aſpectum: illexi illectum. Excipiunt flexi flexum; fixi fixum: fluxi fluxum: fixi fixum. fluxi fluxum & fluctus apd̃ ãtiquos: vñ & fluctus aq̃x. Notant ẽt fictus pictũ; ſtrictũ: mictũ: q̃ abiiciũt. n.

A præterito ĩ di mutãt di ĩ ſum: vt ſcandi ſcãſum: tetẽdi tẽſum: uſ tẽtum cum ſuis cõpoĩtis defẽdi defẽſus: comedi comeſũ uſ comeſtum. Excipiunt a do cõpoĩta q̃ faciũt ĩ itũ: vt tradidi traditũ: redidi tũ ꝑdidi ꝑditũ. Notãt amittẽtia .n. ĩ ꝑteri to q̃ .s. geminant: ſi penultima breuis fuerit: ut ſcidi ſciſſũ: fidi fiſſũ: fodi quo que & ſedi: & pãdi: geminãt: foſſus paſſum: ſeſſum.

A præterito in gi: ſi præſẽs deſinit ĩ gio cõ

uertũt.o.in tũ:ut fugio fugitũ.Si deſi-
nit ĩ go mutãt go ĩ ctũ: Vt ago egi actũ
frango fregi fractũ:tango tetigi tactuȝ
pango pepigi pactũ: quæ abiiciũt.n.&
ſeruant.a.in compoſitis: Vt coegi coa-
ctũ:infregi infractũ:impegi ĩpactũ:cõ
tigi contactum.

A præterito in pi:mi:pſi:in ptum faciunt
Vt incepi inceptum:carpſi carptũ:emi
emptũ:rapui quoq; raptũ:& corripui cõ
reptum.i.in.e.mutata.

A præterito in bi aſſumunt tum penl'tiã
correpta: Vt bibi bibitũ lambi lãbitum

A præterito in ui diuiſas faciunt in itum.
penl'tima correpta: Vt fremui fremituȝ
uomui uomitum:ſtrepui ſtrepitum:eli
cui quoq; elicitum:ſapui uel ſapiui ſapi
tũ.Excipiũt rapui raptũ: pĩſui piſtum:
meſſui meſſũ:pexui l' pexi pexũ:texui
textũ:pellicui ſȝ quoſdã & allicui pelle
ctum & allectum. Stertui caret ſupino
Excipiuntur etiã ueniẽtia a uerbis ĩ uo
diuiſas terminata:ut acui acutum: nuo
nutũ.Arguo argutũ:dicit tam̃ arguitu

rus q̃ſi ab arguitū:ſicut ruiturus a ruitū & a uerbis in lo habentibus unū.l.ut colui cultū:conſului conſultū: alui altum uel alitum.Excellui quoq; excelſum:& a cano cōpoſita:ut ſuccinui ſuccentum occanui ſm quoſdam occentū. & a ſero compoſita deſerui deſertū. īſerui p̄ immiſi inſertum.Notaſ etiam ſenui ſenectū apd̄ antiquos:unde ſenectus p̄ ætate:& uolui:unde vultus naſciſ.

A præterito in li faciūt ſupinum in ſum: vt pepuli pulſum:velli vulſū:perculi percuſſum.Excipiſ tollo tuli ſublatū pſallo pſalli caret ſupino.

A præterito in ri duo faciūt in ſum:vt cucurri curſū:verri vel ſecūdum quoſdaz verſi verſum:vnum in tum peperi pätū Legiſ tamen paritura:quaſi a paritū cuius compoſita ſeruāt.e.præteriti:vt reptum compertū.

A præterito in ſi faciūt in ſum:vt læſi læſū:preſſi preſſū.Excipiūſ vſſi vſtū:töſi torſū uł tortū:miſſi miſſū gemīauit.s.

A præterito in ui ſyllabā mutāt ui in tum

Vt cupiui cupitū. Sapiui etiaꝫ uel ſapui ſapitum: reqeui requietū: creui cretum triui tritum. Excipiunt ſoluo ſolui ſolutuꝫ uoluo uolui uolutum: caluo calui caret ſupino: Vnde calumnia naſci uidet paſco paui paſtum. Notantur cognoui cognitum & non cognotum: & agnoui agnitum & nō agnotū. Etiā ignotum a quo ignoſciturus naſcitur ſecūdū quoſdam & non ignoturus: & ſeui ſatum .e. mutata in .a.

DE Q VARTA CONIVGATIone.

Vartæ coniugatōis uerba .i. habēt ante .o. Præter eo: queo: ueneo: & eorum cōpoſita. Et oīa faciūt præteritū in iui: uel ī .ii. & producūt .i. ante tum ī ſupino: ut audio audiui auditū: munio muniui munitum. Similiter eo iui ituꝫ ueneo ueniui uenitū: pro quo in uſu eſt uenū: ſed ī his & eoꝝ cōpoſitis penultima ſupini corripitur: ut itū initum: obītum: peritū: quitū nequitū. præt ābituꝫ qd' penultimā ꝓducit: ſicut ꝑticipium eius: ut ābitus: Nam ſi nomen ē corripit

ambitus tus ambitui. Excipiunt uincio uinxi uinctū:cambio campsi camptum raucio rausi rausū:farcio farsi fartū:farcio sarsi sartū:fulcio fulsi : uel fulxi ꝑm quosdā causa differētiæ fultū :sensio sēsi sensū:sancio sanxi uel sanciui sanctū uel sancitū:amicio amixi amictū quod nō est in usu:salio saliui uel salii saltum qd' ī compositis magis ꝑ ui diuisas facit insiluit ꝑ siliuit:pro sultuꝫ insultū. Nā quando de sale dicitur secundū regulaꝫ facit saliui salitū.īuenitur etiam coniugationis tertiæ sallo salli salsum:uenio ueni uentuꝫ:sepio sepsi septum: haurio hausi uel secundū ueteres hauriui haustum:sepelio sepeliui sepultum:īuenit tam̄ etiam sepelitum apd' antiquos. Excipiuntur etiam a pario composita: Vt apio apui apertū:operui opertuꝫ. Sꝫ cō perui comperi facit:& reperio repperi .p.gemīata:sicut reppuli:& rettuli quo que.t.geminauit.

ET PER SINGVLAS QVIDEM uerboꝝ cōiugatōes supina a præteritis

ita formantur. Breuius tamen & sūmatim magis colligi possunt in hunc modum. De supinis itē breuius & cōmodius

ræterito in ui coniunctam cuiuscunq; coniugationis abiecta ui assumunt tum: & faciūt supinum penultima ꝓducta: ut amaui amatum: adiuui adiutum: delui deletum: cupiui cupitum audiui auditum. Excipiuntur laui lautum uel lotum. iuuenitur tñ lauatum: & īde participium lauaturus: faui fautū: caui cautum: solui solutum: uolui uolutum: sepeliui sepultū & sepelitum ꝑm antiquos: saliui de sale salitum: Nā salsum a salo salis uenit. saliui autem de saltatōne uel salui saltum: paui pastum. Seui q̄dē satū .e. mutata in .a. & iui itum faciunt: ꝙ penultimā corripiunt cum suis cōpositis: sicut etiam siui situm: liui litum: & ciui citum: qñ est secundæ coniugationis: Nam quartæ ꝓducit. Ambitus quoque ꝓticipiū ꝓducit: Nomen uero corripit Notāt adoleui adultū & aboleui abolitū

agnoui:agnitū:cognoui cognitum: Et
ꝑticipiū ignoſciturus frequēter:ignotu
rus raro.

A præterito in ui diuiſas in itum faciūt pe
nultima correpta:ut domui domitū:ue
tui uetitū:elicui elicitū. Excipiūt ſecui
ſectū:fricui frictū:necui nectū uel ne-
catū:ſed necatū ferro diciūs nectū alia
ui. Tonui quidē tonitū facit:& attonui
attonitū:ſed ab intonui intonatus legit
& a ſonui ſonaturus participiū nō ſoni
turus. Excipiūtur præterea docui doctū
tenui tentum:cenſui cenſum. Rapui ra
ptum cum ſuis compoſitis: quæ mutāt.
a.in:e. Vt prærripui præreptum:& a ca-
no compoſita:quæ formam ſeruant pri
mitiui: Vt cano cecini cantum: Sic etiā
accinui accentum : occinui occentum.
inuenitur tamen & occanui. Similiter
excipiuntur in rui deſinentia: Vt deſe-
rui deſertum:aperui apertum:torrui to
ſtum:& in xui pexui pexū nexui nexū
texui textū:meſſui meſſū:ſicut cēſui cē
ſum:pinſui uero piſtum . Et in lui quæ

mutant ui in tum:ut colui cultum:occu
lui occultum:consui consultum: alui al
tum uel alitum:molui caret supino: V o
lui quoq; uolui:vnde uultus quod ē no-
men participiale:& quæ sunt ex præsen
tibus in uo diuisas desinentibus mutāt.
.i.præteriti in tum:ut polluo pollui pol
lutum:acuo acui acutum: tribuo tribui
tributum:eruo erui erutū q̄d' solū penl'
timā corripuit.

A præterito quoq; in bi faciunt in itus pe
nultima correpta lambi lābitū:bibi bibi
tū:scabi scabitum.

A præterito xi faciunt in tus:vt dilexi di-
lectum:intellexi intellectus: dixi dictū
Surexi surectum: Perrexi perrectum.
Excipiuntur fixi fixum:plexi plexum:
Notantur fluxi fluxum: fluctus tamen
fecit nomen participiale:minxi minctū
rinxi rictū:pinxi pictū:finxi fictū quæ
abiiciunt.n.

A præterito quoq; in ci ul' in qui uocali lō
gā antecedente in ctum exeunt:vt vici
victū:liqui lictum cum suis compositis

feci factum:ieci iactum:quæ duo ĩ ſim;
plicitate præſentis ſui recipiunt.a.in cõ
poſitione ſeruant.e.præteriti: Vt reieci
reiectum:confeci cõfectũ. Excipiũt pe
perci parſũ:inde parſurus.

A præterito in gi ſimiliter in ctum faciũt:
ut legi lectum:fregi fractũ: tetigi tactũ
cœgi coactum:pepigi pactum:quæ etiã
recipiunt a præſentis ſui ſimplicis. Exci
pit unũ fugi fugitũ cũ ſuis cõpoſitis.

A præterito in pſi.pi.mi.exeunt in ptum
ut ſcripſi ſcriptuȝ:dempſi demptũ.emi
emptũ:ademi ademptũ:rupi ruptuȝ:ce
pi captũ qđ a præſentis recipit. Nã cepi
ceptũ caret preſenti.

A præterito in ſi uel di in ſum deſinũt:ut
læſi læſum:iuſſi iuſſum: momordi mor
ſum:prãdi prãſum:ſedi ſeſſuȝ: ſcidi ſciſ
ſum:fodi foſſum:fidi fiſſum quæ.s.ge-
minãt cum ſuis compoſitis: ſicut etiam
miſi miſſum:tetendi tenſum uel tẽtum
facit. Excipiunt uſſi uſtum:torſi tõſum
uel tortuȝ.& a do compoſita tradidi tra
ditum:dedi deditum:reddidi redditum

& quartæ coniugationis farsi fartum cũ
suis compositis mutant:a. in.e.ut refer
si refertũ fulsi fultũ:hausi haustum.
A præterito in li:uel ri ul' ti similiter desi-
nunt in sum: In li ut uelli uel uulsi uul-
sum:fefelli falsum: Exculi uel quod in
usu est excellui excẽlsum. Excipitur a
tollo sustuli sublatum . Psallo psalli ca-
ret supino. In ri decucurri decursuz:uë
ri uersum. In ti similiter uerti uersum:
Excipitur peperi partum:repperi reper
tum:comperi compertum: steti statum
quod etiam penultimam corripit:ut in
stitutum. Vnde instita & institor q̃uis
staturus eandem producat.
A præterito neutrorum in ui diuisas raro
supina inueniuntur:ut a placui placitũ
a libui libitum.a patui passum: quod si-
mile fit a pando & patior. Nam cassum
quod a carui ductũ uolunt:nomen est
potius:& participium futuri cariturus
facit:quasi a supino caritum:sicut uali-
turus a ualitum:& doliturus a dolitum.
Similiter quædam actiua deficiunt in

ſupinis:ut metuo:timeo :paueo urgeo:
diſco:cõpeſco poſco.

Sunt quædam uerba quæ carent præteri
tis perfectis & his temporibus quæ ab
eis naſcũtur:ut in ſco inchoatiua ferue
ſco:horreſco. Et meditatiua in rio: Vt
lecturio parturio & eadem ſupinis defi
ciunt.

Sunt alia quæ aliorum uerborꝝ temporib3
uel modis utunt:ut ferio percuſſi ꝑcuſ-
ſum.ſiſto ſtatui & ab eo compoſitũ pro
ſiſto proſtitui ſtatutum proſtitutũ:tol-
lo ſuſtuli ſublatum: fero tuli latum:fu-
ro inſaniui caret ſupino: Cerno creui:
edo es eſt eſſem eſſes eſſet .Infinitĩo ẽẽ
ſnpino eſũ uel eſtum.

Sunt etiam quibus deſunt tẽpora & per-
ſonæ:ut fores foret fore forem etiã ſed
raro.Noui:odi:memini: cœpi quãdo ſi
gnificat incipere.& memini quidem ca
ret ſupino.a noui notum fit:ab odi oſũ
Vñ exoſus & peroſus.a cœpi ceptũ. Vñ
ĩceptus·præfa infit & infiũt:& fio apud
antiquos:& faxo ꝑ faciã. Optatĩo faxit

& cedo.i.dic:& inquã.i.dixi. Nam ĩqo
inqs inqt ꝑ oĩa ferme inuenit. Apage
apagete apegesis. Q d' a multis exponi
tur apage si uis:sicut sodes si audes:qd'
est blãdientis:sicut amabo· Aio ais ait:
aiunt aiebam. Et imperatiuo ai. Salue
saluete. Aue auete. Furis:Daris: Faris:
carent prima suoꝝ uerborum positione
Antiqui tñ furo protulerunt. Pluit:Ful
minat:tonat:ningit nõ possũt ĩ prima
& secũda ꝑsona dici:nisi ꝑ ꝑsopopeiam
Impsonalia quoꝙ carẽt numeris & ꝑso-
nis.& quæ in tur desinunt ab actiuis &
neutris formata:ut amatur:docet:legit
auditur:aratur:sedet:currit:haurit. Et
quæ in .t. desinũt: V t a fio & sum & fero
cõpoĩta:Benefit:malefit:satisfit:ĩterest
refert.& ex suis ipsoꝝ uẽbis ꝑfecta: V t
Placet:accidit:euenit contĩgit:decet:d'
lectat:iuuat opõtet.& ex se ipĩs nata:vt
pœnitet:tedet:miꝛet:pudet: piget:sic ẽt
oportet q̃ carẽt ẽt futuro tẽpore impati-
ui.& a fio qdẽ ueniẽtia præteritũ habẽt
more desinẽtiũ in tur:vt bñfactum ẽ ul'

cū ſuis cōpoſitis:congrediō congreſſū
ingredior īgreſſū. Excipitur blandior
cuius ſupinū ī uſu nō eſt.

I n gior unum cōe largior largitum.

I n lior unum īuenit quartæ coniugatōis
molior molitum cum ſuis compoſitis d'
molior litum:amolior amolitum.

I n riō mō ttiæ mō q̄rtæ ɔiugatōis faciūt
ī tū:orior oriris ꝑ orieris:morior riris ꝑ
moreris mōtuū geīata.v.vñ mōtuus.ex
perior expiris exptū.opior ris optum

I n tior tā tertiæ q̄ q̄rtæ coniugatōis mit
tunt ī ſum.aſſētior aſſēſum: metior mē
ſum:dimetior ſum: patior uō paſſum:
ꝑpetior ꝑpeſſum:gemīauit.s. Excipiūt
mētior mentituz:& potior potitum:qd'
itē mō tertiæ modo q̄rtæ coniugationis
inuenit partior partitum: imptior īpar
titum:ſortior ſortitū.

P articipia præteriti tēporis formāt:vt di
ctū ē ab ultio ſupio vboꝝ cuiuſcūqꝫ gñis
addita.s.ut doctu doctus: dormitu dor
mitus:āplexu āplexus:locutu locutus.

P ræteritū pfectū paſſiuoꝝ deponētiuz &

desinentibns quartæ coniugationis: Vt eo ibam iens:queo quibam quiens:quæ in obliquis casibus abiiciunt.i.&.u.interposita declinantur'iens euntis:quiēs queuntis.Excipitur etiam de sum ens. Vnde potens:futuri uero temporis participia formantur ab extremo supino addita rus:ut lectu lecturus: statu statu rus:locutu locuturus:criminatu criminaturus : Notantur moriturus quasi a moritu:oriturus ab oirtu:paīturus a paritu:ruiturus a ruitu: cariturus a caritu ignoscituras ab ignoscitu:nascituras a nascitu:irascituras ab irascitu:quæ supina in usu non sunt:sicut a futu futurus q̄uis alii uolunt:a fio deriuari fiens factus & futurus. Participia eiusdem temporis idest futuri passiua formantur a genitiuo participii præsētis temporis:vt donantis donandus:scribentis scribendus:laborantis laborandus:utentis utēdus:criminātis criminādus.

Præteriti quoque temporis participia:q̄ in tus uel in sus : uel in xus desinunt

fuit:ſicut lectū ē uel fuit:tedet quoq; pte
ſum eſt ul' fuit.& miſet miſertū ē ul' fu
it.puditū ēt antiqui ꝓtulerūt.iidem etiā
integra hoꝝ uerborū ꝓferebant:ut pœ-
niteo:miſeo:pudeo opöteo:vñ nūc quo
q; pœnitēdus:miſēdus:pudēdus īueniſ.

POSTQVAM SATIS DICTVM
eſt de uerbis conſequens eſt:vt de parti
cipio dicatur.Protinus de præteritis ver
borum paſſiuorum:ac deponentium:q̄
Participiis præteriti perfecti temporis
& uerbo ſubſtātiuo ſupplenſ.

DE PARTICIPIO.

Articipiuꝫ igitur præſentis &
præteriti imperfecti temporis
naſciſ in omni coniugatione:
a prima perſona præteriti imperfecti in
dicatiui mōi verboꝝ actīoꝝ & neutrorū
necnō deponētiū & cōium.bam l' bar ī
.ns.mutata:vt amabā amās:docebā do
cens:currebam currēs:muniebam mu-
niēs conabar conās: loquebar loquens:
Gradiebar gradiens:Potiebar potiens:
criminabar criminans. Exceptis in eo

dilapſum:relabor bēs relapſum.

In gor mittunt in ctū:fungor geris fun ctū:defūgor defungeris defunctum.

In uor ēt unum fruor fructū:apud anti quos fruitum:unde fruiturus.

In ſcor ſimiliſ faciūt ī ctum. Proficiſcō profectum:paciſcor pactū:nanciſcō na ctum:expergiſcor experrectum. Excipiuntur adipiſcor adeptum:fatiſcor feſſum:defatiſcor:defeſſus: comminiſcor cōmentum:obliuiſcor oblitum:naſcor natum:ulciſcor ultum: paſcor paſtum: iraſcor iratum:reminiſcor & ueſcor carent ſupinis.

In quor:quor in cu mutata aſſumūt tus locor locutū:ſequor ſecutū.

In ror formāt ī ſtū:queor q̄ſtū:cōquerō conqueſtum.

In tor faciunt in ſum: Vtor uſum:uētor uerſum: Nitor niſſum geminata .s.uel nixum. Excipiſ unū commune:amplector amplexum.

In dior tam quartæ q̄ tertiæ coniugatōis mutāt ī ſū:ordior orſū:gradior greſſus

appellatiuum: ut uirtus.

Homonymus quod una uoce res diuersas significat: ut nepos: canis.

Symonymum quod diuersis uocibus unũ quid significat: ut ensis gladius: mucro

M. Quot sunt communia tam primitiuis q̃ deriuatiuis? D. Viginti. Adiectiuum ad aliquid dictum. Quasi ad aliquid dictum. Patrium: Gentile: Interogatiuus Infinitum: Similitudinis: Relatiuum: Redditiuum: Collectiuum: Diuiduum Factitium: Generale: Speciale: Ordinale: numerale: Absolutum Locale: Temporale.

Adiectiuum est quod adiicitur propriis: uel appellatiuis nominibus significans laudem: ut bonus Cato: uel vituperationem: ut malus Catilina: medium vt: magnus Imperator: magnus fur. accidens unicuique proprium: altum mare: nigẽ coruus. Quod sumitur a qualitate animi: ut pius. Corporis: ut formosus. Rerũ externarum: ut fœlix. Sil'r a qualitate ãi ut magnanimus. Corporis: Vt breuis:

cõium ſuppleť ꝑticipio præteriti tẽporis
& v̄bo ſubſtãtĩo: ut amatus ſũ ſ̄ fui: ſecu
tus ſum uſ̄ fui: largitus ſum uſ̄ fui.

Præteritum eiuſmodi hñt & neuť q̄dã: ut
cœno cenatus ſũ ſ̄ fui: prãdeo ſus ſum ſ̄
fui: careo caſſus ſũ ſ̄ fui: iuro ratus ſũ vſ̄
fui qđ ēt ĩ paſſiua ſignificatõe ĩuenit: ſi
cut & v̄bum eius paſſiuum iuror iuraris
Placeo placitus ſum: nubo nuptus ſum
pateo paſſus: titubo titubatus: aſſueſco:
aſſuetus: ſicut q̄eſco q̄etus: & alia multa
apud uetuſtiſſimos:

Neutropaſſiua quoq̄: ut Gaudeo gauiſus
ſum: audeo auſus ſum: ſoleo litus ſũ ſio
factus ſũ: fido fiſus ſuꝫ. Ergo ſi deficiũt
ſupina deficiunt & eiuſmodi præterita:
ut metuor: timeor: medeor: ueſcor.

HAEC DE NOMINE VERBO ET
Participio: q̄ ſicut difficiliora ſunt: ita ēt
neceſſaria magis. Reliq̄ erũt pauca q̄dã
p̄ ſingulas or̄ois p̄tes ĩterogãda nõ ĩuti-
lia vt arbitror iunioribus futura.

DE NOMINE ET eius accidentibus.

M. Ector quæ pars eſt? D. Nom̄

similiter ab extremo fiunt supino addi
ta.s.vt doctu doctus:cœnatu cœnatus:
mersu mersus:pexu pexus. A cõmuni-
bus quoqne & deponẽtibus pari modo
participia formãt. Quare de supinis eo
rũ necessario dicendũ est.

Primæ quidem coniugationis tam cõmu
nia q̃ deponentia supinum semper mit
tunt in atum:vt auxilior auxiliaris auxi
liatum.amicor amicaris amicatum:for
faris fatum:suffragor ris suffragatum:
grassor ris grassatum: medicor ris me-
dicatũ & reliqua.

Secundæ uero coniugationis faciunt in
itum penultima correpta:ut uereor ris
ueritum:mereor ris meritum:polliceor
ceris pollicitũ. Excipiunt fateor eris fas
sũ:cõfiteor eris confessũ: misereor eris
misertum:tueor eris tutũ uel tuitũ cum
suis compositis reor ris ratũ penultia cõ
repta medeor eris caret supino.

Tertiæ uero coniugatiõis deponentia:ita
uariant: In bor desinentia faciunt ī psũ
labor labens lapsum. Dilabor dilabens

M. Spēs ꝑpriox nominum quot ſunt? D. Quattuor nomē: prænomen: cognomē & agnomen.

N omen eſt quod ſuū cuiuſq; eſt: vt Cato

P rænomen quod cauſa differentiæ ul̄ copulandæ amicitia propriis nominibus præponitur: quæ ſic notantur. vt. M. Cicero. Q: Tubero. P. Scipio. C. Cæſar. .L. Marcius. A. gelius. D. brutus. T. apius. CN. Cornelius.

C ognom̄ ē cognatōis cōe: vt Scipiones.

A gnomen ē qd̄ ab aliquo euentu īponit: vt Cicero.

M. Species appellatiuorum quot ſunt? D. Tres alia tam propriis q̄ appellatīs nominibus communia. Alia tā primitiuis q̄ deriuatīs. Alia tm̄mō deriuatīs.

M. Quot ſunt comunia tā propriis q̄ appellatiuis? D. Quattuor corporale: īcorporale homonymum: ſymonymum.

C orporale ꝑpriū: vt Antonius. Corporale appellatiuū: vt hō bos.

I ncorporale Proprium. Vt Pudicitia Lucretiæ: & Ipſa Dea. Incorporale

M. Quare? D. Qua nota rei est & inflecti
tur.
M. Partes oratōis q̄uot sunt? D. Octo.
M. Quæ? D. Nomen: uerbum: participiū
pronomen: præpositio: aduerbiū: īterie
ctio & coniunctio.
M. Nomen quid est? D. Pars oratōis quæ
unicuiq; subiectoꝝ corpoꝝ: seu reꝝ pro
priā uel cōem qualitatem distribuit.
M. Vnde dicitur nomen? D. A nomīe eo
quia nomine sua res nobis notas effi-
ciat.
M. Quid est proprium nominis? D. Sub-
stantiam & qualitatē specialem: seu ge-
neralē cū casu significare.
M. Quot sunt lr̄æ terminales nominum.
D: Quattuordecim. Quinq; uocales:
sex semiuocales. Tres mutæ. c. d. t.
M. Nomini quot accidūt? D. Quinq;.
M. Quæ? D. spēs genus. numerus: figura
& casus.
M. Species nominū quot sūt? D. duæ pri-
mitiua & deriuatīa: quæ sūt cōes tā pro
priis q̄ appellatiuis nōibus.

Ad aliquid dictum quod ſine intellectu eius ad quod dicitur ꝓferri nō pōt: ut filius ad patrem: ſeruus ad dominū.

Quaſi ad aliquid dictū qđ habet aliqd cōtrariū & ſemꝑ adhærēs: vt dies: nox dexter: ſiniſter.

Gentile qđ gentē ſignificat: ut græcus: latinus.

Patriū qđ a patria ſumitur: vt atheniēſis Romanus.

Interogatiuum q̄đ cū interogatōne profert: ut Quis: qualis: quātus: quot: quotus cū ſuos ꝟuat accētus. i. acutos.

Infinita e diuerſo ſūt cū ī lectōe graui accentu pronūtiant.

Relatiua eadē & ſimilitudīs eſſe poſſūt: ſicut ēt talis: tātus: tot: quæ redditīa quoꝙ dicuntur.

Collectiuū ē qđ ī ſingl'ari numero mltitudinē ſignificat: vt populus: plebs.

Diuiduū eſt quod a duobus uel ampliori bus ad ſingulos hēt relationē: l' plures ī numeros pares diſtributos. ut uterque Alteruter: Quiſque: Sīguli Bini: Terni

F actitiuum qđ a ꝓprietate ſonoꝝ ꝑ imitatõnem factum eſt: ut turtur: tintinabulum.

G enerale ẽ qđ ĩ diuerſas ſpecies põt diuidi: vt aĩal: arbor.

S peciale quod a genere diuidit̃: vt homo equus: laurus.

O rdinale qđ ordinem ſignificat: ut primus: ſecnndus: tertius.

N umerale qđ numerum demonſtrat: ut unus: duo: tres.

A bſolutum qđ per ſe intelligitur: vt deus ratio.

L ocale qđ locũ ſignificat: vt propinquus longinquus: proximus: medioximus.

T emporale quod tẽpus oſtendit: vt mẽſis annus.

M. Quot ſunt communia deriuatiuis tm̃ D. Nouem. Patronymicum: poſſeſſiuũ comparatiuum: ſuperlatiuum: diminutiuum: denominatiuum: uerbale: participiale: aduerbiale.

DE NOMINE PATRONYMICO.

M. Quid eſt patronymicum? D. Quod

ſignificãt cũ genitiuo primitiui filios ſ nepotes: vt eacides æaci filius vel nepos Deriuantur autem a propriis tantum modo patrum nominibus. Abuſiue tñ etiam a matribus. vt latonides: latonæ filius apollo: ſic & illiades: coronides. Ab auis quoq; maternis: vt atlantiades: Inachides. A Regibus ſiue conditoribus: ut theſeide: cecropidæ .æneadæ: Romulidæ. A fratribus: vt phetontides.

M. Quot ſunt formæ patronymicoꝝ? D. tres. In des linguæ communis: quia ſola utuntur latini. In on producta iadis ĩ adios æolice.

M. Patronymica in des quibus noſtri utũtur: quomodo formantur? D. Si a nominibus in as pirmæ declinationis: vel in ius ſecundæ ueniunt a penultimam breuem habẽt. Pelias peliæ peliades. Aeneas æneæ æneades. Nam ænides Pœta licenſ dixit. mœnetius mœnetii mœneti ades. Si uŏ a nominibꝫ ĩ es eiuſdẽ. i. primæ declĩatõis tã ĩ ades q̃ ĩ ides ĩueniũt: vt hippotes hippotades: butes butades:

corenites corenetides. Anchiſes Anchi
ſides: ſed Pœta dixit anchiſiades: Sin ãt
a nominibus in us uel eus ſecundæ de-
clinationis & ab omnibus tertie faciunt
in ides: vt Priamus priamides: peleus pe
leides: & per ſinæreſim pelides. Nam ti
tides pro tidides Virgilius protulit. Po-
liſtenes poliſtenides: neſtor neſtorides:
Pœtæ tamen uel addũt: vt peliades: atlã
tides: uel adimunt: ut deucalides Scipia
des. Quædam contra regulam penulti
mas producunt: ut demades: codrides:
lycorgides.

M. Quot ſunt formæ patronimicorũ fœ
mininorum? D. Tres in is uel in as uel
in ne: Formantur autem a maſculis ſub
tracta de: vt priamides priamis: peliades
pelias. Sic ergo Aeneades æneas. Nam
æneis pœtica auctoritate profertur. Pe-
leis & theſeis: & ſimilia ab integris for-
mant pelleides: theſeides. ī. e. uŏ iadis lĩ
guæ ſi ueniũt a primitiuis in ius. o. ꝑduc
tã hñt añ ne: ut acriſius acriſione: ſi ab
aliis. i. penultimã ſilr ꝑductã: ut nerine:

adraſtine.

DE POSSESSIVO.

M. Quid eſt poſſeſſiuum? D. Quod cum genitiuo primitiui ſignificat aliquid ex his quæ poſſidentur: ut Euādrius enſis pro enſis Euandri.

M. Quot ſunt formæ poſſeſſiuorū? D. tres quas a græcis accepimus. In cus. a. breui uel. i. uel. y. añcedentibus: ut bebriacus. Italicus. libycus. In us añcedentibus. e. cŏrepta: ut Romuleus: aureus: iligneus. Dicitur etiam iliceus. E. producta: vt phœbeus: achilleus: Et omnia ei diphthongū apud græcos habentia: niſi abiiciatur. i. Nam. E: breuis tunc remanet: ut hectoreus: agenoreus. I. breui ut mätius: aruiſius. I. producta: vt dius: phytius: chius: litius. O. producta: ut herous æ. vt ſabæus. Et omnia quæ a fœmininis græcis in. e. longam deſinentibus formantur: Vt cyrene cyrenæus: Vel a uĕ bis circūflexis: Vt timo timæus. In uus: ut argiuus. Dicitur tam̃ & argeus ſimiliter in latinis Dictionibus. Indicatiuus:

impatiuus & reliqua.

Duæ vero formæ latini sermonis ꝓprie ī rus: vt legatarius vxorius. In nus antecedentibus a longa: vt Romanus toletanus: Pestanus. E. lōga: vt terrentus: egenus. I. longa: vt austrinus: Camerinus: reginus. I. breui a nōibus arborum: Vt oleaginus faginus: & ab aduerbiis temporalibus: vt crastinus: hornotinus: diutinus: Pristinus. Nam matutinꝯ a mátuta deriuat. V. longa: Vt annuus. R. ante nus: vt diurnus: mensurnꝯ: hestēnus: colurnꝯ: queruus: acernus. Paternus. l. vt ficulnus Populnus non solū populeus. G. vt abiegnus.

DE COMPARATIVO.

M. Quid est compatiuū? D. Est quod cū Positiui iutellectu magis adv̄biū̄ significat: Vt sapientior magis sapiens. Vl cū aliquo ꝓcipe sensu Positiui: Vt vlterior magis vltra q̄ ille qui est vltra. Et hæ quidem comparationes: q̄ ad Personas vel ad res Participes Positiui fiunt: nascū̄ a dictionibus carentibus casu: vt a

uerbis detero deterior. Ab aduerbiis: ſi
ue præpoſitõibus ut extra exterior: ſu-
pra ſuperior: ultra ulterior:. Sed ex his
ipſis aduerbia fiunt cõparatiua quæ cuꝫ
magis ipſum poſitiuum aduerbium ſi-
gnificant: ut ulterius magis ultra: citeri
ut magis citra.

M. Cõparatiuũ unde formatur? D. A no
mine adiectiuo albus albiõ. a uerbo: ut
detero deterior. A participio: ut prudẽs
prudentior: Sed non eſt participiũ quã
do comparaſ. ab aduerbio ſiue præpoſi
tõe: ut ultra ulterior: penitus penitior.

M. Quomodo formatur a nomine? D. Si
fuerit ſecundæ declinationis a gtõ aſſũ
pta or: ut clarus clari clarior: tener neri
tenerior: doctus cti doctior. Notatur a
ſiniſter ſiniſterior: & non ſiniſtrior: ex
cipiuntur quæ uocalem habent ante us
Hæc enim aſſumũt magis aduerbium
& uſum comparatiui complent: ut pius
magis pius: ſtrenuus magis ſtrenuus.
Apud antiquos inuenitur arduior. ſtre
nuior & eiuſmodi. Iuuenalis etiaꝫ dixit

Egregius cœnat ꝓ magis egregie. Exci
piũtur etiã anomola: ut bonus melior:
malus peior. magnus maior: paruus mi
nor: multus plus: quod in ſingulari nu
mero neutri tm̃ generis ẽ: In plurali ẽt
cõis: ut hi & hæ plures & hæc plura: &
ſecũdũ antiquos pluria. Suplatiuus quo
que eius om̃ium generum: ut plurimus
ma mũ. Notanſ uero munificus munifi
centior: & magnificus magnificentior:
& beneficus beneficẽtior & reliq̃ huiuſ
modi. Si uero fuerit tertiæ declinatõnis
a dtõ formaſ addita or: ut hic & hæc fõ
tis & hoc forte: huic forti fortior: acer
huius acri acrior: Pauper huic pauperi
pauperior: locuples locupleti locupletiõ
impudẽs ĩpupẽti ĩpudẽtior. Excipiſ Iu-
uenis huic iuueni iunior: neq̃ ĩdeclina-
bile triũ geneꝝ tã cõꝑatiuũ habet q̃ ſuꝑ
latiuũ: neqꝺor nequiſſimus.

M. Quomodo formatur ab aduerbiis? D.
Si ĩ ra deſinũt: ra ĩer mutata & accepta
ior: ut extrã exter exterior: ĩfra ĩferior.
Siſr facit poſt poſterior: & añ anterior:

ppe uero ꝓpior:& detero uerbū deteri-
or. Sæpe compatiuū non habet. Super-
latiuū antiqui protulerūt ſæpiſſiūs. Pri-
dem uero prior & primus facere uideſ.

M:Cuius generis ſūt cōꝓpatiua? D.Cōmu
nis & mutata or in us neutrū faciūt: Vt
hic & hæc fortior & hoc fortius. Excipi
tur unū ſenior:quod poſitiui genus ſer
uauit. Antiqſſimi tñ proferebāt hic &
hæc ſenex.

M.Compatiuus cui caſui iungiť? D.Abla
tiuo utriuſq; numeri interdum ēt nomi
natiuo cum q̃:ut fortior illo:& fortiō q̃
ille. Comparatiuus tamen per ſe ponit.
Aliquando pro poſitiuo:ut ſenior ꝓ ſe-
nex. Aliquando minus eo ſignificat:ut
triſtior parū triſtis.

M.Comparatiuū cui comparatur? D.Pro
prie poſitiō ſuo:ut fortior illo forti. nō-
nunq̃ tamen etiam contrario poſitiui.
ut mare ponticuꝫ dulcius q̃ cætera. Ple
runq; ēt compatiuo:ut achilles fortior
Hectore fortiore Patroclo. Aliquando
& ſuperlatiō:ut achilles fortior hectore

troianoꝝ fortiſſimo. Quædam ẽt cõpa
ratiua diminutõem accipiũt: ut grandi-
uſculus: maiuſculus meliuſculus.

M. Tam & q̃ quibꝫ adiiciũt? D. Cõparatĩo
& ſuplatĩo: ut tã iuſtior q̃ fœlicior æne-
as hectore: & tã iuſtiſſimus q̃ fœliciſſi-
mus troianoꝝ æneas.

M. Minus aduerbiũ cum poſitiuo iunctuꝫ
quid ſignificat? D. Contrariæ ſignifica
tionis cõparatiuũ. ut minus ſtultus. id-
eſt prudẽtior. aliqñ nõ: ut minus malus
ideſt bonus.

M. Magis aduerbiũ cui iungit? D: Nõ ſo-
lũ poſitiuo: ſed etiã cõparatiuo: qñ com
paratiuus ipſe uel ad ſe uel ad alium cõ
parat: ut achilles ænea fortior magis q̃
inſtior: & aiax ulixe fortior magis q̃ di
omede.

DE SVPERLATIVO.

M. Quid ẽ ſuplatiuũ? D. Quod ad plures
ſui generis cõpatũ ſupponit õibus: uł p
ſe platũ intellectũ habet poſitiui cũ ual
de aduerbio: ut fortiſſimus græcorum
Achilles. ideſt fortis ſuper græcos: &

fortiſſimus hercules.i. ualde fortis.
M. Superlatiuū ex q̄bus fit p̄tibus oī ois?
D. Ex q̄bus & compatiuum.
M. Quomodo formaſ ex nōie adiectiuo?
D. Si deſinit ī er tā ſecundæ q̄ tertiæ de
clīationis accipit rimus: ut pulcher pul
cherrimus: acer acerrimus. Excipiunſ
dextimus & ſiniſtimus. Si uero termi-
nat ī us ſæ declinatōnis aſſumunt ī gtō
.s. & ſimus: ut clarus clari clariſſimus.
Excipiuntur anomala: bonus optimus:
malus peſſimus: magnus maximus: pā
uus minimus: multus plurimus. Notaſ
etiam maturrimus: quod tamen etiam
maturiſſimus facit ſecundum regulam
ſed raro. Nuperrimus quoq̄ apud anti-
quos inuenitur: & poſitiuus eius nupe-
rus: Sed rationabilius naſcitur ab aduē
bio nup nuprimus. nā magnificētiſſiūs
munificētiſſiūs: bñficētiſſiūs cōp̄atiuo
rum ſequntur anologiam. Antiquī tam̄
munificiſſimus: & mirificiſſimus p̄tule
runt. Si uero ſint tertiæ declīatōnis gtō
aſſumunt ſimus: ut fortis fortiſſimus:

clemens clemẽtiſſimus. Excipiuntur ſa
cillimus: difficillimus: gracilliũs: humul
limus: ſimilliũs. diſſimillimus : agilliũs
Et quæ a nominibus ĩ er terminãtibus
nata de qbus ſupra dictũ ẽ: ut acerrimꝰ
ſaluberrimus. celeberrimus Nã ſaluber
& celeber Ouidius protulit. Veterrimꝰ
quoqꝫ quaſi a poſitiõ ueter: qđ apđ anti
quos inuenit & cõpatiuũ eius ueterior.

M. Quæ ſuꝑlatiua deſinunt in ximus? D.
Duo unum ab anomalo magnus maxi
mus: alterum aduerbio prope proxiũs:
Quod ẽt ꝑ cognato accipit: & tũc com
parat proximus proximior.

M. Quot deſinunt in timus? D. Sex bonꝰ
optimus: dexter dextimus: ſiniſter ſini
ſtimus: ĩtra ĩtimus. ultra ultimus: citra
citimus: Cuius poſitiuum citer antiq ꝑ
tulerunt. extimus quoqꝫ & extremus di
cebant.

M. Quot deſinunt ĩ remus? D. tria extra
extremus: ſupra ſupremꝰ poſt poſtreũs

M. Quot deſinũt in ſimus? D. Vnũ infra
iuſimus. inuenitur ẽt a uerbo unum in

rimus:detero deterrimus. Antiq etiã a
pene aduerbio peniſſimꝯ ſuplatiuũ pro
tulerunt:& a penitus penitiſſimus: ſed
inuenitur etiam:hic penitus peniti.

M. Superlatiuum cui caſui iungit? D:Ge
nitiõ plrali:vt fortiſſimus illoꝝ:vel ſin
glari qñ mltitudinem ſignificat:vt for
tiſſimus gentis:vnde etiam Poeta dixit
ditiſſimus agri:videlicet phœnicũ.

DE DIMINVTIVO.

M. Quid eſt diminutiuum? D. Quod di-
minutionem primitiui ſui abſolute de-
monſtrat:vt Regulus paruus Rex:Ab
ſolute ideo qa comparatiã minuunt eti
am aliquando:ſed non abſolute:vt ma-
iuſculus q̃ ille.ideſt paruo maior q̃ ille.

MQuot ſunt formæ diminutiõꝝ? D.Ma
ſculini generis ſunt hæ: Culus:vt igni-
culus:vlus abſq; c.vt tantulus:olus: Vt
capreolus:ellus vt agellus:illus.x.ante-
cedente:vt paxillus:illus abſq; x.ut co-
dicilus:vllus geminata.l.vt homullus:
cio:vt homuncio:aſter vt parafitaſter:
leus Vt equuleus:tulus Vt nepotulus.

Fœmini ãt generis hæ:Cula vt anicula:
vla abſq;.c.vt ſiluula:ola vt vnciola.El-
la vt capella:xilla: ut maxilla. illa abſq;
x·ut anguilla:ulla gemĩata.l:ut ab una
ulla.Neutri quoq; generis culum:ut cŏ
culum:ulum ſine.c.ut capitulũ:Olum
ut laureolũ.ellũ ut lucellum.xillũ ut ue
xillũ.Illũ abſq;.x.ut uillũ. Vllũ gemĩa
ta.l.ut ab unum ullũ. Et ſciẽdum quod
nomina tertiæ uel quartæ declinationis
pleraq; etiam quĩtæ diminutiua faciunt
in culus cula culum:ut fraterculus:ma-
tercula pauperculum. Curriculus dicit
etiam curriculum:anicula: geniculũ:di
ecula.uulpecula:recula.Primæ uero &
ſecũdæ declinationis nomina non faci
unt eiuſmodi diminutiua:niſi habeant
.e.a primitiuo:ut græcus græculus:fur
ca furcula·In aſter & cio & leus pauca ĩ
ueniuntur. In aſter ut ſurdaſter:para-
ſitaſtë.In cio ut homũcio ſenctio.In le
us:ut equuleus:oculeus.In ſcus græca
forma ẽ qua uſus ẽ Terẽtius:ut ſyricus
ideſt paruus ſyrus:

DE DENOMINATIVO.

M. Quid ē diminutiuum? D. Quod a uoce primitiui ſui ſic nominatum ē nō ab aliq̄ ſpeciali ſignificatōe: ſicut ſupradictæ ſpecies: q̄ tñ & ipſe dici poſſunt denōiatiuæ: qa ex nōibus formāt.

DE VERBALI.

Similiter uerbale dicitur quod a uerbo:

DE PARTICIPIALI.

Participiale qd' a participio.

DE ADVERBIALI.

Aduerbiale qd' ab aduerbio deriuat.

M. Quæ ſunt eoꝝ formæ? D. Hæ in .a. ut durus duritia: prudens prudentia.

In .a. conſonante antecedente: Vt cantus cantilena.

In .e. vt a cubo cubile: a ſedeo ſedile.

In .i. vt a fruge frugi: a nihilo nihili.

In .o. vt cicer Cicero.

In .u. vt tono tonitru.

In al vt ceruix cēuical: tribunꝰ tribunal.

In il: vt vigilo uigil: pugillus pugil.

In ul: vt exulo exul: præſulo præſul.

In am: vt nequis nequam.

I n um. Vt oliua oliuetum: rosa rosetum tendo tentorium: sto stabulum: præsideo præsidium.

I n en: ut solor solamen.

I n ar: ut calx calcar: cædo Cæsar.

I n er: ut equus equester: macies macer.

I n or: ut senatus senator: amor amator.

I n ur: ut saturo satur: murmuro murmũ

I n as: ut Primus primas: Optimus optimas: ciuis ciuitas: probus ꝓbitas: Arpinuꝫ Arpinas.

I n es correptã: ut pes pedes: equus eques tego teges. In es productam: ut pauper pauperies: acus acies: sepio sepes struo strues: sterno strages.

I n is: ut ædes ædilis: Rex Regalis: penetro penetrabilis: amo amabilis: Athenæ athenienſis: Sicilia ſicilienſis.

I n os: ut lepus lepos: custodio custos.

I n us puraꝫ: ut occido occiduus: assideo assiduus. qđ ab asse dando deriuari qdã uoluut.

I n us antepositã consonante: ut saxum saxosus. spuma spumosus: uito uitabun

dus. Et a participiis: ut uersus: saltus qñ quartæ sunt declinationis. Ab aduerbiis. vt supra uel sup supnus: ifra inferus: uel infernus: extra externus: hodie hodiernus: heri hesternus.

I n. x. fur furax: Capio capax: Audeo audax: uerto uertex.

I n duas consonantes: Vt picenũ picens: tibur tiburs.

DE NOMINE ET SVIS ACCIDENTIBVS.

M. Ector cuius speciei? D. Derivatiuæ. Quia secundam optinet Positionem. Deriuatur enim a supino uerbi mutatione um in or: Vt lectum lector. Cuius fœmininum fit or in. rix. lectrix. nutritor per syncopã nutrix.

M. Quot modis fiunt deriuationes? D. Quinque: additione: ut probi probitas Diminutione: ut uigilo uigil: Mutatõe: ut doctũ doctor: diuësa significatõe: ut formido formidas: formido formidinis Compositione. ut piger impiger.

M. Lector cuiꝰ deriuatiæ? D. Appellatiuæ quia naturalr̄ eſt cōe multorum.

M. Cuius appellatiuæ? D. Relatiuæ: Quia refertur ſuo legenti.

M. Lector cuius generis? D. Maſculini ſ3 regulā nōinum i or deſinētium.

M. Quot modis genera dignoſcunt? D. Quattuor. Natura: ut maſculus & fœmina: Auctoritate: ut dama ſm Virgilium maſculini generis eſt ſm Oratium fœminini: Articulo: ut hic lector regula: vt ſupra dictum eſt.

M. Lector fixum ne eſt: an mobile? D Fixum: Quia nec per uoces genus uariat nec per articulos: Quod proprium eſt mobilium. Sciendum tamen quod nominum alia dicuntur mobilia: alia fixa. Alia nec mobilia nec fixa. Mobiliū uō alia uoce & ſignificatōe: ut Natus nata Alia ſignificatione & non uoce: Vt Pater: maſ. Alia uoce & ñ ſignificatōe: ut frugifer: frugifera: Alia q̃ſi mobilia tāq̃ a ſe & ñ ex maſculīs nata: ut helenus helena. Alia mutātia genus cā differētiæ.

non ſignificatione: Vt hæc pirus:hoc
pirum:
M. Lector cuius nuēri? D. Sīgl'aris: qa ſin
gl'aritatē ſignificat.
M. Quid ē nuèrus? D. Forma dictionis q̄
facere pōt diſcretōem quātitatis.
M. Lector cuius figuræ? D. Sīplicis qa nō
poteſt in duas ptes ſignificatiuas diuidi
M. Quid eſt figura? D. Per quam cogno-
ſcimus unāquanq; dictionem an ſit ſī-
plex: an compoſita: an decompoſita. Et
decompoſita quidem eſt quæ a compo-
ſita fit: ut magnanimitas. Compoīta ue
ro uel ex duobus integris: ut ſuburba-
nus uel ex duobus corruptis: ut efficax:
uel ex corrupto & ītegro: ut īſulſus. Ex
cōpluribus: ut īexpugnabilis.
M. Vnde dicit figura? D. A fīgēdo. ideſt
componendo.
M. Lector cuius caūs? D. Nominatiui: qa
nominat rem.
M. Quid eſt caūs? D. Declinatio nōis: vel
aliarum partium declīabiliū q̄ maxime
fit in fine.

M. Cur maxime ſit in fine? D. Quia plerũq; ſit in principio: ut iuppiter iouis: & in medio: ut pectus pectoris.

M. Vnde dicitur caſus? D. a cadẽdo: eo qd' terminatio unius cadit ab altero.

M. Caũs nominũ quot ſũt? D. Sex nomĩatiuus qui & rectus dicitur eo qd' nominat rem & a nullo cadit.

Genitiuus qui & paternus & poſſeſſiuus dicitur quia cæteri caſus ab eo generantur & poſſeſſio per eundẽ monſtratur uel quia patronymica & poſſeſſiua p eũ reſoluuntur.

Dtũs q & cõmẽdatiuus dicit: qa per eũ damus & cõmẽdamus.

Accuſatiuus qui & cauſatiuus: quia p eum accuſamus & cauſamur: & in cauſa hominẽ facimus.

Vocatiuus cui & ſalutanti nomen datur: qa p eũ fit uocatõ & ſalutõ.

Ablatiuus qui & comparatiuus: quia p eũ auferimꝰ & comparamus: multas tamẽ & diuerſas alias unuſq; ſq; caũs hẽt ſignificationes: ſꝫ a notioribꝫ & freq̃ntõribꝫ

acceperunt nominatōnem: ſicut in aliis
q̄uoq; inuenimus. ut patronymica non
quod omnia: ſed pleraq; a patribus deri
uātur.

M: Quomodo declīat lector? D. Voce &
ſignificatōne.

M. Quot modis fit declinatio? D. Duob3
modis: uoce & ſignificatōne: Vt domi-
nus: ſignificatōe & nō uoce: Vt genu.

M. Quot ſunt formæ caſuales? D. Sex.
Monoptota: quæ unā tantū terminatio
nem habet: ut gelu.
Diptota: quæ duas: ut tabi tabo.
Triptota: quæ tres: ut muſa.
Tetraptota: quæ quattuor: ut magiſter.
Pentaptota: quæ quinq; : ut doctor.
Hexaptota: quæ ſex: ſicut nomīa ī us quo
rum genitiuus effertur iu ius: Vt unus
unius.

M. Quot ſūt declinationes nominū? D.
Quinq;.
Prima tres habet terminatōes. A. ut mu
ſa. as. Vt Aeneas. es. Vt anchiſes: Cuiꝰ
gtūs deſinit in: æ. dipgthongū.

Secunda sex:er ut magister:ir: Vt uir:ur Vt satur:us: Vt dñs:eus:ut tideus: Vm Vt templū. Cuiꝰ gtūs desinit in .i. productum.

Tertia:octo & septuagīta:q̄s oīs executi sumus cū de genere nominū tractare mus eius gtūs desinit in is correptam.

Quarta duas us ut manꝰ:u:ut cornu cuiꝰ gtūs desinit in .i. productū.

Quinta unā: Vt dies:cuiꝰ gtūs in ei diuisas desinit.

Quis nel q & reliq̄ nomina quoꝝ gtūs in ius desinit:nulliꝰ declīatōnis dicūt:sed pronominum secūdæ declinatōis regulam sequnt.

M. Quis cur caret Vocatīo? D. Quia nomina interogatīa īfinita negatīa:distributīa uel partitīa relatīa Vocatiuū non habent:ut quis uel qui:qualis:quantus: tantus:alius:nullus:alter: uter:uterque singuli:bini:terni:& his similia. Et quis duplices casus habet:quia apd̄ antiquos primæ:secundæ:& tertiæ declinationis fuit.

M. Robat quæ ꝑs est? D. Verbū est. Quia tēporibus ĩflectit sine casu.

M. Quid est uerbū? D. Pars oro nis significatiua agendi uel patiēdi: siue utrūq; cū modis & formis sine casu.

M. Quot accidunt uerbo? D. Octo. genꝰ tempus. modus: species: figura cōiugatio ꝑsona cū numero.

M. Probat cuius generis? D. Actiui. Quia significat actōem.

Probat passiui: quia significat passionē.

Hortatur communis: qa una terminatōe utrāq; habet significatōem.

Sequor deponentis: Quia deponit alterā scilitcet passiuam.

Curro neutri: qa nō facit ex se passiuum assūpta. r.

M. Probat cuius tēporis? D. Præsētis: quia præsētē actionem significat.

M. Probo qūo facit præteritū. D. Probaui ꝫm regulā præteritoꝝ: ꝺ quibus ante dictum est.

M. Quid eſt tempus? D. Quoddam rerũ principium quod diuiditur in præſens: præteritum: & futurũ: uel tẽpus ẽ qdã daz æternitatis ſpaciũ & trãſitoriũ.

M. Præſens tempus cur poniť primũ? D. Quia in eo ſumus: & ꝑ id cætera digno ſcimus: Cuius pars dum præterierit præ reritum impfectũ eſt: Cum ex toto præ terierit: præteritum perfectũ eſt. Si iam ex longo præteriierit præteritum pluſq̃ perfectũ. Futuro ideo poſtremum poni tur: qa naſciť a pñti & ꝑs ẽ poſterioꝰ præ ſẽtis: q̃ preteritum.

M. Probat cuius modi? D. Indicatiui: quia indicat rem qui plerunq; inuenitur du- bitatiuus: ut ſi placet utere. & interoga tiuus. ut putas ne bona ſit uirtus? Vnde per ipſum plerunq; affirmatĩe uel nega tiue reſpondemus. Idem modus ad ple nam quoq; expoſitionem aptus ẽ: ut fui mus troes.

M. Proba: Cuius modi? D. Imperatiui: Quia imperat Rem: quo etiam oran- tes Vtimur: Vt Muſa mihi Cauſas

memora. Cui etiã ſæpe cõiũctĩa adiũgi
tur: ut lege: ut diſcas: & hortatiua aduẽ
bia: ut eia age rumpe moras.

M. Vtinã ꝓbarẽ cuius modi? D. Optatiui
ꝙa optat cui adiungũt optatiua aduer-
bia ad ãpliorẽ ſignificatõem. ut utinam
probares

M. Cum probarẽ cuius modi? D. Subiun-
ctiui: quia ſibi aliud uerbum inngit: Vt
cum audieris ſcies: uel ipſum aduerbio
adiungitur ſiue coniũctione: uel õibus
modis iungi põt. habet ãt multas ſigni-
ficationes. ẽ qñ dubitatõnem ſignificat:
ut eloquar an ſileã. Eſt qñ cõfirmatõez
ſignificat: ut certe hinc Romanos fore
pollicitus. Qui mare qui terras oñi di-
tione tenerent. Eſt qñ ſuadẽtes hoc uti-
mur: ut ſi dicã prodeſt ut legas. Eſt quã
do imperantes: ut ne dicas ne facias: Eſt
quando oſtendentes aliquid poſſe fieri
niſi quid impedimẽto fuiſſet: ut Dicerẽ
ſi licuiſſet.

M. Probare: cuius modi? D. Infinitiui: ꝙa
eget uno ex ſuperioribus ad ſui elucida

tōem:ut legere propero & utinā legere
ꝓperarē.Cū legere properarem:
M.Curritur quod uerbuꝫ?D. Impersona
le:quia eget persōnis pronominum dū
expoītur:ut a me:uel a te:uel ab illio cū
rif .Inpersonalia uō unde formēf & un
de nascāf dictū ē supra:ubi de uerbis ꝺ
fectiuis tractatur.
M.Supina:ut probatum tu:& gerūdia uel
participialia:ut probādi do probādum
quæ partes sunt?D. Nomina:quia licet
ponātur modo pro actiuis:modo ꝓ pas
siuis:non tamen sūt uerba. Carent enī
temporibus:uec ꝓsonas discernūt: Iun
guntur āt casibus & diuersis nūeris.
M.Quid est modus?D. Diuersa animi ī
clinatō uarios eius effectus ostendens.
M.Indicatiuus quar ponitur primus?D:
Quia ꝓfectus est oīibus tā ꝓsonis q̄ tē
poribus.& ab eo omnes alii mōi nascūf
& regulā accipiunt.
Impatiuus seqf qa ipē est ꝓ se absolutus
nō egēs alia ꝓte oīonis.
Optatiuus tertius est:quia eget alia ꝓte

& optans inferior est imperante.

Subiunctiuus postponit: quia eget non modo aduerbio uel cõiunctõne: ʒ etiaʒ altero uerbo ad pfectõnem sensus.

Infinitiuus ponit extreũs: quia eget nũeris & psonis & aliquo mõ supradictoꝝ.

M. Probat cuius spẽi? D. Primitĩe. qa primam positionẽ ab ipsa natura tenet.

M. Quot sunt species uerboꝝ? D. due: primitiua & deriuatĩa. Primitiua: ut lego. Deriuatiua: ut lecturio.

M. Quot sunt spẽs deriuatiuoꝝ? D. quĩq; Meditatiua: ut lecturio: Inchoatiua: ut ferueſco. Frequẽtatiua: ut lectito. Desideratĩa: ut uiso. Diminutĩa: ut sorbillo. Sunt tamñ & aliæ uerboꝝ formæ tã a nõibus q̃ a uerbis nascẽtes: ut a patre patrisso a græco græcisso. & græcor græcaris A grege. grego gregas: A philosopho. philosophor aris. A poeta. poetor pœtaris. In co: ut albico albicas. Similiter a uello uellico. A fodio. fodico. A nutrio. nutrico & nutricor deponens: sicut a scio scitor & sciscitor.

M. Probat cuius figuræ. D. Simplicis: qa non potest in duas ptis significatias diuidi. Compositū qđ diuidi pōt. Decompositū qđ a cōposito deriuat: ut a cōcupio concupisco.

M. Quot sunt coniugatōnes uerborū?

D. Quattuor. Prima habet. a. secunda. e Tertia. i. correptā. Quarta. i. pducta; In actīo & neutro ante. s. In passiuo & deponenti & cōi ante ris. Quæ coniugatōes: ideo noscunt a secunda pſona: qa ibi pducta uocales primū occurrūt.

M. Tertia coniugatio quare habet. i. breuem?

D. Quia ipsum. i. mutatur in. e. in imperatiuo. Nā quarta ideo habet. i. pductam: quia duæ uocales breues primæ pſonæ presentis in ipsam mutatur: ut audio audis ī is pductam audis: & in imperatiuo remanet: ut audi.

M. Probat cuius personæ. D. Tertiæ. quia ipsa ē de q̄ prīa loq̄t ad ſam. Prīa ē q̄ de se sola loquitur. Secunda ad quam ſmo recte dirigitur.

M. Personæ quare ponuntur in ultimis

accidentium? D. Quia non omni uer
bo adhærent: ſicut alia accidentia. Ideo
aũt ſimul cum numero: qa ſemp ſibi
ſociantur in uerbo.

M. Probat cuius numeri? D. Singularis.
Quia ſingulariter ſignificat.

DE PARTICIPIO & ſuis accidentibꝫ

M. Robans quæ pars eſt. D. Par
ticipium. Quia idẽ quod uer
bum ſignificat cum genere &
caſu nominis.

M. Quid eſt participium? D. Pars oratio-
nis quæ pro uerbo naturaliter accipitur
habens genus & caſus ad ſimilitudinẽ
nominum. & accidentia uerbi abſque
diſcretione perſonarum & modorum.
Hinc etiã dicitur participium eo qꝫ par
tem nominis capiat partemqꝫ uerbi.

M. Quid eſt propriuꝫ participii? D. Tem
pus ſimul & caſus habere. Ideoque iure
ſeparatur a uerbo: quia caſus habet &
genera ad ſimilitudinem nominũ. nec
modos habet: ſicut uerbum.

M. Cur inuentum eſt participium: D. ut

uice uerbi intranſitiue obliquis iunge-
retur:quibus nequaquam iungitur uer
bum intranſitiue: Vt uerba loquẽtis ho
minis audiui.uel cuꝫ alio uerbo ſine cõ
iunctione ꝓferatur in ntõ caſu: Vt le-
gens doceo:pro lego & doceo.& in utõ
Vt o tu legens fac.i.lege & fac:

M. Quot accidunt participio? D. Sex ge-
nus:caſus:ſignificatio: tempus:nume-
rus & figura.Genus & caſus ideo ĩ pri
mis cõnumerantur:quia hæc a nomine
capit:quæ prima eſt partium orationis.
Significatio & tempus a uerbo quæ ſe-
cũda eſt.Poſtremo numerus & figura.
quia utrunque ab utriſque comuniter
ſuſcipit.

M. Cuius generis probãs. D. Communis
trium generum: quia ipſi hic & hæc &
hoc indeclinabile præponuntur.

M. Quot ſunt genera participiorum? D.
Quattuor:Maſculinum. fœmininum
& neutrum: Vt probatus probata pro-
batum. Quia maſculino:fœminino &
neutro adhærent & cõe trium generuꝫ

Vt hic & hæc & hoc probans.
M·Cuius ſignificationis probans. D. Actiuæ: quia ab actiuo uerbo deriuatur. Probato paſſiue: quia a paſſiuo. Ambulans neutralis: quia a neutro: Loquens deponentis: quia a deponenti: Largiens communis: quia a commuui deriuatur. & eiſdem caſibus iunguntur q̃bus & uë ba vñ formantur.
M. Probans cuius temporis? D. Præſentis & præteriti impfecti. Quia ſimul utrũq̃ tempus ſignificat: qũo optatiuus & infinitiuus·
M. Quot ſunt tempora participioruꝫ? D. Tria: quorum duo coniuncta ſunt præſens cum præterito imperfecto: ut probans. Præteritum perfectum cum pluſq̃perfecto: ut probatus. Futurum per ſe ut probaturus & probandus. Et præſentis quidem temporis & præteriti imperfecti participia ab oñibus uerbis deriuãtur præter q̃ a paſſiuis: & actĩaꝫ ſignificatõem habent. Præteriti uero & pluſq̃perfecti ab oñibus item uerbis fiunt:

Præter q̃ ab actiuis. Et modo actiuam modo paſſiuam habent ſignificatõnes ſicuti uerba a qbus ueniunt. Nã ſi a cõi bus deriuatur utrãq; retinent ſignificatõem: ut largitus ſuꝫ librum. & liber largitus eſt a me. Rurſus participia futuri temporis in rus ab omnibus uerbis ueniunt. Præter q̃ a paſſiuis & ſignificant actionẽ. In dus quoq; ab omnibꝫ & paſſiue ſunt ſignificationis. De formis ãt participioꝝ ĩ ſupioribus p̃cepta reqrãt.

M. Probans cuius numeri? D. Singularis Probantes pluralis: ut iã dictũ eſt.

M. Quot ſunt figuræ participioꝝ? D: duæ Simplex ut probans: Decompoſita: ut cõprobãs: de qbus ſupra dixiũs

DE PRONOMINE Et ſuis accidẽtibꝫ.

M Go: Quæ pars eſt. D. Pronomen. quia finitã ſignficat perſonã ſine tempore.

M. Quid eſt pronomen? D. Pars oratiõis quæ pro uniuſcuiuſq; nomine accipit: p ſonaſque finitas recipit. Vnde & pronomen dicitur. qa p nõie ponit.

M. Quid eſt proprium pronominis? D.
Pro aliquo proprio nomĩe poni: & certã ſignificare perſonam:
M. pronomini quot accidunt? D. Sex. ſpecies. pſona. genꝰ: nuẽrus: figura & caſus
M. Speties ꝓnominis quot ſunt. D. Quĩdecim: Primitiua: ut ego: tu: ſui: ille: ipſe: iſte hic & is: Deriuatiua ut meus: tuus: ſuus: noſtẽ: ueſter: noſtras & ueſtras & deriuatur a genittuo mei meus: a Genitiõ tui tuus: A genitiõ ſui ſuus. A genitiuo plurali noſtrum uel noſtri noſter. A genitiuo item plurali ueſtrum uel ueſtri ueſter. Et ab eiſdem noſtras: & ueſtras.
M. Ego cuius ſpetiei? D. Primitiue: Quia a nullo deriuatur: Meus deriuatiue: qa deriuaſ a genitiuo mei & ſic de exteris.
M. Quare inuentum eſt pronomen? D. Cauſa nominis & uerbi. Quoniaꝫ uerbum in prima & ſecunda perſona non coniungitur nominibus tertiæ perſone niſi uerbum uocatiuum ſit: uel nuncupatiuum: uel ſubſtantiuum: ut antonio

uocor. Scipio es. Et quia noīna infinita ſunt pronomina quoque tertiæ perſonæ finita inuenta ſunt.

M. Ego cuius perſonæ? D. Prime: Quia de ſe ipſa loquitur. Nā rō ꝑſonæ ī ꝓnominibus eadē ē q̄ in uerbis

M. Cur prima & ſecūda ꝑſona ſingula habent pronomina? D. Quia ſemper inſe præſentes ſunt & demonſtratiuæ: ut ego & tu. Tertia uero perſona plura habet pronomina. Quorum alia ſunt demonſtratiua. ut hic iſte. Alia relatiua: ut is: ipſe: ſui. Vnum relatiuum & demōſtratiuum. ut ille: ipſe: omnibus uerbis adiunctum perfectionem habet: ut ipſe dedi: Ipſe dediſti. Epitagmaticō græce dicitur. ideſt impoſitum uel ſubiunctiuum quod imponitur uel ſubiungitur alteri pronomini. Vt ipſe ego. ipſe tu.

M. Quot ſunt demonſtratiua? D. Quattuor. Duo ad oculum tantum: ut ego & tu. Duo ad oculum & intellectum hic & iſte.

M. Ego & tu demonſtratiua & ſui relati-

tiuum.cur nō habent conſequentē no
minum declinatōem? D. Ne ſi uni eoꝝ
terminationi tantum ſuccederent pro
illis tantummodo accipi uiderentut &
non pro omnibus:uel ideo inæqualem
habent declinationem caſuum:quia ge
nera tam in ſingulari q̄ ī plurali nume-
ro diſcernūtur.

M.Quid diſtat a relatiuo demonſtratiuū

D.Quia demonſtratio reddita interoga-
tioni primā cognitionem oſtēdit:ut q̄s
fecit? Ego.relatio uero ſignificat ſecun
dam cognitionem : ut quis fecit? Is de
quo dixi.

M.Ego cuius generis? D. Omnis: Quia
una eademq; uoce confuſa tria genera
habet.Similiter tu & ſui. Nam reliqua
pronomina diuerſis uocibus diſtincta
habent genera maſculino uel fœminio
ul' neutro adhærētia:ut meus liber mea
ueſtis meum mancipium.

M.Quot ſunt genera pronominum? D.
Quīq; maſculinuꝫ:ut hic fœmīnum:ut
hæc.neutrum ut hoc: Commune duuꝫ

generum: ut hic & hæc nostras: uestras
Cõe triũ generũ: ego: tui: sui.

M. Pronõia deriuatĩa q̃d ostendũt? D. certã possessoris p̃sonã quã habẽt intrĩsecus a primitiuis: Vnde deriuãt: sicut genus & numerũ. Alterã uõ possessionis quã extrinsecus habent a nõibus quib3 adiacent.

De numero iã tradita sũt præcepta: hic tñ præcipit. numerũ ĩ p̃nõie triplice3 dici posse. sĩgularẽ. ut ego: pl̃ralẽ: ut nos. cõmunẽ: ut sui q̃d̃ easdẽ uoces habet tã in singulari q̃ ĩ plurali.

M. Ego cuius figuræ? D. Sĩplicis: Quia in duas p̃tes significatĩas diuidi non põt.

M. Idẽ cuius figuræ? D. Cõpoĩtæ: q̃a diuidi põt ĩ is & demũ ex q̃bus cõponit.

M: Quot sũt figuræ p̃nõium? D. Due tm̃ Simplex & cõposita.

M. Quot sũt p̃nõia: q̃ p̃ntõs cõponũt? D Tria duo scilicet secũ iste & hic: ut istic istæc istoc: unũ scilicet is cũ aduerbio d̃ mũ: ut idẽ q̃d̃ significat isdemũ .i. is iterũ: q̃ cõpositio gemĩat ĩ neutro: ut iden

tidē:cuius obliq deficiūt. Nā tātūdē lic3
ponaſ ꝑ idē:tn̄ qa ſignificat quantitatē
nom̄ ē cuius gtūs tm̄mō ĩueniſ tāride3.
M. Ego cuius caſus? D. Ntī qa nōiat rem
M. Mei cuius caūs? D. Gtī:qa ab eo cæte-
ri caſus gn̄anſ & reliqua:ut ĩ nōie dictū
eſt ubi de caſibus tractatur.
M:Quot ſūt caſus ꝓnōiu3? D. Sex ſicut &
nominū:& prīa qdē ꝑſona pl̄s qnq; ca-
ſib3 hīc ñ poteſt:ſīc & tertia. Secūda uō
ſex hēt caūs. qa ĩ utroq; nūo vtm̄, ſuat
Poſſeſſiuū ēt ſæ ꝑſonæ vtm̄ poſſeſſiōis
hēt:qa ad eū ſmo dirigiſ ubi duo bre-
ues & ĩ unā. i. longā mutāſ: ut mi pater
pro mee pater. Noſtras quoque eadem
ratione habet uocatiuum. Alia uero ca
rent uocatiuo: Quia ſermo ad ea non
dirigitur.
M. Sui cur nō habet nomīatiuū? D. Quia
eadem perſona agit & patitur: uel a ſe
uel ab alia. A ſe:ut Cicero accuſat ſe.
Ab alia Vt Cicero te rogat: Vt ſui cau-
ſa facias. Vnde apparet non recte dici.
Commendo amicum:ut ſibi opituleris

Hīc enim alius eſt qui commendatur & alius qui commē dat. ergo dici debet Commendo amicum: ut ei uel ipſi opituleris pari ratione. Commendo amicū ut cauſam eius. uel ipſius defendas. Nō autem cauſam ſuaꝫ. Præterea caruit nominatiuo ob hanc quoq; cauſam: quia nominatiuus eius debuit eſſe ſi quæ eſt coniunctio: ſicut etiam caruit genitiuo ſis cauſa differentiæ ſis uerbi: Ipſe accuſatiuum facit in um: quia eius maſculinum apud antiquos deſinebat in us: ut ipſus.

M. Quid intereſt inter genitiuos primitiuorū & poſſeſſiuoruꝫ mei: tui: ſui: noſtri & ueſtri? D. Hoc intereſt. Quia oēs caūs oēſq; numeri primitiuis iunguntſ: ut ager mei eſt & mei agri: uel agroruꝫ inſtrumentum. Poſſeſſiua uero ſolis iūguntur genitiuis eiuſdē numeri: ut mei ſerui filius.

M. Quot ſūt formæ caſuales pronominū

D. Quattuor.

Alia enī menoptota. ut iſtuc mecū tecum

ſecum eccū ellum.
Alia triptota:ut ſui:ſibi:ſe.
Alia tetraptota:ut tuus:ſuus illud:iſtud.
Alia pentaptota:ut ille:ipſe:iſte
M.Pronomina tam primitiua q̄ poſſeſſi-
ua quid habent nominū? D.Caūs & ge
nera qđ oſtendūt in fine.
M.Quid habent uëbor? D.Perſonas qđ
oſtendunt in principalibus ſyllabis cuȝ
e diuerſo uerba ipſas ī fine declarēt.
M.Ego cuius modi pronominum? D.Pri
mi.Quia eor genitiuus deſinit in is:ul
in.i.excepto ſui:cuius gtūs deſinit ī.i.
tm̄ cā differētiæ ſis uerbi:ut paulo ante
dictum ē.
M Ille cuius modi? D.Secundi. Quia eo
rum genitiuus deſinit in ius:& datiuus
in.i.excepto hic:cuius datiuus deſinit ī
.c.ut huic cauſa differentiæ hui interie
ctionis.
M.Meus:tuus:ſuus:noſter & ueſter:cuiȝ
modi? D.Tertii.quia ſecūt declinatio-
nē mobiliū nominū.
M.Noſtras & ueſtras cuius modi? D.quā

ti. Quia declinantur ſecundum regulã nominum tertiæ declinatõis.

M. Iſte & hic per quos caſus componunt

D. Per eos tantum caſus qui deſinunt in. .c. abſque datiuo huic. Per pluralem uero nullum: niſi nominatiuum neutri q̃ eſt & accuſatiuus. Nam hic ſolus in plurali deſinit in .c. ut hæc. ergo nominatiuus & actũs plurales faciũt iſtec. In quibus metaplaſmum quidam potius q̃ cõpoſitionem eſſe uolunt: Nam & aſpiration nõ habent ſicuti neq; illic illec Quod ſi compoſita eſſent aſpiratõem ſeruarent: ut adhuc abhinc.

M. Met Cũ qbus adiũgitur? D. Cuꝫ omnibus caſibus primæ perſonæ tam plꝛalis q̃ ſingularis numeri abſq; genitiuo plurali: ut egomet meimet noſmet & reliqua. Secundæ uero perſone obliqs tãtum caſibus: ut tuimet & tibimet. Nominatiuo non addunt: ne uerbum putetur tumet. ſꝫ tute & tutemet proferꝛ.

M. Pte quibus adiungitur? D. Quinque ablatiuis. ut; meapte: tuapte: ſuapte:

nostrapte:& uestrapte.

M.Met:te:pte:cur addūt supradictis ꝑno minibus? D.discretōis cā plerunq; ul' si gnificantiæ:ut egomet feci.i. ego & nō alius:& tute dixti.i.tu ipse ꝑ te & nō ꝑ aliū. Tete utraq; ꝑducta:ut meme:sese cōposita ostēdūt accentu acuto.

M.Ce quibus ꝑnominibus addit. D.Pro nomini demōstrati'o:hic hæc hoc:apd' uetustissimos ꝑ oēs casus:ut hocce hoc cine.Apud iuniores uero ꝑ eos caūs tā tum:quî in.s. desinūt:ut huiusce hisce hosce.Antiq tam̄ hisce ꝑ hi ntō pl'rali ꝑferebāt.Ilice ēt ꝑ illic illiusce:estiusce illucce istucce.Terentius illancine mu lierē dixit ꝑ illāc ne.

M.Pronomina cum quot partibus oratio nis cōponūt? D.Cū tribus:ut cū nomi nibus illiusmōi:istiusmodi: huiusmodi & tūc nomina sunt.quia significant q̄li tatē3. Cū aduerbiis eccū.eccā:eccos:ec cas:ellū ellā ellos ellas.Cū ꝓpositione: ut quidam uolunt mecum:tecum:secū nobiscum uobiscum.Nam aliis rationa

bilius præpoſitio cum pronomine per anaſtrophen eſſe uidetur: ut quicum q̃ buſcum.

DE PRAEPOSITIONE.

M D Quæ pars ē? D. Præpoſitō eſt: Quia præponitur aliis ptibus oratōnis per appoſitionez ut per mare: uel per compoſitionem: ut periurus.

M. Quæ præponuntur per compoſitionē tm̃? D. Di: dis: re: ſe: an: con.

M. Quæ præponuntur per appoſitōnem tantum? D. Apud: citra: circa: erga: extra: infra: iuxta: pene: prope: ſecūduz ultra: ſupra. Cæteræ mō apponuntur: mō componuntur.

M. Vnde dicitur præpoſitio? D. A præponēdo. Quia ſemper præponitur. Poſtponitur tam̃: ſed raro: nec ſolum ī metro: Vt tranſtra per & remos. ſz ī ꝑſa ēt ut mecū: quicū: pubetenus: hactenus: q̃ etiā cū gtō iunguntur: ut cruruz tenus Verſus etiam poſtponitur ſemper: Vt Italiam uerſus & Romam uerſus: quæ

tamen compoſita ſunt: ut illorſum: dex
trorſum læuorſum.

M. Quid eſt proprium præpoſitionis? D. Separatim quidem caſualibus per appoſitionem præponi. Coniunctim uero ꝑ compoſitionem tam caſualibus q̃ non habentibus caſum: Vt induco ĩdoctus. Pronomini tamen nunquam niſi ꝑ appoſitionem iungitur. Præpoſitiue ſunt etiam coniunctiones quædã: ſed a praepoſitionibus differunt: quia coniunctõnes praepoſitae non componuntur cuȝ uerbis.

M. Quae aduerbia inter præpoſitiones numerantur? D. Quaedam localia & q̃dam temporalia: Vt pone: cõtra: infra: ſupra: extra: intra: ultra: pridie: ante.

M. Quot praepoſitiones deſinunt in .x.?

D. Vna: ut ex: Sicut unum aduerbium comicum: ut pax.

M. Quæ ſunt præpoſitiones nullius per ſe certæ ſignificationis? D. Omnes monoſyllabæ: quæ ſine aliis partibus oratõis nihil certum ſignificant: Vt .a. ab. ad.

Nam aliæ certæ ſunt ſignificationis: ut apud: erga. circa.

M. Præpoſitiones quib3 caſibus præponũ tur per appoſitionem? D. Accuſatiuo & ablatiuo. Nam nominatiuo & cæteris obliquis caſibus per compoſitionem. Ideo autem nominatiuo per appoſitio- nem non iungitur: quia nominatiuus dicitur per locutionem: quæ ab una per ſona non tranſit in aliam.

M. Ad tam in compoſitione: q̃ in appoſiti one quid ſignificat? D. & proximitate3 Vt aſſideo ad urbem. ideſt iuxta urbe3 Et cauſam: Vt ad quid hoc feciſti? Et ſi militudine3: ut adæquatus: aſſimilis: ad unguem: & contrarietatem: ut ad illum mihi pugna eſt. & tempus: ut ad bellu3 perſi macedonicũ: & additionẽ : ut ad mala.

M. Per q̃d ſignificat? D. Trãſitũ localem ut p̃ forũ: ſicut & in cõpoſitione: ut per rumpo: & temporalem: ut per diem: ſi- cut omnes locales poſſunt eædem etia3 temporales eſſe. Obtinet ẽt uim iurãdi

ut per caput hoc iuro & perfectõnis: ut
perſeuero: perficio: & aduerbii ualđ: ut
per ecaſtor ſcitus puer. ideſt ualde ſci-
tus & abnegationis: ut ꝑfidus ꝑiurus.

M. poſt quid oſtendit? D. Ordinem ſiue
loci: ut poſt montem oppoſitum: ſiue
dignitatis: ut poſt pietatem utilitas: ſiũ
temporis: ut poſt multuȝ tempus: & ad
uerbii loco ponitur: ut poſt faciet pro
poſtea.

M. Cis quam ſignificatõnem habet? D. et
localem: ut cis alpinam galliam et tem-
poralem: ut cis diſſinituȝ tempus. et me
taphorice dicit: ut cis naturæ leges. i.
minus q̃ patiant leges naturæ.

M. Trans quid ſignificat? D. Et per ut tra
no. Et ad ut trado. Et ſup ut tranſgredi
or. Et ultra ut trans mare trãs alpes.

M: Clam quid ſignificatõnis habet? D. lo
calem. Sed tamen aduerbium eſt magis
Nam et qualitatem demonſtrat: quod ĩ
aduerbiis inuenitur & diminutioneȝ ac
cipit: ut clãculũ. Q đ ꝓpoſitio nõ habȝ
& ſine caſu ꝑferri poteſt: Vt clam fecit

M. Apud quam ſignificatõem habet? D. localem: ut apud numantiam: iungit & pſonis: ut apud amicum.

M. Ante quid ſignificat? D. & locum: ut antepono.: ante domum. & tempus: ut ante annum. & aduerbiũ antea quando eſt ſine caſu. ex hac deriuatur antiquus ex quo antiq̃rius.

M. Citra quid ſignificat? D. Idez pene qđ cis: niſi quod hæc plerunq; propriis nominibus fluuioꝝ uel montiuz præponit ut cis rhenum: cis alpes. Citra uero reliquis: ut citra ſaniem citra forũ: citra tamen a cis deriuat.

W. Circum quam uim obtinet? D. & præpoſitõnis: ut circũfero & circum montẽ & aduerbii localis: ut ꝓperari littore circum.

M. Circa Quid ſignificat? D. iuxta. ut circa forũ circa uiginti annos. poſtpoſita ĩ compoſitõne ĩuenitur: ut quocirca. ſub iungitur etiã præpoſitõi circum: ut circũcirca. Circiter quoq; pro iuxta accipitur: ſz tẽpus tm̃ ſignificat: ut circiter kl̃s

Ianuarias. Erga ēt ꝑ circa ponit qñ affe
ctū significat: ut bonus erga amicos.
M. Cōtra quid significat? D. Aduersū: Vt
contra aduersarū cōtrouersia. ex oppoſi
to & tunc ē aduerbiuz: ut ſtat contra ſta
riꝙ iubet.
M. Extra quā uim habet? D. Præpoſitiōis
& ſignificat præter: ut extra unā anni-
culā: Sed proprie aduerbiū ē: ab ex præ
poſitione deriuatū. unde ēt ꝑ extra po-
nit ex: ut exlex: exul: exſpes: exeo. Ab
extra uero externus & extraneus.
M. Inter quā uim habet? D. Prepoſitōnis
ut interrumpo internūtius īteruallum.
Aliquādo in ſignificat: ut oculos īter ſe
atꝙ ora tenebāt. Aliqñ in medio quorū
dā: ut inter Reges: īter uicinos: & ab in
deriuat inter: ab inter īterea: qđ ſine du
bio aduerbium ē: qa nunq̄ præponit ca
ſualibus. dicit tam interealoci: ab intra
quoꝙ deriuatū uidet. Q đ ꝑ ſe poītum
aduerbiū ē. caſualibz iunctū ꝑpōīs uim
habet: ut timuit intra tentoria ductor.
Ab eo deriuat intrinſecus & internus

ſicut ab extra externus:& extrīſecus ꝟ
bum etiaʒ intro as.

Infra quoq; ab in natum uidet. Cuius ſignificatio manifeſta eſt:& ſine caſualibus q̄dem aduerbium eſt. Cū his uero præpoſitōis uice fungit:ut ego te infra oēs infimos puto. Ex eo deriuatur inferus. Nā aduerbia huiuſmōi localia præpoſitōnum loco ponunt. Et e diuerſo: ut intra uiſcera pro ī uiſcera:& abſq; leſione pro extra leſionē:& in adulterum dicit pro cōtra adulterū:& ſubter terrā pro infra terram.

M. Iuſta quid ſignificat? D. Prope ſiue p̄pter:ut iuſta fluuium. Per ſe uero iungitur uerbo quaſi aduerbium. ut hoꝝ ego uitam mortemq; iuſta eſtimo.

M. Pridie quid ſignificat? D. Præcedente die. & accuſatiuo iungitur:ut pridie kl̄. pridie nonas:pridie idus:& genitīo nō nunq̄ pridie eius diei. Sed magis eſt ad aduerbiuu temporis q̄ præpoſitio. Vt ſupra dict̄u eſt.

HACTENVS DE PRAEPOSITIO.

NIBVS SERVIENTIBVS AC-
cusatiuo.deinceps de seruiētibus abl'tō.
M.A.ab.abs.&.e.ex.quam significatōez
habent.D.Eandē fere.nam & locales &
temporales & ordinales similiter īueni-
untur. Verū ī appositōe diciūs a domo
non ab domo.E iure non ex iure. Con
tra uero ab illo ex illo etiā sequēte.q.ut
exquo .In compositōne præponuntur
nō solum uocalibus:sed ēt consonanti-
bus:ut abigo aduco:exulo:excurro:no
tatur aufero.b.in.u.conuēsa.Absporto
etiā dicit' & abspello. Sic etiā sequēte:q.
in appositione:ut absquolibet & sequen
tibus.c.uel.r.ī compositione:ut abscō-
do abstineo.In appositione ēt abste fre
quenter īuenitur.
M.A.ab.& abs q̄d ꝓpriū habēt.D.ut uer
bis passiuis iungant' ul' abltīs: ut amor
a me:diligor abste:accipior ab illo.
M.E.uel ex quid propriū habent.D. Sūt
ut plurimū tēporalia:ut ex illo celebra-
tus honos. Et tñ ī ꝯpositōe ul' priuatū ē
ut enodis uel ītentiuum:ut enectus elu

do:uel ꝑ extra accipitur:ut educo.ſimi
liter ex priuatiuū:ut exero:expedio:p-
fectiuum etiam:ut expleo exoro.& ꝑ.
extra inuenitur:ut excludo:extermīo:
A præpoſitione.A deriuatur ab:& abs:
& abſq;.
Ab ex uero deriuaſ extrā.
M.De quam uim habet? D. Memoratiuā
ut ſi dicam de partibus oīois:& intenti
uam:ut deprendo:deprimo. Et Priuati
uam: Vt demens:deiero. & ꝑ deorſum
accipitur:ut deduco:deſcendo.
M.Pro quam uim habet? D.Localem: Vt
pro templo pro curia.Ideſt ante tēplu3
ante curiam.Sic etiam in compoſitione
Vt procurro prouenio. Temporalem:
ut proauus:prouideo:loco &.e.accipiſ:
Vt prominet pro eminet.Et loco ante:
Vt procliuus:procumbens. Et loco ad
Vt pro uiribus ſuis:hoc eſt ad uires ſu
as & loco in. Vt pro teſtimonio dixit.
ideſt ī teſtimonio.Aliud autem ſignifi
cat.Pro milone dixit:ideſt cauſa milo-
nis dixit.Et ꝑ mutuo animo.ideſt cau-

sa mutui animi. Similiter pro reconcili
ata gratia. Tale quiddam significat etiã
cum dicitur prosum tibi: proficio tibi.
Ponit etiã loco interiectõis & circũflectit: ut pro nefas:

M· Præ qd significat? D. Aliquãdo ad: Vt
ego illum contempsi prae me. idest ad
comparatõnem mei. Modo pro ut præ
amore hũc excluſit foras. Modo ab: ut
prae studio. idest abstudio. Nunc super
ut praesideo praefectus: plerunque ual
de: Vt praecelsus: praeualidus saepe: an
te: ut praedico: praecipio: praefero. & a
prae deriuatur praet: sicut a sub subter.
A pro propter.

M· Cum quam tum habet? D. & aduerbii:
si pro quando accipitur: & praepositio-
nis copulatiuae: ut cuꝫ Ducibus pugno
& cum amicis habito. Similiter in com
positione. ut concurro: coniungo: con-
traho. Et sciendum quod con & in: quã
do. b. uel. m. uel. p. sequitur commutãt
. n. in. m. Quando autem. l. uel. r. seqt
conuertunt eam in ipsas sequentes.

M. Clam quid ſignificat? D. Occulte. & ẽ aduerbium: ut clã ferro ĩcautum ſupat Præponitur autẽ more præpoſitõis modo ablatiuo: ut nec clam te eſt. modo accuſatiuo: ut uult donatus. ex eo deriuat clãdeſtinus.

M. Coram quid ſignificat? D. Palam: Sed coram magis ad perſonam accipitur & eſt aduerbium: ut coram quem quæritis adſum. Et more præpoſitionis ablto iungitur: ut coram iudice.

M. Sine & abſq; quam ſignificatõnem habent? D. Conſimilem. ideſt negatiuam & præpoſita quidem utraq; ſyllaba grauatur: ut ſine more. Poſtpoſita uõ acuitur in penultĩa: ut te ſine nil altũ mens incohat.

M. Tenus quid ſignificat? D. Vſq; & mõ ablatiuo iungit: ut hactenus: modo genitiuo: ut cruruꝫ tenus: & ſemp poſtponit: ut dictũ eſt.

M. In quid ſignificat? D. Aliquãdo ad locũ & cõtra: & tũc actõ iungitur. ut ĩ Vrbem uado: in adulterũ dico: aliqñ p ad:

ut ĩpulit ĩ latus. Aliqñ ĩ loco:& tũc abl
tiuo ſuit:ut in Italia ĩ urbe. In compoſi
tione uero modo primitiua eſt:ut in do
ctus ĩiuſtus:Modo intentiua:ut impri-
mo:incuſo : incurro.

M. Sub q̃d ſignificat? D. Aliqñ ad locum:
Sæpe pro añ uel p̃ ponit & tũc act̃ ĵiun-
gitur. Ad locũ:ut poſteſq; ſub ipſos. pro
ante:ut ſub lucem expectãt. Pro per:ut
ſub noctẽ cura recurſat. Quãdo aũt in
loco ſignificat abl'to præponitur:ut ſub
luce maligna. In compoſitõe uero mo-
do localẽ uiz retinet:ut ſubduco:ſuppo
no. mõ diminutiuã:ut ſubrideo:ſubfũ-
do ſubtriſtis. Mutãt. b. ĩ. c. f. g. m. &. p.
conſonantes:ut ſuccurro:ſufficio:ſug-
gero:ſummo:ſuppono.

M. Super & ſubter quas habent ſignifica-
tiones? D. Cõtrarias & tam accuſatiuo
q̃ ablatiuo iunguntur:ut gemĩa ſub ar-
bore. ideſt in gemina arbore. Et ſic etiã
ſup:ut frõde ſup uiridi:& ſubter:ut ſub
ter dẽſa teſtudĩe:ſed ſup qñ p̃ de ponit
ſemp abl'tõ iũgit: ut multa ſup priamo

rogitās. Per ſe uō poīta ſignificat inſup
ut his accenſa ſup. In compoſitiōe quo
q̄ inuenit: ut ſupeminet & ſuperuacuus
& a ſupera fit ſuper & ſupra. Illud p̄ apo
copen. hoc p̄ ſyncopā: a ſup uero ſupb3
ſuperus: ſupremus.

M. Di & dis quā ſignificatōem habēt? D. Separatiuā: ut diuido: diduco & dis præponitur ſequentibus. c. uel. p. uel. s. uel. t. uel. i. loco conſonantis. F. uero ſequēte mutatur in eam: ut differo. Aliis uero quibuſcūq̄ conſonātibus ſequentib3 di præponitur: & ubiq̄ producitur. Exceptis dirimo & diſertus.

M. Re quid ſignificat? D. Retro a quo etiā per apocopā factum uidet: ut reſpicio recurro.

M. Se quā uim habet? D. Separatiuam: Vt ſeduco: & abnegatiuam: ut ſecurus. & a ſe fit ſeorſū. Ipſa uō ſe a ſemis: uel a ſecus: aut hæc ab illa.

M. Am q̄d ſignificat? D. Circū: ut amplector: ambio. ī quo. b. interponit.

M. Con q̄d ſignificat? D. Idem q̄d cū: Vt

ſupra dictū ē: ſed altera ī cōpoſitiōe tm̄
Altera ī appoſitione.

DE ADVERBIO.

M. Ene quæ ꝑs ē? D. Aduerbium
Quia eſt adiectīa uerbi ſignificatio: ut prudenter agit.

M. Vnde dicit aduerbiū? D. quaſi ad uerbum: ideſt iuſta uerbum.

M. Quid eſt ꝓprium aduerbii? D. Cū uē bo poni. Nec ſine eo ꝑfectam habere ſignificatōem.

M. Aduerbio quot accidunt? D. Tria ſpēs figura & ſignificatio:

M. Spēs aduerbioꝝ quot ſunt? D. duæ primitiua: ut nunc: deriuatīa: ut docte.

M. A quibus deriuant aduerbia? D. ab aliis aduerbiis: ut a prope ꝓpius. A nōibus ut a bonus bene: a uerbo: ut a ſēſio ſenſī a participio: ut a ſtatus ſtatī. a nōine & uerbo: ut a pede & tanto pedetentim: A ꝓnōie: ut hic: illic. a ꝓpoſitōe: ut ex exī.

M. Quot ſūt lr̄æ termīales aduēbioꝝ? D. Viginti quattuor. ī. a. ut ita: puta: q̄ ſola corripiūt. a. Nā cætera ꝓducūt: ut infea

& localia.ut ꝙua: ſiqua:neq̃ : ea exquo eadē q̄ ꝑ locum ſignificāt.una Roma & eiuſmodi nōium abl'tī ꝑ aduerbiis accipiunt.Nam ꝓpria ciuitatum nōia prīæ uel ſæ declīationis ī gtō pro aduerbiis ī loco accipiunt.Cuiuſcunq; uŏ declīatō nis ī actō ad locum. In abl'tō de loco & ꝑ locum. Tertiæ autē declīatōis ī ablati uo tā in loco q̄ de loco uel ꝑ locum. Fre quēter tñ ī loco datiuus ponit: ut catagi ni ſum. Idem uŏ ī ſemꝑ pluralibus īue- nit:qd' in ſingularibus tertiæ declinatō nis. Auctores cum præpoſitionibus fre quēter proferunt nōia ciuitatum:ut ab lauinio ab athenis:ad hilerdam. Supra dictam regulam ſeruant etiam quattu- or appellatiua domus:humus rus & mi litia:ruri tñ in loco magis inuenit. Belli etiā dicitur:ſicut domi.

I n.e.correptā uel primitīa ſunt:ut nēpe ꝓpe:pene:& ex eo peniſſime:& localia ut vñ:ſicūde:alicūde:necūde. Sil'r inde deīde:proīde:exinde:quar añpenultīa acuitur & ſignificāt de loco. Inuenitur

etiam exin & dein . Vel deriuatiua Vt peragro:peregre:Punio impune: Ritonnde irrito rite . Nomina quoque pro aduerbiis: Vt facile:ſublime:fōte:utpote compoſitum & quouſque quod ſignificat uſque ad locum:uel uſq; ad tēpus. Siſr utroq; qđ ſignificat ad locum.

In.e.productam a nominibus deriuata ut a claro clare.A fabro fabre. Excipiūtur bene & male quæ corripiunt .e.finalem. In multis tamen ſeruatur.o. Vt conſulto:precario:ſedulo priuato.Dicitur tamen & priuatim & corripitur nōnunquam.ut cito:ſero:modo. Dicitur etiam ueceſſario & neceſſe.multo & mſtum:nimium & nimis.primum & prīo & prime.Parum pro paruum:dure duriter:large largiter hūane hūaniter:firme firmiter.

Apđ ātiquos ēt īſaīter:ſeueriť:amiciť auariter & ſiſſia.diciť ēt abūde & abudāter. Sciēdū qđ q̄dā aduerbia non plane ſeruant ſignificatōem nominum a quibus deriuantur: Vt ſanus pro ualidus.ergo

ſane ꝑ ualde ꝑ ſyncopam. A rito uerbo uel ritu rite pro recte: quia nihil traditur ritibus: quod non rectum eſſe creditur.

I n:i. primitiua: ut heri. Dicitur tamen & here. & genitiui ꝓ aduerbiis: ut dictū eſt domi epheſi belli: & datiui: ut ueſperi ſorti. Et ſignificāt ī loco: ſicut localia ubi ſicubi: alicubi: necubi. ibi & ex eo ibidem.

I n:o. primitiua: ut quando. ex eo compoſita ſiquando: nequando: aliquando: q̄ ī antepenultima habent accētum: ne due partes diuiſe putentur: Et deriuatiua: ut a cis citro: ultra ultro intro. Sunt etiā compoſita: ut præſto profecto neutro. Sunt etiam nomina & pronomina aduerbialiter prolata: ut falſo merito. & localia: ut quo: ſiquo: aliquo nequo. Eo ex quo compoſitū eodem: q̄ ad locū ſignificant:

I n. u. pauca: ut diu. ex quo cōpoſitū intẽ diu noctu. Nam aſtu nomen eſt indeclinabile:

In æ diphthongū gtī casus loco aduerbii
ut Romæ:militiæ:ut supra diximus.
In c.unū primitiuū.ut donec:qđ ēt do-
nicū ꝓferebaṫ ab antiqs. & deriuatiua
ꝓnōiuꝫ:ut hic illic istic ī loco.huc:illuc
istuc ad locum: Hac:illac: istac per lo-
cum: quæ ultimā producūt excepto do
nec. Composita quoq; ĩueniuntur: Vt
adhuc:abhinc:dehinc.
In l.pauca:ut semel & ædepol & uel etiā
pro ualde.
In am primitīa:ut clā:corā:deriuatīa:ul'
cōpositīa:ut nequicq̄:neutiq̄. Præterea
q̄ ꝓ aduerbio similitudinis:uel compa-
rationis:siue electionis:& a fādo com-
posita:ut bifariā:trifariā: ml'tifariam.
In n.m.primitiua item:tandē. Composita
itidē:ibidem:identidem.indidem.
In im.& denominatiua ĩueĩunt:ut partī
uicissim:& uerbalia:ut raptim:& parti-
cipalia:ut saltim:cursim.
In uꝫ primitīa iterū.surs̄ū. Deriuatīa ul'
cōpositīa:ut quōs̄ū:& ex eo siquors̄ū ali
quors̄ū:dextrors̄ū:sinistrors̄ū:leuors̄ū:

Antiqui etiam dextro uerſuꝫ dicebant horſum:illorſum:deorſum localia ſunt & ſignificāt locum uerſus: ſicut etiam horſum:uerſum:utroq; uerſum. Actutum deriuatū eſt ab actu.ideſt celeritate. Nomina etiam pro aduerbiis:ut torꝰuum clamat p torue.ſicut ēt ī.a.ut crebra ferit pro crebro.

In en pauca:ut en forſan:forſitan.

In er primitiua ut per pro ualde. Deriuatiua uel a participiis:ut prudenter:diligenter:uel a nominibus:ut fortiter:utiliter:audaciter raro. Audacter uero frequenter. Excipitur facile pro faciliter: Difficulter pro difficiliter . Et ab omni omnino. A tribus ter. A quattuor quaſ Nā Obiter compoſitum eſt:ſicut tanti ſper:parumper:pauliſper:Aliter ab alis huius alis pro alius: Memoř pro memoriter:ſicut ſublime pro ſublimiter.

In as denominatiuuꝫ:ut alias:extrema: circūflexa.

In es productam:ut ſodes: hercules:q̄n quies:ſexies:& deinceps uſq; ad mille.

I n is correptã ut nimis satis. Ex quo sati
us pro melius.
I n us correptã ut penitus :cælitus : rur-
sus uel rursum. Diuinitus Vel Diuine
humanitus uel humane. nullus etiam p
minime: sicut fors pro forte. Et compa
ratĩa omnia: ut clarius: prudẽtius otius
I n ens: ut totiens: quotiens: aliquotiens.
I .t. ut sat dumtaxat compositum & for-
sit: sed forte & forsitan: & fortassis & fõ
tasse. dicitur & fors etiam: quæ sũt dubi
tãdi forte pro fortuitu: euentus est.
I n. x. ut uix: mox: pax: quod significat
tantũmodo.
I n. nc. ut hinc.
I n. ps. ut deinceps.
M. Bene Cuius figuræ? D. Simplicis. Est
autem aduerbioruꝫ figura uel simplex
ut diu uel composita: ut interdiu uel
decõposita secũdũ quosdã : ut indocte.
M. Bene cuius significatõnis? D. q̃litatis:
Quia qualitatem significat. Significa-
tio autem aduerbioruꝫ diuersas species
habet.

Sunt enim Temporalia præteriti tantum Temporis: Vt Pridie: Nuper. Alia præsentis: ut nunc præsto. Alia paulo præteriti: ut modo quod etiam pro nũc accipitur & pro dumtaxat. Alia futuri: ut cras: perendie. Alia communia diuẽsorum temporum: Vt olim: dudũ quondam: aliquando. Et omnia composita a quando quod ipsũ quoq; accipit ꝑ aliqñ & pro quoniam.

Alia localia in loco. ut hic illic.

Ad locum: ut huc: illuc. Italiam uersus: Siciliã uersus: q̃ accẽtus ostendit ẽẽ cõposita: sicut dextrorsum: siniſtrorsum.

De loco hinc: illinc.

Per locũ hac: illac.

Alia cõia: ut peregre sũ. peregre trãseo.

Quæda3 pro tẽporalib3 accipiũt: ut ĩde ꝑ deinde. ubi ꝑ postq̃. hic pro tunc.

Alia dehortatiua: Vt ne quod etiam ꝑ ne que accipitur: & pro ut non & pro ualde

Alia negatiua: ut non: haud: nihil.

Alia confirmatiua: ut profecto: quippe: scilicet: uidelicet: quidni: curnon: siceſt

quidiſtic:ꝑ aduerbiis ponuntur affir-
mandi.
Alia iuratiua:ut edepol:caſtŏ:ſic quoq; &
per iurãdi plerunq; ſunt.
Alia optatiua:ut oſi:utinã: & ut ꝑ utinaꝫ
quod etiam ſimilitudinis ẽ.
Alia hortatiua:ut eia:age:agite.
Alia remiſſiua:ut paulatim: ſenſim pede
tentim.
Alia qualitatis:ut bene:male.
Alia quantitatis:ut nimium modicum.
Alia dubitatiua:ut forſan:forſitan.
Alia congregatiua loci & temporis:ut ſi-
mul una.
Alia diſcretiua:ut ſeorſũ:ſeꝑatiꝫ ſecreto.
Alia ſimilitudinis:ut quaſi:ceu. uelut ue-
luti:ut & uti:quod etiam pro coniuncti
one accipitur cauſali.
Alia ordinatĩa:ut deĩde cõtinuo ꝑtinus:
Alia intentiua:ut ualde nimiũ prorſus.
Alia comparatiua:ut magis:minus.
Alia ſuperlatiua:ut maxime:minime.
Alia diminutiua.ut clanculũ:belle.
S unt quæ ex duabus ꝑtibus or̃ois cõſtãt:

ut nullomodo:nullatenus:

S unt quæ ĩ una uoce multas hñt ſignifi-
cationes:ut ubi locale & temporale pro
poſtq̃.

S imiliter:quo:qua:quando:& ĩfinita ſũt
& ĩterogatiua & relatiua.

T andē tēporale aduerbiũ pro coniũctione
ēt ponitur completiua:

O.quoq; aduerbiũ ē uocādi & optandi.

S unt e contrario q̃ ĩ diuerſis uocibus unã
ſignificationē habēt:ut quãdo:olim:du
dum:celeriter.actutum.

DE INTERIECTIONE.

M. Ape quæ pars eſt? D. Interiectio. Quia ĩteriacet aliis ptibꝫ or̃ois. Eſt aũt ſignificatĩa gaudii:ut euax.

D oloris:ut hei.o.ēt &.a.dolētis ĩueniunt

T imoris:ut at at.

Admiratõnis:ut pape.

R iſus:ut.ha.ha.he.

Aliorum quoq; ſonitũ illitteratorñ:ut phi
au & heu.hoe.

S unt igitur quædaꝫ dubia inter aduerbia

& interiectiones: ut. o. interiectõ indignãtis: dolẽtis admirantis: & aduerbiũ optandi & uocandi.

A quoq; præpositõ: ut a me & ĩteriectõ dolẽtis est.

P ro similiter præpositõ: ut pro te: ĩterctõ ut proh dolor.

A liæ quoq; ptes ꝓ interiectõe ponũtur: ut nauibus infandũ amissis.

P ropriæ uõ interiectõnũ uoces primitiẽ sũt: ut pape: euax: hei: heu: hoc & sil'ia.

DE CONIVNCTIONE.

M T Quæ pars est? D. Coniunctio est. Quia cõiũgit aliis ꝑtibus oratõis: q̃bus simul cõsignificat uiz uel ordinẽ demonstrans: Vim q̃ñ simul res aliquas esse significat: ut pius & fortis fuit æneas: Ordinem q̃ñ consequentiã aliquarꝝ rerꝝ demonstrat: ut si uiuit spirat.

M. Quot accidũt coniũctioni? D. Tria: figura. species: uel potestas & ordo.

M. Et cuius figuræ? D. Simplicis: Quia simpliciter ꝑfertur. Est autem duplex

figura: ſimplex: ut ita: Cōpoſita: ut itaq;
M. & cuius ſpetiei? D. Copulatiue. Eſt enī
ſpecies quæ & poteſtas.
M. Quot ſūt ſpecies ſiue poteſtates Con-
iuntionum? D. Quīdecim.
Copulatiua quæ uerba & ſenſum copulat
ut diſertus & ſapiēs fuit Cicero.
Cōtinuatīa q̄ cōtinuatōem & cōſequētiaz
reꝝ ſignificat: ut ſi ſtertit dormit.
Sub continuatīa q̄ cauſā cōtinuatōis oſtē
dit conſequētē cū eſſētia reꝝ: ut qñ am-
bulat mouet: & continuatiuas q̄dem &
ſubcōtinuatiuas & adiunctiuas & effe-
ctiuas inter caſuales ponunt qđ ꝓꝑ has
cauſæ oſtēdunt & continuationis: ut ſi
ambulat mouetur: & adiunctionis: ut
ambulat ut moueat: & effectiōis: ut mo
uetur ambulat enī.
Adiunctiua eſt: quæ uerbis ſubiunctiuis
adiungit: ut ſi uenias faciam.
Effectiua eſt quæ adiunctiua uerbo ſigni-
ficat effectum ꝓcedentem ex cauſa: Vt
doctus ſum nam legi.
Approbatiua quæ approbat rem: ut eq̄dē

merui.

Diſiunctiua quæ q̃uis uerba coniungat ſẽ ſum tam̃ diſiũgit & alteram rẽ eſſe alte rã nõ eſſe ſignificat:ut aut dies eſt:aut nox.

Subdiſiũctĩa q̃ q̃uis uoces hẽat diſiuctĩa rũ tm̃ utrũq; eſſe ſignificat uel ſimul:ut Alexander:ſiue Paris vel diſcrete:ut to ta die legit uel ſcribit.

Diſertĩa uel electĩa ẽ qm̃ diuerſis ꝓpoſitis aliqd ex eis nos eligere oſtẽdiũs: Vt bo nus eſſe uolo q̃ uideri.

Aduerſatiua eſt quæ aduerſum conueniẽ ti ſignificat:ut magis atque magis quã q̃ ſecreta parentis. Anchiſe domus arbo- ribuſque obtecta receſſit Clareſcunt ſo nitus.

Abnegatĩa q̃ oſtẽdit rẽ aliquã poſſe fieri: ſed ob aliquã ĩpediri cãz:ne fiat:ut gau deat Priamus ſi audeat.

Collectiua uel rationalis uel illatiua quæ per illationem colligit ſupradictũ.ideſt ratione confirmat: ut habes igitur qd̃ eſt accuſatori maxime optandum:uel q̃

præpoſitis aliis ĩfertur: vt Cicero ſolus Catilinā domuit. ſolus igitur patriā ſeruauit.

Dubitatiua q̃ dubitatõnem ſignificat: Vt cloquar: an ſileam?

Complectiua quæ ornatus cauſa uel metri nulla ſignificationis neceſſitate ponitur: ut eñiuŏ Daue. inueniũtur tamen uarias habẽtes ĩ una uoce ſignificatões.

Quæ nũc copulatĩa ẽ: ut arma uirũq; cano nũc cõplectiua: ut dixitq; & prælia voce diremit.

Ac ponitur pro et: ut prodeſt ac delectat.

Et pro q̃q̃ quomodo etiam atq;: ut te diligo non ſecus ac filium æque atq; fratrẽ. Sed atq; pro celeriter quoq; accipitur: vt atq; illum ĩ præceps prono rapit alueus amni.

Si ſiue ſin ſeu ↄtinuatĩe ſũt ut ſi ſtẽtit dormit hec ẽt caſualis ẽ ut tua ſi tibi menala curæ.

Vt adiunctiua eſt: Vt ambulat ut mouea tur. Et pro qđ ponitur: ut hoc ut facias iubeo.

Quoniaꝫ ſubcõtinuatĩa ẽ.ut qm̃ ambulat
mouet:& cauſalis:ut qm̃ prodeſt lege.
Rurſus.ſi.cuꝫ.ut.dũ.Quatinus oẽs adiũ
ctĩæ ſũt:ut ſi uenias faciã.& ut ꝓſit tibi
facio & dũ cõderet urbẽ. Et q̃tinus tibi
libenter faciat.& cum:faciam uitula.ex
his tam̃ quædam etiã cauſales:ut exer-
ceo te:ut ſis ſanus.Eris doctus:ſi legas
Eadẽ quoq; approbatiua eſt:ut ſi cõceſ
ſa peto.Siqua eſt cælo pietas.Et tunc in
dicatiuo coniungiť quomõ equidem:q̃
ſemꝑ eſt approbatiua.Nam ſubiunctĩo
coniuncta abnegatiua eſt:ut facereꝫ ſi
poſſem·Hoc aũt diſtãt quod adiunctĩæ
cum dubitatione.Cauſales propriæ cuꝫ
affirmatione proferunť. Illud etiam ſci
endum quod pro cauſalibus & nomina
accipiuntur.Qua gratia:qua cauſa:qua
propter:quamobrem.& pronomina:ut
eo:ideo.
Ne pro ut:non cauſalis eſt:ſed pro neq;
Copulatiua ponitur.ut ne dici quidem
opus eſt.Eſt etiã prohibendi aduerbiũ
ut ne feceris.

V erbū quoq; cū aduerbio ꝑ cōiunctione
Aduersatiua ponitur: ut q̄uis sicut licet
& licebit.
V el. aut. siue. seu. ue disiunctiuæ sunt: qñ
alteram rem esse: alteram nō esse signi
ficant: quæ modo indicatiuæ ponūt: Vt
aut lux est: aut tenebræ. Nunc dubitati
uæ: ut aut prodest: aut nō prodest quæ-
rere diuitias. Eædem subdisiūctiuæ sūt
quādo utrūq; esse significant simul: Vt
ul' oculū excludito. Discretæ: vt tota die
sedet uel ābulat ī diuersis scilicet horis
Hæc tñ cōiunctio uel etiam diminutōe3
aliquādo significat: ut si nō illud ul' hoc
facito.
Quā. Discretiua est uel electiua: ut diues
uolo esse q̄ pauper. Est ēt similitudinis
aduerbiū: ut q̄nique compatū est ꝑ ut
Et intentōnis: ut q̄ maxīe. Duplicatum
uero pro aduersatiua coniunctione po-
nit quāq̄.
T am̄: quāq̄: q̄uis: si: etsi: saltē. Aduersatīe
sūt: s3 ex his saltē ēt diminutīa est.
A t quoq; ꝑ saltē īuenit: ut si non re at uer

bis adiuua.

Ne quoq; in eadem ſignificatõe inueniſ: ut non egit gratias ne dũ referret: etiaʒ abſq; dum: ut ſecundæ res ſapientũ animos fatigant: ne illi corruptis moribus uictoriæ tẽperarent.

Similiter nec & neq;: ut nec punctũ quid' temporis.

Igitur: ergo: itaq; penl'tima acuta: Quin alioquin. ideſt Immo: utiq;: atqui: proin Collectiuæ ſũt uel ratõales: Vt quin occidit una ſarpedon. Atqui ita opus eſt: Proin tona eloquio. Ergo etiam pro cõplectĩa inuenitur: ut mihine? tibi ergo Hæ tam̃ etiã illatiuæ dicuntur: vt ſupra dictum eſt.

Anne correpta: necne dubitatiuæ ſũt frequentiſſimæ & interogatiue. vt pyrrhin connubia ſeruas? Eadem quoque pro cẽte: Vt ne etiam Rex. ideſt certe etiam Rex. Et pro etiam: vt Tãta ne me tenuit uiuendi voluptas? ideſt etiam. & hæc ſola ſcilicet ne apoſtrophen apd' latinos accipit.

Vero:Quidem:autem:quoq;.enin :nam neque:& quecunque ornatus cā ponūt uel metri:Complectiuæ ſunt.ut uerum eninuero is mihi demum viuere & frui aīa videt: Vero adiungit ornatus cauſa Pōt tam̄ eſſe & approbatiua uero p ue- re.Quod ſi dicas: Tu quidē legis.ille ve ro dormit.Complectīa eſt: Sīr ſi dicas Tu quidē legis:ille tam̄ dormit. Tamen erit complectīa.Hæc eadem ſæpiſſime pro complectiua accipit: Vt Sed tamen iſte deus qui ſit da Tityre nobis.Et hic tn̄ hac mecū poteris requieſcere nocte. Similiter quoq;:qn̄ pro & uel etiam po- nitur copulatiua eſt:vt Tu quoq; littori bus noſtris.Quando autem ſuperabū- dat uel pro item accipitur. Complectīa eſt:vt Multa quoq; & bello paſſus.Enin etiam cum ſit cauſalis inuenit comple- ctina:vt Sed enin troiano a ſanguīe du ci.Et approbatiua cum præponitur: Vt eninuero. Sicut etiam nam & comple ctiua eſt.vt nam quis te iuuenum confi dentiſſime.& affirmatiua:ut heu qa nā

tanti cinxerunt æthera nimbi.

M. Et cuius ordis? D. Præpositiui: nisi pœ tice postponatur: ut suspiciens altam lu nam: & sic Voce præcatur. Nam dici debet & suspiciens altam lunam. Sic eti am atq; ut cuȝ me hortaretur parce fru galiter atq; uiuere pro parce atque fru- galiter.

M. Quæ sunt coniunctiones præpositiui ordinis? D. Hæ: ac: at: ast: et atq;: aut: uel nec: neq;: si: quin: quatenus: sin: seu: si- ue: ni: nisi.

M. Quæ subiunctiui? D. Hæ: Que: ue: ne quæ sunt encleticæ: Quidem: quoque: autem: uero. aliæ pene omnes indifferēt præponi & postponi possunt. Quædaȝ uero aliis etiam coniunctionibus præ- ponuntur: ut atque equidem memini: & nam neq; erāt astrorum ignes.

FINIS.

AD PLENIOREM PVERORVM INSTITVTIONEM SPECTARE

VIDETVR: VT CVM GRAM-
MATICAE REGVLIS ME
TRI Q VOQ VE RA-
TIO IVNGATVR
ET EORVM
PRECIPVE
VERSVS
Q VI
DIG
NI
OR

est & usu frequentior. huius igitur scā-
dendi præceptionem & syllabarum tem
pora q̃ breuissime fieri potuit subscri-
psimus.

CLARISSIMI OMNIBONI LEO-
NICENI DE VINCENTIA LIBEL
LVS DE ARTE METRICA.

Es in metro dicit quod pedis
officio fungatur: Metra enim
per pedes quodammodo ince-
dunt. Pedes alii dicuntur legi-
timi. alii uŏ nothi. legitimi pedes metri

cuiuſq; nominantur: ii qui ſunt natura
les in uerſibus. Nothi uero qui per cor-
ruptelam ſolutionis accedunt. Solutio
autem dicitur in metro quotienſcunq;
pro una longa ponimus duas breues.
Igitur heroici uerſus de quo nonnihil
dicere ſtatuimus: pes legitimus eſt ſpon
deus. Accedunt autem Dactilus atque
Trocheus: & trocheus par ſpondeo re-
putatur: quia in fine tantum ponit: ubi
ultima ſemper in differens habetur. Da
ctilus uero quattuor tēpora ſyllabis cō-
plet tribus. Et ſpondeus totidem cōple-
ctitur duabus. Syllaba enī longa duo tē
pora habet. Breuis unū. & tantum duas
proferendo breues temporis conſumit
quantum dum una longa profertur. cū
enī illa curſim: hæc tractim & cum qua
dam mora pronuntietur. Quocirca in
heroico uerſu ſpondeus pes: ut dixi le-
gitimus omnem ſibi uēdicat locum: ſic
etiam Dactilus qui ſpondeum tempori
bus æquat. In quīto tamen loco ſpōdeū
raro. Dactilum frequentiſſime īueniēs

Vt diſcedens clamydemq; auro dedit ī
tertextā. hic enī quītū ſpōdeus locū poſ
ſidet. trocheus: vt dictū ē: nūq; niſi ī ſex
to locat. is enī uerſus heroici poſtremꝰ
ē locus: ubi ultīa ſyllaba fit liberior. Ali
oqn uno foret tēpora minor: Nec tñ p
ſpōdeo. Dactilꝰ tm̄mō ponit: vt. Arma
uirūq; cano troiæ q primus ab oris: verꝫ
ēt Anapeſtus nōnunq̄: vt Fluuioꝫ Rex
eridanus campoſq; p oēs. Aliqñ pceleu-
mathicus: vt Tenuia nec lanæ p cælum
vellera ferri. Aīaduertēdū ē aūt in ſcan
ſiōe. ſyneresin plerūq; fieri ꝑ colliſionē
Sineresis dicit quotiēſcūq; duæ vocales in
unam coguntur ſyllabam: vt hic tamen
Ille vrbem Pataui ſedeſq; locauit. & Dii
quibus impium hoc ſteterat. & ſolio tuꝫ
Iuppiter aureo.
Colliſio aūt fit cū ſola vocalis abiicitur: uꝰ
etiam conſonans cuꝫ ſua uocali ſola vo-
calis abiicitur: ſi dictio præcedens uoca
li terminetur: & ſequnes a vocali incipi
et: vt Carthago Italiam contra. Itidem
fit in his compoſitis aduerbiis. Deinde:

deinceps:dehinc:& proinde:vt Aeneas
quo deinde ruis? Et redde age quæ dein
ceps risisti . & eurum ad se zephirum
que vocat:dehīc talia fatur:Et proinde
tona eloquio . Consonantes uero cum
sua vocali abiicitur:si dictio præcedens
desinat in .m.& sequēs incipiat a uocali
vt Littora multum ille & terris iactatus
& alto.& T er scopuli clamorē īter caua
saxa dedeř:Eadē ratō ē uersus hipmetri
Hipermetrum appellamus uersum q una
syllaba amplior est. Itaque sequens Ver
sus a vocali incipiat:necesse est: Vt pos
sit fieri collisio:seu vocalis excludit sola
vt Ecce furēs aīs aderat thirīthius oēzq
accessū lustrās:seu cōsonās cum sua ex
pellit vocali:ut Aut dulcis musti vulca-
no decoqt humorē:Aut foliis undā.est
ēt ubi.s.abiicit ꝑ sola:ut Ponite spes sibi
qsq suas:uꝑ cū sua uocali:ut Inter se co
isse uiros & discernere ferro.
Illud quoq admonendum uidetur.u.po
situm post.s.uocali sequente in eadem
syllaba uim amittere littere: Vt suadet

enī uesana fames:& Suaue rubens hia cinthus.& Quibus acer eris in prælia ſuetus.

Huic quoq; & cui monoſyllaba ſunt: Vt Huic coniunx Sichæus erat.& Cui pat intactam dederat primiſq; iugarat. Nō nunq̄ ſyllabæ dieresis fit:ut apud Oratium.Nunc mare nunc ſyluæ .Eſt enim Pentimemeris heroica: & ſyluæ triſyllabum eſt.Ouidii quoq; tale eſt.Hæc quoque te ſaluo perſoluenda mihi..Ae quoque diphthongus latina in græcam aiuerſa diuiditur.vt Aulai in medio libabant pocula bacchi.& Diues opuum diues pictai ueſtis & auri:p aulæ & pictæ.

DE SILLABIS.

Ed quoniam pedes ex ſyllabis conſtant.Syllabæ autem uel breues uel longæ uel communes ſunt : quanam ratione queq; ſyllaba dignoſci poſſit breuiť diceūs.Syllaba dicta ē ex græco uocabulo συλλαβησ.i.ex acceptōe lr̄ar̄ Propria enī illa ſyllaba eſt quæ de pluribus conſtat:vt eſt:poſt:ſtirps.Quæ aūt

de una uocali perficitur abuſiue dicitur ſyllaba:vt.e.a. Omnes autem ſyllabæ a vocalibus ſuis ĩcipiũt habere tractatum atq; exordium ſumũt. Conſonantes enĩ quæ ſequntur ipſi ſyllabæ imputantur. Præcedentes autem non ipſi:ſed aut uã cabunt aut ſuperiorem breuẽ iuuabũt vtputa glans. Ab.a. conſiderantes.n.& .s. damus ipſi ſyllabæ. quia ſequntur uo calem. G. uero &.l. nõ ipſi imputamus ſed ſeruamus ad auxiliũ ſuperioris bre uis:ſi forte præcedat:vt iuglandes. Con ſonantes autem non hæ ſolum:quæ in eadem ſyllaba ſunt:ſed etiam in ſequen ti poĩtæ iuuãt præcedẽtẽ uocalẽ:vt arma

DE BREVIBVS SYLLABIS.

Yllabæ breues quattuor modis cõ ſideranidæ ſunt. Primo ut habeant vocalem breuem. deinde ut nõ deſinãt in duas cõſonantes:aut in unam dupli cem aut in unã ideſt inter duas uocales ꝯſtitutã· q̃bẽ quattuõ mõis e cõtrario animaduẽſis deprendiũs lõgas:nã ſi ſit uocalis naturaliter ꝓducta ſyllaba lõga

erit: Vt dos: ſi etiam duæ conſonantes ſecuntur breuem ſimiliter lōga erit: ut ars: aut una duplex: Vt pix: uel ſi inter duas uocales eſt. i. ut troia. Plane diphthongi ſyllabas longas faciunt. Sūt aūt quattuor. æ. ut Aeneas. œ. ut pœma: ſed diuiſa ē: Cōiūcta: vt mœtus: fœdus. Au ut aurum. Eu : Vt eurus: Cæterum ei apd̄ antiquos tm̄mō deprēnditur: ut eitur: & in græcis nominibus diphthongus ē vi: ut αρπυιά.

SED QVONIAM DIFFICILIS ESt deprehenſio circa ſyllabas naturalit̄ breues: aut longas: ſic breuit̄ cōſideremus.

DE PRIMIS SYLLABIS.

Omnis ſyllaba uel primū uel mediuꝫ uel ultimū locū tenet. quæ in primo loco poſita eſt octo deprehendimus mōis Poſitōe: vocali añ alteram uocalē: deriuatione: Compoſitione: Præpoſitione. dipthongo: Regula & exemplo.

Poſitio ubiq; producit ſyllabam. Eſt autē poſitio de qua ſupra diximus cum duæ conſonantes uocalem ſequntur: vl̄ una

duplex:ut dux̂:uel ſi intra duas uocales eſt.i. Tum enī ꝑ duplici cōſonante accipiť:ut Pompeius.

Vocalis ante alteram uocalem in latinis dictionibus ſemper breuiať:ut luo præť q̄ in hoc uerbo fio fis: Vbi produciť.i. niſi poſt.e.ſequatur.r. vt fierē fieri ī q bus breuiať.i.Nā in græcis dictionibus plerunq; producitur:ut aer:dius dia diū Chius chia chiū. Virgilius dia Camilla & tūc ſciat aerias alpes.

Deriuatio poſitiui naturā ſapit:ut amor corripit primam:qa deriuať ab amo:cuius prima ſyllaba corripitur:ſed fallit in pleriſq;:ut humo as:leges: uires:Reges ſedes:uoces:iocundus: ſtaturus:pedor: uomer:ſæculū:nequam:laterna:regula Italia:quæ primam producunt cū a primitiuis eandem corripientibus deriuētur.Littera autem & littus geminarunt .tt.Nam quod nonnulli dicunt oportunum deriuari ab oportet falſum eſt: quos non ſcriptura tantum arguit:Sed etiam ſignificatio Verbi. Eſt Enim

opportunus ille qui eſt oñibus accomo
datus: veluti portus. Non ergo deriuat
ſed componitur ex ob & portus compo
nitur opportunus. Econtrario cõrepta
ſunt alia: quæ a productis deriuantur:
vt dux ducis: ſopor: acerbus: dicax aru-
ſpex: ariſta: vadum: ſtabulum: ſtabilis.
omaſus: arena: lacerna: nota: noto nato
fides: titulus. Et fides non ab eo Venit:
quod eſt fido: ſed quia fiat quod ẽ dictũ
Idcirco nuncupata eſt fides: vt ait Cice
ro. Titulus uero non a titane: vt iſti uo
lunt: ſed a tutando dicitur: vt Varoni
placet: quod & ſcriptura antiquorum p
bat. Tutulus enim in codicib3 ſcribeba
tur antiquis.

Compoſitio demonſtrat accẽtum produ-
ci uel corripi primam ſyllabam ſimpli-
cis: quæ media fit compoſiti: vt amat. Si
componatur cum ad profertur adamat
media correpta: ut clamat: ſi compo-
natur cum in profertur inclamat me-
dia producta. Ita illius quidem Ver-
bi primam breuem huius uero ĩclamat

longam esse deprehendimus. Eadē ratō est compositorū oñium: ut facit inficit parem imparem: ducit inducit. Lotus il lotus. Excipiunt ista quoꝝ prima ī simplicitate producta compositione cōripitur. innuba: pronuba: deiero peiero causidicus: maledicus: cognitus: agnitus: infio & suffio: semisopitus. Ecōtrario ambitus: comitiū mediā ꝓducūt: cū simplicia eoꝝ primā corripiāt.

Præpositio quanta fuerit in apppositione tanta in compositione. Notātur aliquæ Ad. ab. ob. in. & sub: quæ cuꝫ iacio compositæ producuntur q̄uis per se positæ corripiantur: sed ratio compositōis exigit: nt. a. in. i. uertatur. Prima. i. pro cōsonante seruata. & sicut facio officio dicimus. Sic iacio: obiicio dicamus. Sic igitur ratiōabiliter ī reiicio Virgilius produxit re: ut atq; oculos rutulorum reicit aruis. Sic alibi Reiice ne maculis infuscet uellera pullis. Sed tamen argumentatur Seruius longam esse spe qua per Deriuationem in Præterito

longa eſt futura: ut reieci. Deniq; εκτα σιρ factam eſſe dicit. Nam in re ibi cō/ripitur: ut Tityre paſcētes a flumīe reii/ce capellas. Eſt enim procelematicus.

De ubiq; producitur: ut deduco: niſi com ponatur cum dictione incipiēte a uoca li: ut deiſco.

Præ etiam diphthongus correpta efficiť: ſi cum dictione incipiente a uocali cō/ponať: ut prauro præibis.

Di quoq; ubiq; pducitť: niſi ī dirimo & di/ſertus.

Re uero oīibus in locis breuiatur: niſi ī reiicit: ut diximus & Refert cuȝ diſtare ſignificat: aut prodeſſe. Nam in reppu/li: & rettuli: repperi cōſonātes geminať

Pro quidem producitur: ut promere: Sed pleraq; excipiuntur: ut proteruus pcel/la: pronepos: profugus: profanum: pro fundum: propero: profiteor: profeſſus: proficiſcor profecto. in quibus corripi/tur pro. Et ſi componatur cum dictiōe ĩcipiente a uocali: ut prohibeo: prophe ta uō græcū eſt. προφητης Propheta:

Sicuti σοφιστὰ:ſophiſta.

Diphthongus quidē ſemp:ut dictum eſt ſyllabam producit:niſi cum uocalis ſequitur.

Regula primam ſyllabam docet hoc modo Omne præteritum biſyllabum producit primam:ut emi.præter pauca:bibi:fidi:ſcidi:ſteti:tuli:dedi. Et quæ uocalem habent ante alteram uocalem:vt nui:fui.In omnibus aliis quanta fuerit in præſenti tanta erit in præterito: Vt amo amaui.Excipiūtur genui & poſui: quæ primam corripiunt contra poſitionem ſuam.Pes etiam in nominatiuo ꝓducitur:cum in obliquis correpta uidea tur.Idem fieri etiam ſine inflexione no taui:ut leuis tempus cum ſignificatione mutauit.Nam ſi nitidus ſignificat producitur: Vt Virgilius.Ille īter ueſtes & læuia pectora lapſus.Tum læuis ocreas electro.Alioqn uŏ corripit.Neq; enī leue nom̄ amatæ.& par læuibus uōtis.quaſ diligēt attēdēdus ē uſus poetar.Necnō & geminata preterita primā corripiunt

ut momordi:peperi:fefelli. Pari rõe õe ſupinum biſſyllabũ producit primã: Vt motum. Præter.itũ quitum:titum:ſcitũ ſatũ:rutũ ratum:litum:cum ſuis compoſitis.

Exemplũ hoc eſt ſpectata Poetarꝝ auctoritas ualet ad monſtrandã quãtitatẽ ſyllabarꝝ omĩũ primæ:ut uirum. Arma Virũq; cano:ui breuis eſt:Media: Vt lauiniæ. Illo quæratur coniũx Lauinia campo.ui eſt longa. Vltĩe:ut daphni. Daphni tuum pœnos etiã ingemuiſſe leones ni breuis eſt. Proderit igitur plurimum probatorꝝ poetarꝝ uerſus tenuiſſe. Nam quia regulis oĩa cõplecti nõ poſſunt:ſupereſt:ut ad exempla curramus:q̃ apud poetas per lectionez facile deprehendemus. Et hæc de primis ſyllabis dicta ſufficiant.

DE MEDIIS SYLLABIS.

Væ uero ſyllaba in medio conſtiterit iſdem ferme comprehendetur modis poſitõe: ut capillus. diphthõgo: ut ptolomeus. Exẽplo:ut ſupra dixiũs:

Vocali ante alteram uocalem: vt Iulius
curia. Et ferme ſemper in latinis dictõ
nibus breuiatur. uocalis ante alteraz uo
calem. in mediis quoq; breuiatur . Præt
q̃ in gtĩs terminantibus in ius: ut unius
ullius: ubi modo longa. i. mõ breuis ĩue
nitur. Alius tam̃ ſemp producitur. Alte
rius uero ſemp breuiatur. Gtĩ quoq; &
dtĩ quintæ declinatõis. e. purã ante. i. p
ducunt: ut ſpes ſpei: canities canitiei: di
es diei. unũ etiam apud Statiũ inuenies
. i. ante us produxiſſe licius: Vt templa
liciæ dabis. Nam apud græcos aliquãdo
fit hoc: ut lidius: ſperchius: arius. Ei qui
dem diphtongũ græcã ante us uel. a. ul
um mõ in. i. modo in. e. longam couerti
mus. In. i. vt: αργεια λάμπεια ρικομη
δεία argia: lãpia: nicomedia: ĩ. e. ut δηι
οπεία καλλιοπεία deiopeia: calliopeia
μηδεία πλατεία: m̃dea platea & hmõi
poſſeſſiuis: ut ἀχιλλεῖος: ἀλφεῖος:
achilleus: alpheus. Nam quod Virgili-
us tiphœa. e. correptam protulit . Qui
tela: Tiphoea temnis. Doricum eſt. Illi

enim de ei diphthongo .i. abiiciunt &. e
ſola breuis remanet tıphœa.

Regula mediam deprehendimus ſyllabã
& præcipue ın deriuatiuis ſiue penultĩa
ſit illa: ſiue antepenultima. Nã in primi
tiuis accentu facile cognoſcit correpto:
ut dominus: Producto: ut caminus.

Idcirco debemus conſiderare etiã ĩ deri
uatiuis q̃admodũ naturalit proferr: Vt
Victorinus. cto ſi neſcis q̃ta ſit agno-
ſces in genitĩo primitiui. qm̃ lõga ẽ. Ap
te enĩ ꝓducitur: ut Victoris.

Deinde etiam ĩflexiones conſiderare de-
bemus: ut tellus: ſi neſcis quãta ſit ĩ ntõ
agnoſces in genitiuo: quia longa ẽ. Rur
ſus ſibilorũ: ſi neſcis quanta ſit: bi ĩ plu-
rali: agnoſces in ſingulari. Quia breuis
eſt. ſibilus enim facit. Sic relegerunt. le
ne dubites quanta ſit ſingularis pronũ
tiatõ ſignificat relegit.

DE PENVLTIMIS SYLLABIS.

Enultimam igit in Derinatiuis:
hoc modo deprehendimus.

Ante la producitur. e. ut cautela: ſuadela.

Ante.na.similiter:ut cantilena:leena.ex
cipitur aduena:conuena: quæ penulti-
mam corripiunt a uerbis suis:sicut pro
fuga.asecla.Collega tam̃ producitur a
lego.Notant etiam quæ a gigno deriua
tur: Vt indigena:& alienigena. I.quoq;
producitur ante na:ut officina:tonstri
na.Excipitur mutina:pagina: fuscina:
trutina:sarcina.Sed hæc magis primiti
ua sũt.Sucina uero est plurale.

Ante ra producitur.u.vt censura:prætu-
ra.Naz satura primitiuũ ẽ. Purpura uŏ
a græco uenit πορφυρα.

Ante le ꝓducit.i.ut monile. sedile.

Ante go penultima semꝑ producitur:ut
Carthago:uirago:caligo:erugo. Exci-
pitur unũ bisyllabũ ligo.

Ante do similiter:ut dulcedo:libido:for-
titudo:irudo.

Ante ar ꝓducit:ut lacunar:lupanä nisi sit
uocalis ante alterã uocalẽ:ut laquear.

Ante nas:ut rauenas:Arpinas.

Ante ris uel re:ut militaris:uel militare.
Iuuenalis.& Pegma & pueros inde ad

uelaria rāptos.

A nte tis quoq; ut ſamnitis: & tiburtis Ve ſtratis: quorū nominatiui nō in uſu ſūt Excipiuntur ceretis: ſiue ceritis: in quo nō modo ꝓducitur: ut Qui ceretæ do- mo qui ſunt minoris in aruis: ſed etiam cōripitur. vt Eſt īgens gelidū lucus pro pe ceritis amnem.

A nte nus producitur. a. vt romanus: tro- ianus. Nam dardanus primitiuum eſt. E. ut terrenus. I. ut iugurtinus. Excipiť diutinus: craſtinus: ornotinus: ſerotinꝰ priſtinus: medieſtinus: oleaginus: fagi- nus. Et fraxinus qđ primitiuū eſt.

A nte rus producitur. o. Vt decorus: So- norus.

A nte ſus quoque: Vt ſaxoſus: mœticulo- ſus a mœtu.

A nte tum producitur. e. vt oliuetum myr tetum. Excipiť temetū.

A nte tas penſtīa corripiť: vt bonitas inte gritas: niſi ſit poſitō: ut libertas.

A nte dus quoque: Vt herbidus: fioridus: candidus. Pandus uero pandidus facere

debuit.

Ante lus ul' la uel lum in diminutiuis breuiatur: vt urceolus: unciola: luceolum.

Ante al ſeruaſ penl'tia primitiui ꝓducta: ut ceruix ceruical: tribunal correpta: ut aīus animal.

Ante mem a prima & quartæ coniugatione producitur: vt obletamen mynimeꝫ A ſecunda uero & tertia corripitur: Vt regimem monimem: niſi in uo deſinat uerbum: tunc producitur: ut flumen: lumen: numen: Sed in compoſitis a cano ſẽper corripitur: Vt tubicen: & fidicen. Excipitur tibicen quod ſolum penultimam produxit ꝑ ſynereſim duaꝝ uocaliū. Nā tibiicen debuit eſſe.

Ante lis in denominatiuis producitur: ut Martialis: fidelis: herilis. Excipitur æq̃lis: parilis: quod a paro deduci uidetur. Nam in Verbalibus ſemper corripitur ut fertilis: utilis Sterilis quoque & ſtrigilis penultimam corripuit.

Ante tus in uerbalibus ſeruatur penultima participiorum: vt ornatus: territus:

In aliis uero producitur .a.vt Togatus .I.ut auitus. V.ut cornutus.ueritus autem primitiuus magis est. At de penultimis qdem sat.

DE ANTEPENVLTIMIS SYLLABIS.

Ntepenultima uero ita dignoscitur.Ante bilis pducit.a. Vt tractabilis.

A nte bundus:ut errabūdus.
A nte bulum:ut cōciliabulum.
Ante cūdus:ut iracundus.
A nte ceus:ut ordeaceus:siue cius Vt gallinacius.
A nte culum:ut miraculum.
A nte mentum:ut ornamentum.
A nte rius uel rium:ut sagittarius:armarium:salarium. Excipiūtur quæ a numerorum nominibus deriuantur: ut denarius.
A nte cula in diminutiuis producitur.E. ut vulpecula diecula.
A nte mentum:ut incrementum.
A nte facio uero breuiatur:ut calefacio.

Ante bilis corripitur.i.ut ſenſibilis.
Ante bundus:ut ludibundus.
Ante cundus unum rubicundus alterni-
tatis cauſa.Nam rubicundus debuit ēē.
Ante bulum:ut turribulum.
Ante cies:ut canicies. Virgilius:Canities
inculta iacet ſtant lumine flammæ
Ante cius:vt tribunicius
Ante cia:ut pudicitia.
Ante culus cula ul' culum in diminutiuis
ut igniculus:anicula:reticulum. Nota-
tur cuticula quod ſolum in hac forma
diminutiuorum antepenultimam pro-
duxit Iuuenalis. Combibit æſtiuum cō
tracta cuticula ſolem . Nam periculum
ſeruat penultimam ſui uerbi producta3
perior periris. Vnde experior experiris
periculum.
Ante lius quoque penultimam ſeruat ſui
primitiui correptam:vt uirgulta Virgi
lius.Productā:ut ſeruilis ſeruilius.
Similiter ante mentum modo corripitur
ſi breuis fuerit penultima primitiui: Vt
monui monitus:monumentum modo

producitur: ſi e contrario longa ſit: Vt munio munitus munimentum. Incre-mentum quoque eadem ratione antepe nultimam produxit: ut magnū Iouis in crementum. In iunctura uero compoſi tōis ſemper breuis ē: vt uerſificor: belli potens: quadriiuges.

Ante nius modo producitur. o. modo bre uiatur ſecūdum penultimam primitiui productam: Vt Iuno iunonis: Iunoni-us. Calidon calidonis calidonius corre-ptā: Vt hemō hemonis: hemonius: ſtri mon ſtrimonis ſtrimonius: Inueniunt tñ pœtæ ī eiuſmodi añpenultimā latent produxiſſe Virgilius. Obſtupuit prīo aſpectu ſidonia dido: Sidonia profer-tur producta: Quæ alibi corripitur. Vt ſidoniaſque oſtentat opes: & ſidonio eſt inuectus equo: Sed hoc metri neceſſita te fieri uidetur. In eiuſmodi nominib3 ſi vltima producitur antepenultima cō repta proferatur: Alit in heroico uerſu ſtare non poteſt.

Ante rius uel rium ſimiliter producitur

.o.ut uxorius.prætorius prætorium.u.
uero antepenultima in omnibus a luen
do compoſitis corripitur:ut dilluuium:
illuuies:proluuies.ſic ēt īgluuies.

In um præterea deſinentia deriuatorum
ſiue etiam compoſitorum:præter ſupra
dictas formas diuerſæ ſunt aliæ:vt palla
dium:remedium:præſidium concubiū
conubium:ſolatium : ſuauium:officiuȝ
iudicium:conſilium:exilium: conciliuȝ
augurium:municipium:conuiuium:re
migium:faſtigium:ueſtigiū: Quorum
antepenultima a primitiuis dignoſcit:
vt a palladis palladium.a mederis reme
dium.a præſidis præſidium antepenulti
ma correpta.Rurſus a nubit connubiū
a neſtis ueſtigium:a faſtidis faſtidiū:&
faſtigium antepenultima dignoſcitur.
Nam quod Virgilius ait.Connubio iū-
gam ſtabili propriamque dicabo:Siſto-
lem fecit.Alibi ſecundum artem produ
cit.Cuique leges loci dedimus cōnubia
noſtra reppulit.

DE MEDIIS DIXIMVS QVAE

NOBIS MEMORIAE OCCVR-
RERVNT: SIQVA PRAETE-
REA SVNT (MVLTA ETIAM
NON NEGAVERIM) IN EIS IV
VARE POTERVNT NOS EXẽ
PLA POETARVM. NEQ VE
ENIM TAM BREVIBVS SPA-
CIIS IMMENSA VERBORVM
COPIA COMPREHENDI PO-
TVIT. QVARE DE VLTIMIS
iã dicere pergemus.

DE VLTIMIS SYLLABIS.

Inita caſualia per rectos & accuſati
uos caſus corripiuntur : ut ſyllaba
muſa illo. per ablatiuos uero producun
tur: ut a Sylla a muſa: ab illa. Per uocati
uos quoque ſi a græcis uenerint: as pro-
ductaꝫ terminãtibus: ut Aeneas o ænea
Soſias o ſoſia. Illud quoque ſciendum ẽ
quod licet omnis uocatiuus in. a. deſi-
nens corripiatur etiam ſi ſit apud græ-
cos productus: ut Syria: Phrigia: In pau

cis tamen græcis inueniuntur Pœtæ ser
uasse morem græcum. Statius. Non te-
gea non ipse deo uacat alite fœlix ·Cy-
lene.& alibi: Te plangeret argos. Tene
mea tibi lerna comas lariſſaue ſupplex
poneret:

Numeralia uero in ginta finalem habẽt
indifferentem: Vt triginta· Verba pro-
ducũtur:ut ara; memora:& monoſylla
ba:ut da.

Aduerbia quoque producuntur: Vt ultra
præter ita:puta:& quia coniunctio quæ
tamẽ fit aduerbiũ . Virgilius heu qa nã
tãti cinxerũt æthera nimbi.

E terminata monoſyllaba producuntur:
ut me:te:ſe. Excipiuntur que:ue:ne ꝑ
an & ſyllabica adiectõ pte & ſuapte quæ
breuiantur. Polliſyllaba uero cõripiunt
Vt cubile & Preneſte:niſi ſint a græcis
tranſformata:ut ελερη Hælene κυρι-
ρη:Cyrene. Tunc uertitur.η.in.e.lon
gam.

Vocatiuus quoque a græcis tranſforma-
tus in es uel in.e.longam deſinentibus

similiter producuntur:ut αγχισηη Anchiſe:θηλειδηη Pellide:πολυξερηη Pollixene.

Ablatiui etiam quītæ declinationis:ut die cum ſuis compoſitis: Vt pridie. Tertiæ quoque unus:vt fame. In græcis inuenitur.e.producta finire ablatiuus tam primæ q̄ tertiæ declinationis.primæ:vt Lucanus. Signaque ab eufrate cū Craſſo capta ſequentes. Terciæ ſimiliter Vt demoſthene:Sed datiuus magis græcus p ablatiuo poſitus eſt latino:vt ευφρατηι: Eufrate: δημοσθέρηι: Demoſthene:ei diphthongo ī:e:lōga uerſa.

In uerbis etiam imperatiui modi ſecundæ coniugationis numeri ſingularis producitur.e.vt mone:ſede uale:niſi ſeq̄ns dictio a uocali incipiat. Tunc enim corripitur aliquando ſyllaba longa. Virgilius. Et longum formoſe uale uale inqt Iolla. Hoc enī in communibus ſyllabis admonebimus.

In aduerbiis rurſus producunt quæ a datiuis tranſfigurantur . vt a docto docte

fero fere:pulchro pulchre: Exceptis be
ne & male q̄ breuiantur.

I finita producitur:vt ſcripſi. Exceptis ni
ſi & quaſi & datiuis & uocatiuis græcis
quoꝝ nominatiuus in is correptam de
ſinit:ut daphnis daphnidi daphni:ama
rillis amarilidi amarili:quæ breuiantur
Nam ſi ab alio ſint nominatiuo non eti
am in.i.vocatiuum mittunt: ſed datiuū
tantummodo:vt archas archadi. Pallas
palladi. Si uŏ ſynereſis fiat uel diphthō
gus apud græcos: tunc in i uertitur lon
gam apud latinos:vt ορφεί Orphei. Vir
gilius. Orphei caliopeia lino formoſus
Apollo· Notantur etiam mihi:tibi:ſibi:
& ubi ibi q̄ ī differēt ponūt.

O termīata monoſyllaba producūtur: Vt
do:ſto. polliſyllaba indifferenter ponū-
tur:vt lego. Excipiuntur græca in.o.p-
ductam deſinētia:vt μάρτω manto:δι
δω dido σαπφω Sapho. Datiui quoque
& ablatiui in.o.terminantes: vt populo
lectō illo qui producuntur: Gerundia
uero indifferenter ponuntur: vt legēdo

Aduerbia quoque modo producũtur ut tanto ſubito: modo breuiantur: Vt cito ſero.

V finita producuntur: vt gelu: cornu tonitru.

L littera terminata corripiuntur: latina ac barbara: vt ſal: animal: mel: pugil: tanaquil & exul. Excipiuntur duo latina vt ſol & nil: & barbara in el: vt daniel & michael.

N littera finita latina & græca producunt vt pean: titan: lien & ren. De græcis excipiuntur accuſatiui terminantes in in vt capin: parin: procrin. & in on neutra vt illion pellion. Et accuſatiui tam maſculinorum q̃ fœmininorum atque cõmunium in os correptam deſinentium vt Menelaos Menelaon: epodos epodõ hiacintos hiacinton: eutrapelos eutrapelon. De latinis vero excipiuntur corripientia penultimam creſcentis genitiui: vt nomen nominis. Præterea an fõſan, fõſitã ĩ & tan cũ ſuis cõpoĩtis & eiꝰ mõi dictões: q̃ ꝑ apoſtrophen ꝑferunt

ut uiden:ſatin:egon:pro uideſne ſatiſ-
ne:egone.

R.littera terminata corripiũtur latina &
græca:ut Cæſar:nectar. De græcis exci
piuntur in er deſinentia:vt αἰθηρ æther
κρατηρ crater αηρ aer.η.enin ut dixiũs
ſemp in.e.longam uertiť.De latinis uŏ
excipiunť monoſyllaba: ut lar:far: Par
cum ſuis compoſitis uer:cur:& fur.

A s ſyllaba finita producunť latina & græ
ca:ut ciuitas ciuitatis.pallas pallãtis.De
græcis excipiunť mittentia genitiuum
in dis:vt archas archadis:pallas palladis
Accuſatiui plurales nominuȝ per os fŏ
mantium genitiuum breuiantur:vt phi
lis philidos philidas:tros troos troas.

E s ſyllaba finita producuntur tam græ-
ca q̃ latina:vt chremes chremetis:uĕres
uerris:hæres hæredis.De græcis excipi
untur nominatiui plurales: ut illiades:
garamantes.De latinis uero corripien-
tia penultimam genitiui creſcentis: Vt
Hebes hebetis: Teres teretis: Abies abi
etis:tamen ceres & pes cuȝ ſuis cõpoĩtis

producuntur.

I s syllaba terminata corripiuntur græca & latina: vt Paris: collis: De græcis pariter & latinis excipiuntur producentia penultimā crescētis genitiui: vt delphis uel delphin delphinis: telchis telchī telchinis. Aris arinis: soteris soterinis: propria samnis samnitis. Rursus excipiūt de latinis accusatiui & datiui cum ablatiuis: vt dominis: omnis. Et uerba secūdæ personæ quartæ coniugationis: Vt munis: & unum anomalum: vt uelis cū suis cōpositis: ut nolis & mauis: Monosyllaba etiam producuntur: vt dis vis cū suis compoītis: ut quis. Notāt is mis tis quis bis: q̄ breuiantur.

O s syllaba finita producuntur græca atq; latina: ut Heros herois: nepos nepotis. De græcis excipiuntur neutra in os desinentia: ut αργος argos: κητος cetos: & masculina quæ per ου formant genitiuum: ut typos ου τυπος μόρος ου. De latinis autem unum os ossis. Notantur apud quosdam cōpos & impos.

V s ſyllaba finita latina tantum coripiũt
ut lepus leporis:digitus digiti:Excipiũt
monoſyllaba: Vt Sus ſuis:Mus muris:
thus thuris.Denique omnia producen
tia penultimam creſcentis genitiui pro
ducuntur: Vt virtus virtutis:tellus tel-
luris.Notatur palus quæ etiam corripiť
apd' Oratium.Regis opus ſteriliſq; diu
palus aptaq; remis. Genitiui quoq; quar
tæ declinationis:nominatiui:accuſatiui
uocatiui plurales eiuſdez declinationis
ꝓducũtur :vt huius manus o manꝛ:hæ
manus:has manus.Græca ſilr ꝓducũť
vt melampus:panthus.
C.littera terminata producuntur:vt Sic:
alec.Excipiuntur lac:donec:nec : q̃uæ
breuiantur.Nam hic hæc hoc indiffe-
renter ponuntur:q̃uis corripi magis de
bere . Priſcianus quodãmodo oſtendit
dicens:hocce uocali ablata per ſinalim
pham manentibus duabus .cc.ſolere ꝓ
duci. Virgilius.Hocce erat alma parens
Nã ſi manentibus duabus.cc. ꝓduciť.igiť
una remota corripiť.

D.uero &.t.lr̄as terminata corripiuntur: ut aliud: caput: nisi diphthongo terminetur: ut haud: & aut: uel positione: Vt leguut. Vel syncopa: ut fumat pro fumauit:

QVEMADMODVM BREVES SYLLABAE AVT LONGAE SEV Primæ: seu mediæ: seu postremæ fuerint deprehēdāt breui pscripsimus. Nūc qđ superest de communibus deinceps dicemus.

DE COMMVNIBVS SYLLABIS.

Ommunes syllabæ mōis fiūt octo

Primus modus est si correptā uocalem duæ consonantes sequntur: quarum prior muta est: & sequens liquida. Et quidem est in hoc lōga. Vasto cyclopas in antro. Breuis in hoc. Vastoque a rupe cyclopas.

Secundus modus est cum correpta uocālis in unam desinit consonantem sequēte. h. quæ nota aspirationis est. Longa ē enim in hoc terga fatigamus hasta. breuis ī hoc quisqs honos tumuli.

Tertius modus est cum correptam uoca
lem duæ consonantes sequntur:quarũ
prior:s.littera est.Est enĩ lõga ĩ hoc:vn
de spissa coma.breuis ĩ hoc.ponite spes
sibi quisq; suas.

Quartus modus est cum correpta uocalis
partem terminat orationis quæ in una3
desinit consonantem.Est enim longa ĩ
hoc.Nam tibi timbre caput euandrius
abstulit ensis.Breuis in hoc.hic per ca-
put o ciues . Hoc tamen Pentimemeri
& eptimemeri datur:ut si pars oratõnis
in breuem desinat produci possit . Est
aũt pentimemeris post duos pedes & se
mis:ut in superiori exemplo. Nam tibi
timbre caput euandrius abstulit ensis.
Eptimemeris ãt fit post tres pedes & se
mis.ut cũ muros arcẽq; ꝑcul & rara do
mos.Nã etiam si in nullam desinat cõ
sonãtem.Pentimemeris uel eptimeme-
ris uidetur exemplo probari posse: Vt
dona dehinc auro grauia sectoq; elephã
to:sed sciendũ est qd' breuis syllaba põt
ꝑ lõga poni:vt tunicaq; induitur artus.

ecõuerſo longa pro breui: ut obſtupui: ſtetterunq; comæ.

Quintus modus eſt cum diphthongum uocalis ſequitur. Eſt enim longa in hoc muſæ aonides: breuis ĩ hoc ĩſulæ ionio in magno.

Sextus modus eſt cũ nudã uocalem uocalis ſequitur Eſt enĩ longa in hoc. o. ego ĩfœlix: breuis ĩ hoc ſub Ilio alto.

Septimus modus eſt cum pronom̃. c. litte ra terminatũ uocalis ſtatim ſequiť. Eſt enĩ longa in hoc. Hoc erat alma parens Breuis in hoc. Solus hic inflexit ſenſus ſed hic ꝑ duabus cõſonãtibus poniť. C. ut dixi: vñ ēt apd' antiquos ita ſcribebať hocce erat.

Octauus modus eſt: cum breuem uocalẽ ſequitur. z. Eſt enim in hoc longa. Mezenti ducit exuuias. Breuis in hoc. Ne moroſa zacintos:

FINIS.

M.CCCC : LXXIIII :DIE . XIIII.
MENSIS IANVARII.
PATAVII.

H ám 10.024

Item hor vm videt^{z} si plat^{z} vltra offert^{z} a multitudine
vidē ende^{z} plo dunze vi. q no. dapp. in^{o} ecclia
et vbi gsultor dt vi^{z} m^{o} q remanet dunze cu dt^{z}
ich duas in medio ut^{t} arbitro q^{z} si dt vidē^{z}
zew mihil debeo remitt^{z} ipm absolue z si dt
vi^{z} zew te debitore mo^{z} relē^{z} ipm gofessate
ut ml quidm dt si arbiter ff dazbi. groz. r
pfeā dapp. Ysen. ex. ad primu^{m} Ysen. ro
apud z r lig dum. f. 2 i dor $\frac{1}{4}$ ma. amu.
vidē^{z} dem c m vo rōmg ut^{t} i de delict^{o}
pu. r i dm q z c pastorali Ysen. ex. nuq
ich m vo vo dubitamg Ysen. ex. firmit

Videt^{z}
remg
vo dubitam

Mod⁹ proseqūdi grauam⁹

exper

136

4059 (a.2.2)